

EELNÕU 2019/189

KOMISJONID:

eelarve- ja arengu-	JK
haridus-	X
kultuuri-	X
majandus-	X
revisjoni-	X
sotsiaal-	X
senioride nõukoda	X
noortevolikogu	X

VILJANDI LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

29. august 2019 nr

Viljandi linna eelarvestrateegia aastateks 2020–2025

Määrus kehtestatakse [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) § 22 lõike 1 punkti 7, § 37, § 37² lõigete 4 ja 7, [kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse](#) § 20, Viljandi Linnavolikogu 31.10.2014 määruse nr 33 [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, muutmise, menetlemise ja kinnitamise kord](#) alusel ning arvestades Viljandi Linnavolikogu 22.02.2018 otsust nr 51 [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine](#) ja Viljandi Linnavolikogu 27.09.2018 otsust nr 74 [Viljandi Linnavolikogu 22. veebruari 2018 otsuse nr 51 "Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine" muutmine](#)

§ 1. Kinnitada Viljandi linna eelarvestrateegia aastateks 2020–2025 vastavalt käesoleva määruse lisale.

§ 2. Tunnistada kehtetuks Viljandi Linnavolikogu 30.08.2018 määrus nr 24 [Viljandi linna eelarvestrateegia aastateks 2018-2023](#).

§ 3. Määrus jõustub 01.01.2020. a.

(allkirjastatud digitaalselt)
Helir-Valdor Seeder
linnavolikogu esimees

Koostaja: Marika Aaso

Esitatud: 05.08.2019

Esitaja: Viljandi Linnavalitsus

Lk arv: 4

Hääletamine: koosseisu häälteenamus

Ettekandja: Madis Timpson

Seletuskiri
Viljandi linna eelarvestrateegia aastateks 2020–2025

Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist ja eelnõu eesmärgiks ongi kehtestada linnavolikogu menetluses oleva määrusega „Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava 2020–2025“ kooskõlas olev finantsplaan.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS)¹ § 22 lõike 1 punktile 7 on eelarvestrateegia vastuvõtmine ning muutmine volikogu ainupädevuses. Vastavalt KOKS § 45 lõikele 5 on eelarvestrateegiaga seotud otsustuste vastuvõtmiseks vajalik volikogu koosseisu hääلteenamus.

Viljandi linna eelarvestrateegia on koostatud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOF S)² § 20 nõuetele. KOF S § 20 lõike 3 kohaselt esitatakse eelarvestrateegias:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
- 2) eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud vähemalt KOF S § 7 lõike 1 või § 14 lõike 1 detailsuses, eeldatavad põhitegevuse kulud vähemalt § 8 lõike 1 või § 15 lõike 1 detailsuses, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;
- 2¹) informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;
- 3) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoomuse määra arvutamiseks;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulemi vastavalt KOF S §-le 33 iga aasta lõpu seisuga;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoomus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoomus vastavalt KOF S §-le 34 iga aasta lõpu seisuga;
- 6) muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

Samuti lähtutakse koostamisel ja menetlemisel KOKS-i §-st 37, mille lõike 1 alusel peab linnal olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. KOKS-i § 37¹ sätestab, et eelarvestrateegia on arengukavast tulenev selgitustega finantsplaan, mis on arengukava osa või arengukavaga seotud iseseisev dokument. Arengukava ja eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel.

Eelarvestrateegia tuleb koostada vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta, kuid kuna Viljandi linna arengukava planeeritav periood on 2020–2025, siis hõlmab ka eelarvestrateegia viieaastast perioodi. Põhjusel, et periood kestab aastani 2025, ei ole kohustuslik arengukava ja eelarvestrateegiat aastatel 2020 ja 2021 üle vaadata, sest dokumendid hõlmavad siis veel nelja eelseisvat eelarveaastat, kuid vastavad otsused teeb linnavolikogu iga aastal eraldi.

¹ Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122011056?leiaKehtiv>

² Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/123122011008?leiaKehtiv>

Viljandi Linnavolikogu algatas 22.02.18 otsusega nr 51 Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise ja moodustas ajutise komisjoni. 22.02.2018 otsusega nr 52 valis ajutise komisjoni esimeheks linnavolikogu eelarve- ja arengukomisjoni esimehe Helmut Hallemaa.

Arengudokumentide koostamise viisid läbi teemapõhised ja valdkondlikud töörühmad, kelle ülesanne oli valdkondade sisuline käsitlemine, sealhulgas hetkeolukorra analüüs ning lähteotsustuse kirjeldamine, eesmärkide sõnastamine, mõõdikute määramine ja tegevuskava koostamine.

Arengudokumentide koostamist juhtinud ajutine komisjon võttis vastu otsused, mis puudutasid tööprotsessi tervikuna, kinnitas visiooni ja strateegilised arengusuunad. Ajutine komisjon kooskõlastas arengudokumentide koostamise protsessi käigus töörühmade poolt välja töötatud arengukava osad ja otsustas võimalike olulisemate muutuste üle ning kooskõlastas arengudokumentide eelnõude terviktekstid.

Eelarvestrateegia eelnõu koostas rahandusamet, lähtudes:

- ✓ kohustuslikest nõuetest, mida riik on strateegiadokumendile seadnud,
- ✓ kehtiva eelarvestrateegia ülesehitusest,
- ✓ 2019. aasta eelarveandmetest,
- ✓ järgnevate aastate majandusprognosidest,
- ✓ koalitsioonilepingu kajastatust,
- ✓ töörühmade otsustes ja arengukava eelnõus kajastatust ning
- ✓ linnavalitsusega ning koalitsiooniga kooskõlastatud tulude, kulude ja investeeringute plaanist.

Eelarvestrateegia koostamise aluseks olid järgmised eeldused:

- ✓ Tarbijahinnaindeksi muutus on prognoosiperioodil 2% aastas;
- ✓ Residendist füüsiliste isikute maksustatavast tulust laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 2019. a 11,93% ja alates 2020. aastast 11,96%;
- ✓ Maamaks määr püsib Viljandis 2% ja 1,8% maa maksustamishinnast;
- ✓ Uusi kohalikke makse vaadeldaval perioodil ei kehtestata.
- ✓ Töötasu miinimummäär kasvab 8% aastas;
- ✓ Maksumaksjate arv Viljandi linnas püsib stabiilne;
- ✓ Hallatavate asutuste arv jääb samaks ja nende pakutavad teenused oluliselt ei muutu.

Eelarvestrateegias on eraldi välja toodud olulisemad investeeringuobjektid koos kogumaksumuse ja sihtrahastuse prognoosiga.

Tegevused ja investeeringud, mis arengukavaliselt on olulised, kuid mis ületavad eelarvevõimalused, on kajastatud reservnimekirjas – neid tegevusi tehakse, kui kavandatud tulud ületatakse. Reservnimekiri ehk perspektiivsed tegevused on kajastatud strateegia 7. peatükis.

Eelarvestrateegia kohustuslikuks osaks on rahandusministri määrusega kinnitatud vormidel eelarveandmed strateegia perioodi kohta, mis on toodud strateegia viimases peatükis. Nendes kajastuvad strateegiaperioodi põhitegevuse tulemid, netovõlakoormuse määrad ja kohustuste kogusummad. Nimetatud tabelid tuleb hiljemalt strateegia vastuvõtmisele järgneval 30. oktoobril Rahandusministeeriumile esitada.

Konkreetsed eraldised arengukavaliste tegevuste elluviimiseks määratakse Viljandi linna iga-aastaselt eelarves.

Eelnõu menetlemine

Viljandi Linnavolikogu 31.10.2014 määruse nr 33 [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, muutmise, menetlemise ja kinnitamise kord](#) alusel peab eelarvestrateegia volikogus läbima vähemalt kaks lugemist.

Viljandi Linnavolikogu suunab pärast I lugemist Viljandi linna arengudokumendid avalikule väljapanekule, mis toimub 2.-20. septembrini.

- ✓ Dokumentidega saab tutvuda Viljandi linna veebileheküljel, linnavalitsuse sekretärade juures aadressidel Linnu 2 ja Johan Laidoneri plats 5 ning Viljandi Linnaraamatukogus aadressil Tallinna 11/1.
- ✓ Avaliku väljapaneku ajal kuni 20. septembrini k.a. on kõigil võimalus dokumentide tekstidega tutvuda ja teha omapoolseid muudatusettepanekuid saates need Viljandi linna e-posti aadressile viljandi@viljandi.ee või paberkandjal Viljandi Linnavalitsusele aadressil Linnu 2, 71020 Viljandi.
- ✓ Avalik arutelu Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 avaliku väljapaneku tulemuste arutamiseks toimub 25. septembril algusega kell 17.30 Viljandi raekoja II korruse saalis.

Eelnõu II lugemine on planeeritud oktoobrisse 2019.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marika Aaso
rahandusameti juhataja

Eelnõu I lugemine - esitatud linnavolikogule augustis 2019

**VILJANDI LINNA
EELARVESTRAATEEGIA
AASTATEKS 2020-2025**



Kehtestatud Viljandi Linnavolikogu _____ määrusega nr ____

Sisukord

1. Eelarvestrateegia koostamine	3
2. Majanduslik olukord.....	5
2.1. Majanduslik olukord riigis	5
2.2. Sotsiaalmajanduslik olukord Viljandi linnas.....	7
2.3. Linnaeelarvest ja finantsvõimekusest.....	8
2.4. Eelarvestrateegia alused ja põhilised finantsnäitajad	13
3. Strateegiaperioodi põhitegevuse tulud.....	14
3.1. Maksutulud	15
3.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist	16
3.3. Saadavad toetused tegevuskuludeks	19
3.4. Muud tulud	20
4. Strateegiaperioodi põhitegevuse kulud.....	21
4.1. Antavad toetused tegevuskuludeks.....	21
4.2. Muud tegevuskulud	24
4.2.1. Personalikulud	24
4.2.2. Majandamiskulud	27
4.2.3. Muud kulud	28
5. Strateegiaperioodi kulud arengukavaliste meetmete jaotuses	29
6. Investeerimistegevus	31
7. Tegevuste reservnimekiri	33
8. Finantseerimistegevus	38
9. Põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus	38
10. Tundlikkusanalüüs ja riskistsenaariumid.....	40
11. Eelarvestrateegia linnavolikogu kinnitatavas eelarvestruktuuris.....	42
12. Eelarvestrateegia koondtabelid Rahandusministeeriumile esitatavatel vormidel.....	43
12.1. Viljandi linna eelarvestrateegia	43
12.2. Viljandi linna eelarvestrateegia valdkonniti	44
12.3. Viljandi linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koondtabel.....	46

1. Eelarvestrateegia koostamine

Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Arengukava koos eelarvestrateegiaga on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel.

Viljandi Linnavolikogu algatas Viljandi linna uue arengukava ja eelarvestrateegia koostamise 22. veebruari 2018. a otsusega nr 51 „Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020–2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine“ ning moodustas ajutise komisjoni uue Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamiseks¹. 27. septembri 2018 otsusega nr 74 muutis linnavolikogu seda määrust arengudokumentide perioodide osas ja koostama asuti Viljandi linna arengustrateegiat 2030+ ning Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020–2025.²

Uue eelarvestrateegia, arengustrateegia ja arengukava kinnitamise määruste eelnõude esimene lugemine toimub 2019. aasta augustikuu linnavolikogus, septembris suunatakse dokument avalikustamisele ja II lugemine linnavolikogus on planeeritud oktoobris 2019. Enne seda esitas linnavalitsus arengukava ning eelarvestrateegia projektid juunikuu linnavolikogu komisjonidele tutvumiseks ning muudatusettepanekute tegemiseks.

Eelarvestrateegia tuleb koostada vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta, kuid kuna Viljandi linna arengukava planeeritav periood on 2020-2025, siis hõlmab ka eelarvestrateegia viieaastast perioodi. Põhjusel, et periood kestab aastani 2025, ei ole kohustuslik arengukava ja eelarvestrateegiat aastatel 2020 ja 2021 üle vaadata, sest dokumendid hõlmavad siis veel nelja eelseisvat eelarveaastat, kuid vastavad otsused teeb linnavolikogu igal aastal eraldi.

Viljandi linna eelarvestrateegia on koostatud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS)³ § 20 nõuetele. Samuti lähtutakse koostamisel ja menetlemisel kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse⁴ §-st 37 ning Viljandi Linnavolikogu 31.10.2014 määrusest nr 33 „Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, muutmise, menetlemise ja kinnitamise kord.“⁵

KOFS-i § 20 lg 3 kohaselt esitatakse eelarvestrateegias kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks, eelarvestrateegia koostamisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad eelarveandmed ning selgitused. Finantsdistsipliini tagamise meetmetena tuleb eelarvestrateegias kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulem ning netovõlakoorumus, mõlema puhul eelneva aasta tegelik, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad näitajad.

KOFS näeb ette, et eelarvestrateegias tuleb eraldi välja tuua olulisemad investeeringuobjektid koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega. Tegevused ja investeeringud, mis arengukavaliselt on olulised, aga mis ületavad eelarvevõimalused, kajastatakse reservnimekirjas – neid tegevusi tehakse, kui kavandatud tulud ületatakse. Reservnimekiri on toodud strateegia 7. peatükis.

¹ Otsus dokumendiregistris [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine](#)

² Otsus dokumendiregistris [Viljandi Linnavolikogu 22.veebruari 2018 otsuse nr 51 „Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine“ muutmise](#)

³ Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/123122011008?leiaKehtiv>

⁴ Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122011056?leiaKehtiv>

⁵ Määrus Riigi Teatajas [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, muutmise, menetlemise ja kinnitamise kord](#)

Eelarvestrateegia kohustuslikuks osaks on rahandusministri määrusega kinnitatud vormidel⁶ eelarveandmed strateegia perioodi kohta, mis on toodud käesoleva dokumendi 11. peatükis. Nimetatud tabelid tuleb hiljemalt strateegia vastuvõtmisele järgneval 30. oktoobril Rahandusministeeriumile esitada.

2019. a tulpades on kajastatud rahandusameti koostatud prognoos 2019. a eelarve täitmise kohta, mitte kehtiv eelarve, sest nii nõuab otseselt KOFS § 20 lg 3: kajastatakse jooksva aasta eeldatavad tulud ja kulud – eesmärgiks on, et strateegias oleksid kirjas võimalikult realistlikud aastalõpu andmed.

Strateegia koostamisele eelneva aasta (2018) andmed on toodud ainult viimases peatükis, riigile esitatavates kohustuslikes tabelites. Tulude ja kulude strateegiaperioodi eelarveid selgitavates tabelites 2018. a andmeid pole, et tagada tabelite mahtumine leheküljele, samuti on strateegia puhul koostajate hinnangul olulisem tulevikuvaade kui minevik.

KOFSi kohaselt võiks arvandmete osa piirduda viimases peatükis esitatud koondtabelitega, rahandusamet dokumendi koostajana peab tulude ja kulude täpsemat avamist siiski vajalikuks.

Vastavalt KOFS-ile jagatakse eelarves ja seega ka eelarvestrateegias tehingud järgmisteks osadeks: tulud; kulud; investeerimistegevus; finantseerimistegevus; likviidsete varade muutus. KOFS-is sätestatud nõuete kohaselt tuleb strateegias planeerida eelarved ka omavalitsuse sõltuva üksuse kohta, aga Viljandi linna konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted, AS Viljandi Veevärk ja SA Viljandimaa Hoolekandekeskus ei ole eeldatavasti strateegiaperioodil linna sõltuvaks üksuseks⁷. Kui tegelike andmete alusel peaks strateegiaperioodi aastatel siiski selguma, et nimetatud ettevõtted on sõltuvad üksused, siis ei muuda see strateegiat kehtetuks, muutuvad vaid tegeliku netovõlakoomuse arvestamise sisendid konkreetsetel aastal.

Viljandi linna eelarve on aastast 2017 tekkepõhine ja tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Strateegiaperioodi eelarve koostamisel on aluseks Viljandi Linnavolikogu 31.03.2016 määrus nr 83 „Viljandi linna finantsjuhtimise kord“⁸. Eelarvestrateegias on aastate 2020-2025 eelarved planeeritud lähtuvalt majandusprognoosidest, investeringuplaanidest, koalitsioonilepingust ja arengukavas kajastatavatest tegevustest ning eesmärkidest.

Kõik näitajad on eelarvestrateegia tabelites toodud eurodes, kui pole kirjas teisiti.

⁶ Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt Rahandusministeeriumile eelarvestrateegia, eelarve, lisaelarve ja eelarve täitmise andmete esitamise tingimused ning vormid - <https://www.riigiteataja.ee/akt/115022013005>

⁷ Sõltuv üksus – raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksustelt, riigilt, muudelt avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest, või on saanud toetust või renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10% vastava aasta põhitegevuse tuludest.

⁸ Määrus Riigi Teatajas [Viljandi linna finantsjuhtimise kord](#)

2. Majanduslik olukord

2.1. Majanduslik olukord riigis

Ülevaade majanduskeskkonnast on koostatud Rahandusministeeriumi kevadisele majandusprognoosile tuginedes.⁹

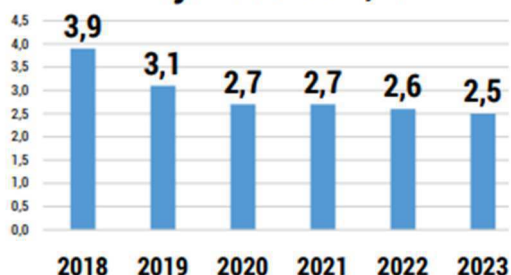
Rahandusministeeriumi majandusprognoosi põhinäitajad Eesti kohta tervikuna:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SKP reaalkasv, %	3,9	3,1	2,7	2,6	2,6	2,5
SKP nominaalkasv, %	8,6	6	5,5	5,3	5	4,9
Kaupade ja teenuste eksport	4,3	3,2	3	3,2	3,3	3,3
Tarbijahinnaindeksi muutus, %	3,4	2,1	2,2	2,0	2,0	2,0
Keskmine palk, eurot	1314	1398	1471	1544	1621	1701
Keskmise palga reaalkasv, %	4,0	4,2	3,0	2,9	2,9	2,9
Keskmise palga nominaalkasv, %	7,6	6,4	5,2	5,0	4,9	4,9
Tööhõive kasv, %	0,9	0,9	0	-0,1	-0,2	-0,2
Töötuse määr, %	5,4	5,6	5,7	5,7	5,7	5,7
Valitsussektori nominaalne eelarvepositsioon, % SKPst*	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	-0,7	-0,2
Valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon, % SKPst*	-1,4	-1,0	-0,8	-0,8	-0,8	-0,1
Valitsussektori võlakoomus, % SKPst*	7,9	8,2	8,1	8	8,3	8,2
* ei arvesta koalitsiooniläbirääkimistel tehtavaid otsuseid						

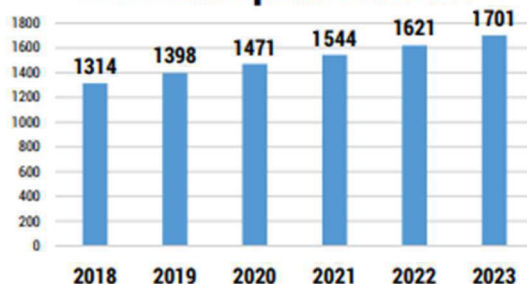
2019. aastal on oodata tugevat majanduskasvu ja järgmistel aastatel mõnevõrra aeglasemat. Eesti ettevõtted on jätkuvalt konkurentsivõimelised ning ekspordi kasv jätkub. Siiski on maailma majanduses palju ebakindlust ja seetõttu Eesti eksport ei kasva enam nii kiiresti kui varem. Samuti on oodata investeeringute kasvu jätku, mis suurendab Eesti ettevõtete kasvuvõimet tulevikus.

Eesti tööturg toimib ka järgnevatel aastatel väga hästi: tööpuudus püsib madal ja tööhõive on kõrge. Palgad tõusevad endiselt kiiresti, kuid samas on palgatõus kooskõlas majanduskasvuga ja palkade kasv on senisest aeglasem. Rändesaldo jääb positiivseks: Eestisse tuleb rohkem inimesi, kui siit lahkub, sest palkade kasv on siin kiire ja siin on võimalik hea töökoht leida.

Majanduskasv, %

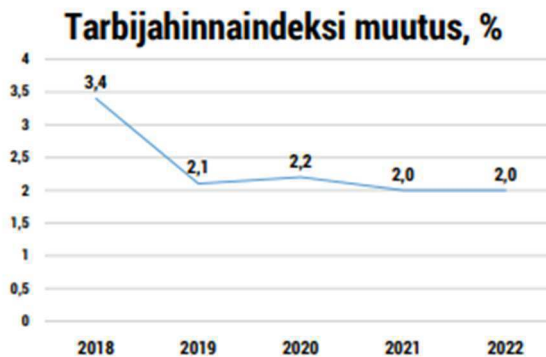


Keskmine palk eurodes

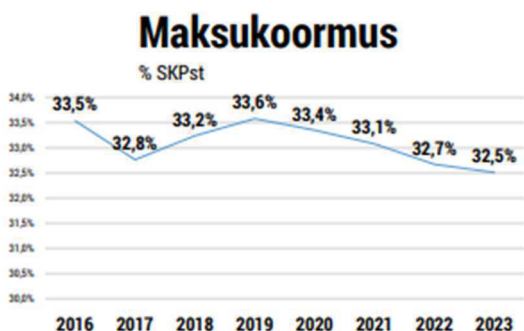


⁹ <https://www.rahandusministeerium.ee/et/riigielarve-ja-majandus/majandusprognoosid>

Välistegurite tagasihoidlikuma panuse ja maksumuudatuste mõju vähenemise tõttu võib lähiaastatel oodata 2% lähedast inflatsiooni. Energi hindu mõjutab madalamast nafta hinnast tingitud mootorikütuse mõningane odavnemine, elektri börsihinna langus mulluselt kõrgtasemelt ning puidukütte hinnatõusu pidurdumine. 2021–2022 kergitavad tarbijahindu toidu ning teenuste kallinemine.



Maksukoormuseks kujuneb 2019. aastal 33,6% SKP-st, mis vastab eelarves oodatud tasemele. Aastatel 2020–2023 kasvavad maksutulud aeglasemalt kui nominaalne SKP ja maksukoormus langeb 2023. aastaks 32,5%le SKP-st, mis on viimase üheksa aasta madalaim tase. Kõige kiiremini kasvavad tööjõumaksud ja käibemaks, maksutulude kasvu aeglustavad juriidilise isiku tulumaks ja aktsiisid.



2.2. Sotsiaalmajanduslik olukord Viljandi linnas

Viljandi linn, olles iseseisev kohaliku omavalitsuse üksus ja Viljandi maakonna keskus, soovib pakkuda oma kogukonna liikmetele ja külalistele parimat keskkonda elamiseks, töötamiseks, õppimiseks ja vaba aja veetmiseks.

Linna pindala on 14,65 km². Elanike arvu poolest on Viljandi suuruselt kuues linn Eestis. Viljandi demograafilist olukorda iseloomustab, nii nagu Eestit tervikuna, vähenev rahvaarv ja vananev rahvastik. Seisuga 31. detsember 2018. aastal elas Eesti Rahvastikuregistri andmetel Viljandis 17 602 inimest.¹⁰

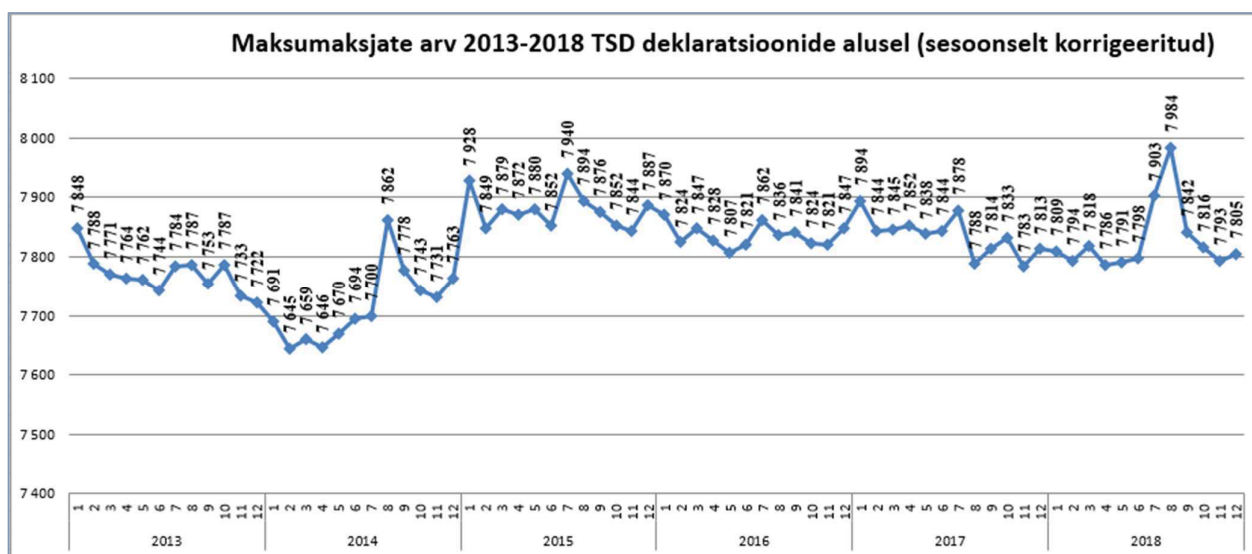
2018. aastal sündis 178 last, kelle registrijärgne elukoht on Viljandi linn (2017. aastal 149; 2016. aastal 155 ja 2015. aastal 190 last).

Viljandis oli seisuga 31.12.2018:

- tööealisi elanikke (19-64 aastat) 9 955 (võrreldes 2017. aastaga -185);
- 65-aastaseid ja vanemaid elanikke 4 047 (võrreldes 2017. aastaga +41);
- 18-aastaseid ja nooremaid elanikke 3 600 (võrreldes 2017. aastaga +12).

Registreeritud töötute arv Viljandis on viimastel aastatel püsinud alla 300, Eesti Töötukassa andmetel oli 2018. aasta lõpus 254 ja 2019. aasta juunis 249 töötut, kelle registreeritud elukoht oli Viljandi linnas.

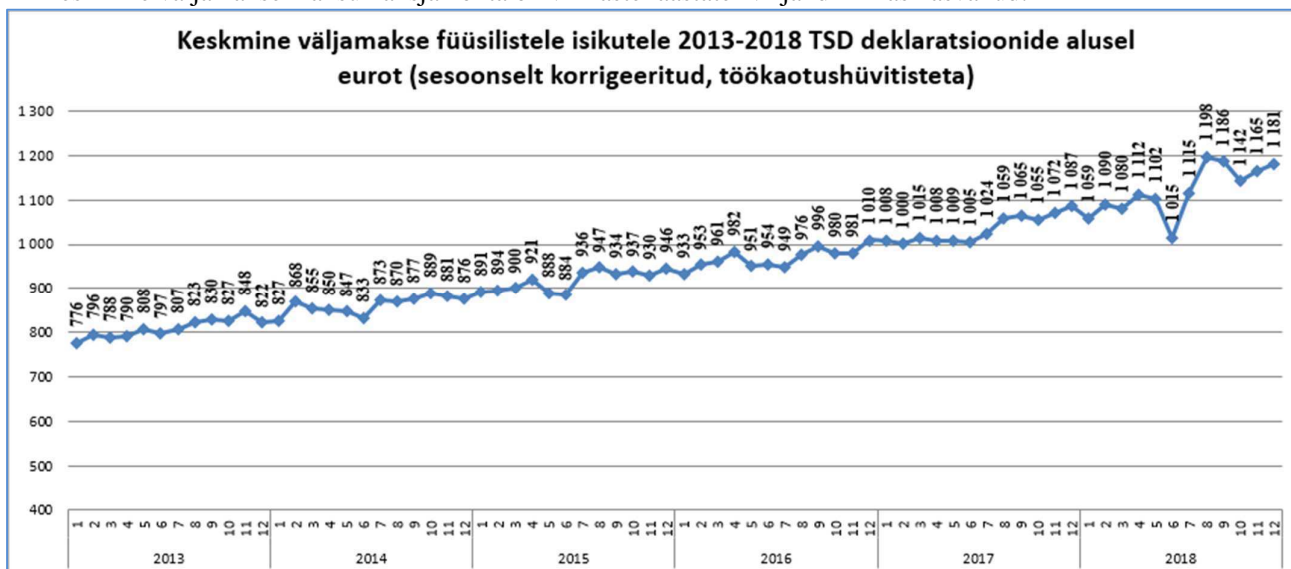
Viljandi linna maksumaksjate arv on viimastel aastatel olnud keskmiselt 7800-7900:



Allikas: Rahandusministeerium

¹⁰ Seisuga 31.12.2017 oli elanikke 17 758;
 31.12.2016 oli elanikke 17 958;
 31.12.2015 oli elanikke 18 111;
 31.12.2014 oli elanikke 18 257;
 31.12.2013 oli elanikke 18 490;
 31.12.2012 oli elanikke 18 873;
 31.12.2011 oli elanikke 19 107.

Keskmine väljamakse maksumaksja kohta on viimastel aastatel Viljandi linnas kasvanud:



Allikas: Rahandusministeerium

Põhjalik ülevaade eelnevate perioodide raamatupidamise andmetest kohalike omavalitsuste üksuste kohta (tekkepõhises arvestuses) on leitav riigipilve teenuse kaudu riigiraha.fin.ee.

Erinevate valdkondade (haridus, majandus, keskkond jne) hetkeolukorra kirjeldus on toodud linna arengukavas.

2.3. Linnaelarvest ja finantsvõimekusest

Linna eelarve on eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks vastava aasta tegevuste finantseerimisele.

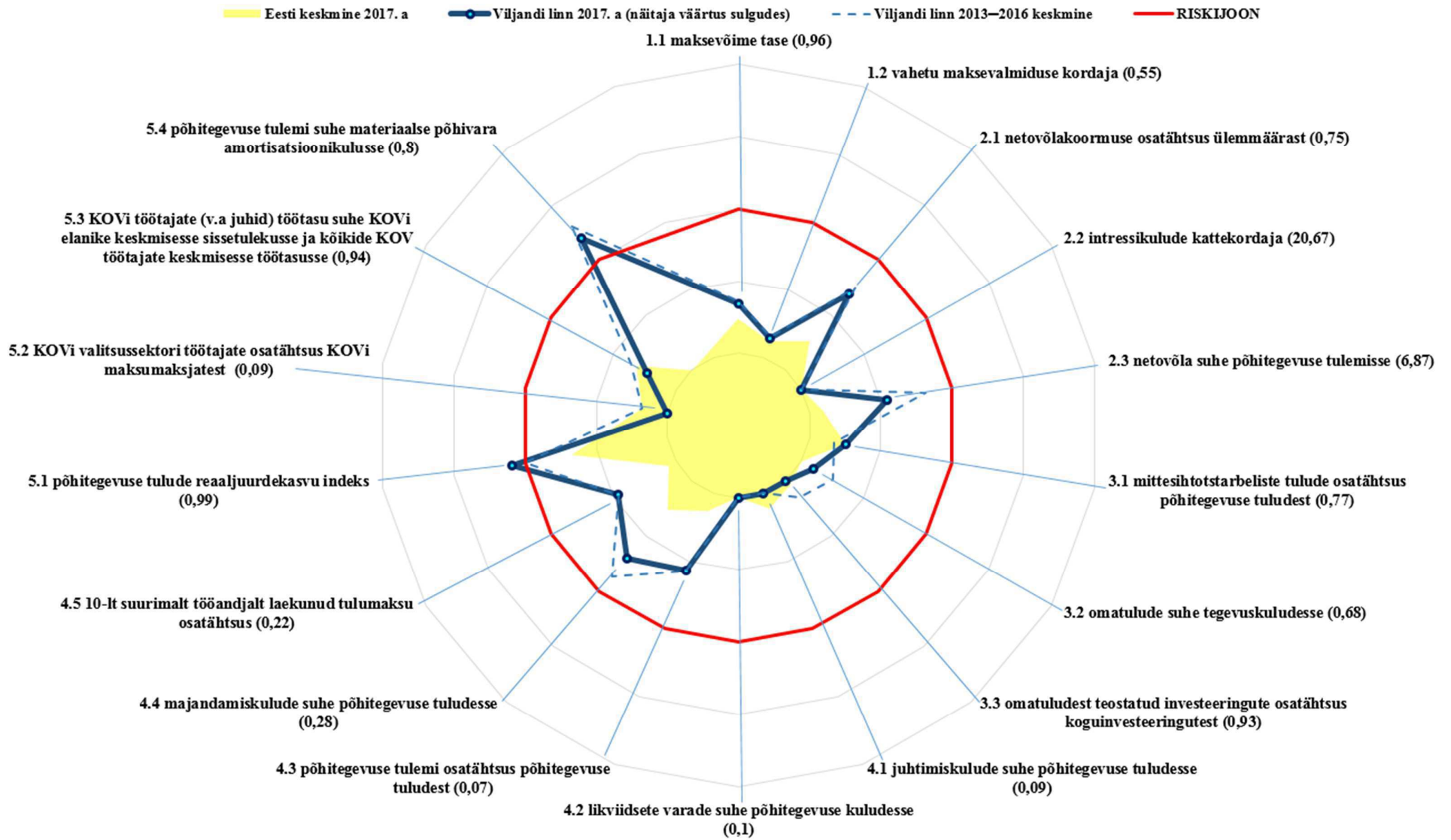
Rahandusministeerium koostab kohalike omavalitsuste finantsandmete alusel finantsvõimekuse radarit¹¹, mille eesmärk on kirjeldada KOVide finantsseisundit ja nende jätkusuutlikkust. Finantsvõimekuse radar koosneb 17 näitajast, mis on jaotatud vastavalt kirjeldusvõimele viide kategooriasse: lühiajaline maksevõime, pikaajaline maksevõime, iseseisvus, paindlikkus ja jätkusuutlikkus. Eelarvestrateegia koostamise ajal olid kättesaadavad andmed 2017. ja eelnevate aastate kohta.

Viljandi linna finantsvõimekuse radar (esitatud alljärgnevalt) näitab, et enamus olulisemaid linna finantsnäitajaid asub õigel pool riskipiiri (joonisel punase ringi sees). Väljaspool punast riskijoont, kuid on siiski suhteliselt viimase lähedal asuvad vaid põhitegevuse tulemi suhe materiaalse põhivara amortisatsioonikulusse (on oht, et väliste rahastamisallikate puudumisel ei suuda KOV omavahenditest materiaalse põhivara asendusinvesteeringuid teostada) ja põhitegevuse tulude reaaluurdekasvu indeks (KOV-i põhitegevuse tulude kasv on võrreldes riiklike üldnäitajate kasvuga aeglasem). Mida kaugemal (väljaspool) riskijoonest on näitajad, seda suurem oht on sattuda finantsraskustesse ja vastupidi.

¹¹ KOVide finantsülevaated Rahandusministeeriumi veebilehel:

<https://www.rahandusministeerium.ee/et/kohalikud-omavalitsused-haldusreform-maavalitsused/finantsulevaated>

Finantsvõimekuse radari tabelis on võimalik valida kõikide Eesti KOVide andmeid.



Näitaja	Valem	Näitaja kirjeldus ja seos riskijoonega
1. Lühiajaline maksevõime		Lühiajalise maksevõime näitajad kirjeldavad KOVi võimet tasuda lühiajalisi kohustusi tähtaegselt. Mida kaugemal on näitajad riskijoonest (väljaspool), seda suurem on oht, et KOVil võib tekkida raskusi lühiajaliste kohustuste täitmisega.
1.1 maksevõime tase	käibevara ÷ lühiajalised kohustused	Näitaja kirjeldab KOVi võimet katta võlausaldajate lühiajalised nõuded käibevaraga. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi võimekus lühiajalisi kohustusi täita.
1.2 vahetu maksevalmiduse kordaja	raha kassas ja pangakontodel ÷ lühiajalised kohustused	Näitaja kirjeldab, kui suure osa lühiajalistest kohustustest on KOV võimeline kohe tasuma. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi võimekus lühiajalisi kohustusi kohe täita.
2. Pikaajaline maksevõime		Pikaajalise maksevõime näitajad kirjeldavad nii pikaajalist maksevõimet kui ka võõrkapitali osatähtsust kogukapitalis. Mida kaugemal on näitajad riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi täiendava võõrkapitali kaasamise võimekus.
2.1 netovõlakooormuse osatähtsus ülemmäärast	((võlakohustused – likviidsed varad) ÷ põhitegevuse tulud) ÷ KOV individuaalne netovõlakooormuse ülemmäär	Näitaja kirjeldab KOVi kasutamata võõrkapitali kaasamise potentsiaali. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi täiendava võõrkapitali kaasamise võimekus.
2.2 intressikulude kattekoraja	põhitegevuse tuleml ÷ intressikulu	Näitaja kirjeldab KOVi võimet tasuda põhitegevuse tuleml arvelt intressikulusid. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi täiendava võõrkapitali teenindamise võimekus.
2.3 netovõla suhe põhitegevuse tulemlisse	(võlakohustused – likviidsed varad) ÷ (põhitegevuse tuleml – intressikulu)	Näitaja kirjeldab, mitme aasta jooksul on KOV võimeline tasuma enda võlakohustused, kui netovõlg väheneb graafikujärgselt ja põhitegevuse tuleml ning intressikulu jäävad konstantseks. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi täiendava võõrkapitali kaasamise võimekus.
3. Iseseisvus		Iseseisvus näitajad kirjeldavad sõltuvust välistest finantseerimisest. Mida kaugemal on näitajad riskijoonest (väljaspool), seda suurem on KOVi tulubaasi sõltuvus välistest rahastamisallikatest, mille puudumisel võimekus iseseisvalt hakkama saada võib sattuda ohtu.
3.1 mittesihotstarbeliste tulude osatähtsus põhitegevuse tuludest	(põhitegevuse tulud – saadud toetused (v.a tasandusfond ja väikesaarte toetus)) ÷ põhitegevuse tulud	Näitaja kirjeldab, kui suure osa moodustavad mittesihotstarbelised tulud põhitegevuse tuludest. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suurem on KOVi tulubaasi sõltuvus välistest rahastamisallikatest.
3.2 omatulude suhe tegevuskuludesse	(sissetulekud – saadud toetused) ÷ tegevuskulud	Näitaja kirjeldab KOVi omatulude suhet tegevuskuludesse. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suurem on KOVi sõltuvus tegevuskulude rahastamisest välistest rahastamisallikatest.
3.3 omatuludest teostatud investeeringute osatähtsus koguinvesteeringutest	(investeeringukulud – põhivara soetuse toetus) ÷ investeeringukulud	Näitaja kirjeldab KOVi sõltuvust välistest rahastamisallikatest investeeringute ellu viimisel. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suuremal määral toetub KOVi taristu arendamine välistele rahastamisallikatele.
4. Paindlikkus		Paindlikkuse näitajad kirjeldavad võimet reageerida ootamatutele finantsolukordadele. Mida kaugemal on näitajad riskijoonest (väljaspool), seda vähem on KOVil võimekust, et reageerida ootamatutele finantsväljakutsetele.
4.1 juhtimiskulude suhe põhitegevuse tuludesse	üldvalitsemise juhtimiskulud ÷ põhitegevuse tulud	Näitaja kirjeldab, kui suure osa moodustavad üldvalitsemise juhtimiskulud põhitegevuse tuludest. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda ebaefektivsem on KOVi igapäevatöö korraldus.

Näitaja	Valem	Näitaja kirjeldus ja seos riskijoonega
4.2 likviidsete varade suhe põhitegevuse kuludesse	likviidsed varad ÷ põhitegevuse kulud	Näitaja kirjeldab, kui suure osa põhitegevuse kuludest on KOV võimeline likviidsete varade arvelt katma. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suurem on oht, et põhitegevuse tulude ootamatul vähenemisel puudub KOVil likviidsus, et enda põhitegevuse kulusid reserve arvelt katta.
4.3 põhitegevuse tulemi osatähtsus põhitegevuse tuludest	põhitegevuse tulem ÷ põhitegevuse tulud	Näitaja kirjeldab KOVi omafinantseerimisvõimekust ning peegeldab võimet reageerida ootamatutele finantsväljakutsetele. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda nõrgem on KOVi positsioon omavahenditest investeringuid teostada ja ootamatutes finantsolukordades iseseisvalt hakkama saada.
4.4 majandamiskulude suhe põhitegevuse tuludesse	majandamiskulud (v.a teenuste sisseostmisega seotud personalikulud) ÷ põhitegevuse tulud	Näitaja kirjeldab, kui suure osa moodustavad majandamiskulud põhitegevuse tuludest. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda jäigem on KOVi põhitegevuse kulude struktuur ning põhitegevuse tulude ootamatul vähenemisel võib tekkida raskusi põhitegevuse kulude kiireks vähendamiseks, et reageerida ootamatutele finantsolukordadele.
4.5 10-lt suurimalt tööandjalt laekunud tulumaksu osatähtsus	10 suurimalt tööandjalt laekunud tulumaks ÷ kogu laekunud tulumaks	Näitaja kirjeldab KOVi tulumaksu laekumise sõltuvust üksikute ettevõtjate tegevusest. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suurem osa KOVi maksumaksjatest saavad töötasu ühe tööandja käest, mis paneb tulubaasi suurde sõltuvusse üksikute tööandjate tegevusest.
5. Jätkusuutlikkus		Jätkusuutlikkus näitajad kirjeldavad suutlikkust pakkuda kvaliteetseid avalikke teenuseid nii praegu kui ka tulevikus. Mida kaugemal on näitajad riskijoonest (väljaspool), seda suurem on oht, et KOV on pikas perspektiivis finantsiliselt jätkusuutmatu.
5.1 põhitegevuse tulude reaaluurdekasvu indeks	$((\text{põhitegevuse tulud}_n - \text{põhitegevuse tulud}_{n-1}) \div \text{põhitegevuse tulud}_{n-1}) \div (\text{kaalutud keskmine (THI+EHI+keskmise palga kasvu indeks)})$	Näitaja kirjeldab põhitegevuse tulude reaaluurdekasvu. <u>Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda aeglasem on KOVi põhitegevuse tulude kasv võrreldes riiklike üldnäitajate kasvuga.</u>
5.2 KOVi valitsussektori töötajate osatähtsus KOVi maksumaksjatest	KOVi (sh SA, MTÜ) valitsussektori töötajate arv ÷ maksumaksjate arv	Näitaja kirjeldab KOVi valitsussektoris töötavate maksumaksjate osatähtsus KOVi maksumaksjatest. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda madalam on KOVi kui ettevõtluskeskkonna atraktiivsus ettevõtjate seas.
5.3 KOVi töötajate (v.a juhid) töötasu suhe KOVi elanike keskmisesse sissetulekusse ja kõikide KOV töötajate keskmisesse töötasusse	$50\% * \text{KOVi töötajate (v.a juhid) töötasu} \div (\text{väljamaksed füüsilistele isikutele} \div \text{maksumaksjate arv}) + 50\% * \text{KOVi töötajate (v.a juhid) töötasu} \div \text{KOV töötajate töötasu Eesti keskmine}$	Näitaja kirjeldab KOVi kõigi töötajate (v.a juhid) sissetulekute suhet KOVi elanike keskmisesse sissetulekusse ning kõigi Eesti KOV töötajate keskmisesse töötasusse. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suurem on tööjookulude tõstmise surve eelarves ning madalam konkurentsivõime tööturul ja teiste KOVide töötajate hulgast kõrge kvalifikatsiooniga spetsialiste värvata.
5.4 põhitegevuse tulemi suhe materiaalse põhivara amortisatsioonikulusse	põhitegevuse tulem ÷ materiaalse põhivara amortisatsioon	Näitaja kirjeldab KOVi omafinantseerimisvõimekust olemasoleva materiaalse põhivara seisundi säilitamiseks. Mida kaugemal on näitaja riskijoonest (väljaspool), seda suurem on oht, et väliste rahastamisallikate puudumisel ei suuda KOV omavahenditest materiaalse põhivara asendusinvesteeringuid teostada.

Andmed pärinevad Rahandusministeeriumi veebilehelt ning riigiraha.fin.ee portaalist.

Eesti kohalike omavalitsuste üldiseks probleemiks on väike finantsautonoomia. Viljandi linn kohaliku omavalitsusena sai 2018. aasta andmete alusel mõjutada vaid 13% oma põhitegevuse tuludest (maamaks, reklaamimaks, teede- ja tänavate sulgemise maks, tulud kaupade ja teenuste müügist, muud tulud), 87% otsustati keskvalitsuse või toetuste andjate tasandil (füüsilise isiku tulumaksu eraldis KOVidele, saadavad toetused, vee erikasutustasu). Kohalikul kehtestatavad maksud (maamaks, reklaamimaks, teede- ja tänavate sulgemise maks) moodustasid vaid 1% Viljandi linna põhitegevuse tuludest.

Eelarvete info on leitav linna veebilehel: www.viljandi.ee – juhtimine – eelarve ja majandusaasta aruanded – vastavate aastate eelarved.

2019. aastal on linnaeelarve suuruseks 40,4 miljonit eurot, millest investeerimistegevuse kulud moodustavad 7,8 miljonit eurot. Suuremad tööd on Paalalinna kooli ja Lasteaed Krõllipesa Mängupesa õppehoonete ning linnatänavate renoveerimised, sealhulgas Järveotsa elamukvartali taristu ehitus. Linnaeelarve põhitegevuse tuludest ligi poole moodustab laekumine üksikisiku tulumaksust ja põhitegevuse kuludest ligi poole moodustavad personalikulud. 2018. aasta lõpus oli linnakassas rahajääk 3,2 miljonit eurot, linna netovõlakoormus oli 44% ja ei ületanud riigi poolt lubatud 60% määra.

Viimaste aastate Viljandi linna eelarve täitmine tekkepõhiselt KOFIS-i nõuetele vastavas eelarvestruktuuris:

EELARVE TÄITMINE		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
KOV arvestusüksus / Local government Financial Management Unit	Põhitegevuse tulud	16 510 084	18 277 059	18 679 274	17 980 817	20 934 671	20 400 797	21 363 323	24 417 909
	* Maksutulud	7 972 157	8 493 678	9 188 560	9 743 820	10 421 090	11 056 120	11 683 459	12 967 616
	* Kaupade ja teenuste müük	2 321 388	3 555 858	3 980 960	2 566 767	4 445 448	2 772 876	2 980 218	2 991 968
	* Saadud toetused	6 120 848	6 156 361	5 487 452	5 620 740	6 014 498	6 534 886	6 673 704	8 404 287
	* Muud tegevustulud	95 691	71 161	22 302	49 490	53 635	36 915	25 943	54 038
	Põhitegevuse kulud	-15 242 697	-17 226 302	-17 226 549	-17 115 559	-19 360 292	-18 475 627	-19 895 268	-22 160 185
	* Toojõukulu	-8 319 336	-8 689 493	-8 974 010	-9 060 059	-10 469 243	-10 549 094	-11 359 711	-12 473 958
	* Majanduskulu	-4 495 968	-5 887 273	-5 749 195	-5 598 930	-6 600 453	-5 907 545	-6 504 971	-7 058 604
	* Antud toetused	-1 701 096	-1 686 328	-1 626 270	-1 579 843	-1 233 475	-1 136 277	-1 082 844	-1 564 657
	* Muud tegevuskulud	-726 296	-963 209	-877 075	-876 727	-1 057 121	-882 712	-947 743	-1 062 966
	Põhitegevustulem (omafinantseerimise võimekus)	1 267 387	1 050 756	1 452 725	865 258	1 574 379	1 925 170	1 468 055	2 257 724
	Investeerimistegevus	-1 716 340	-1 238 132	-1 299 322	-992 802	-1 428 877	-1 549 115	-2 082 687	-3 630 218
	* Põhivara soetus	-3 690 523	-2 798 101	-3 602 578	-1 453 118	-3 122 553	-2 489 248	-2 256 826	-5 639 980
	* Põhivara müük	75 924	198 852	131 093	108 725	214 062	50 420	365 417	167 720
	* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	2 534 848	1 677 496	2 368 375	836 073	1 612 366	1 020 347	190 581	2 720 261
	* Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-192 957	-26 433	0	-124 220	-35 640	73 412	-136 000	-809 403
	* Osaluste soetus	0	0	0	-232 162	0	-150 000	-175 000	0
	* Tagasilaekunud laenud	23 008	23 008	7 525	0	0	0	0	0
	* Finantsstulud ja finantskulud	-466 640	-312 956	-203 737	-128 100	-97 112	-54 046	-70 858	-68 816
	<i>sh intressikulud</i>	-341 308	-316 220	-205 452	-128 703	-98 410	-73 416	-71 020	-69 029
	Eelarve tulem (ülejäak/puudujääk)	-448 953	-187 376	153 403	-127 544	145 502	376 055	-614 632	-1 372 494
	Finantseerimistegevus	-615 128	751 729	-760 728	380 073	192 379	247 723	408 607	925 815
	Võetud laenud	0	1 494 000	0	5 030 364	1 215 810	1 326 527	1 735 750	2 421 892
	Laenude tagasimaksed	-615 128	-742 271	-760 728	-4 650 291	-1 023 431	-1 078 804	-1 327 143	-1 496 077
	Arvelduskrediit	0	0	0	0	0	0	0	0
	Muutus likviidsetes varades	199 053	514 353	-532 217	-315 506	728 265	-110 121	27 612	1 139 639
Muutus nõuetes ja muudes kohustustes	1 263 133	-50 001	75 108	-568 035	390 385	-733 899	233 637	1 586 318	
Finantsdistiipliini tagamise meede		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Netovõlakoormus		7 432 500	8 377 312	8 512 236	8 960 062	8 983 139	9 142 510	9 594 252	10 738 221
* Võlakohustused		9 149 511	10 608 676	10 211 384	10 343 704	11 095 046	11 144 296	11 623 650	13 907 258
<i>sh laenukohustused</i>		9 100 130	10 578 973	9 818 245	9 762 082	10 244 772	10 351 692	10 765 314	11 694 538
<i>sh tähtajaks täitmata kohustused</i>		0	0	0	0	0	0	0	0
<i>sh muud kohustused</i>		49 381	29 703	393 139	581 622	850 274	792 604	858 336	2 212 720
* Sh laenud sihtfinantseerimiseks		0	0	0	0	153 282	234 135	0	0
* Likviidne vara		1 717 011	2 231 364	1 699 147	1 383 641	2 111 907	2 001 786	2 029 398	3 169 037
<i>sh raha ja pangakontod</i>		1 717 011	2 231 364	1 699 147	1 383 641	2 111 907	2 001 786	2 029 398	3 169 037
Netovõlakoormus (%)		45,0%	45,8%	45,6%	49,8%	42,9%	44,8%	44,9%	44,0%
Rendikulud mittekatkestatav kasutusrent		0	0	52 058	87 978	153 282	234 135	251 417	266 489
Netovõlakoormuse ülemäär (€)		9 906 050	10 966 235	11 207 565	10 788 490	12 714 085	13 189 967	12 817 994	15 145 280
Netovõlakoormuse ülemäär (%)		60%	60%	60%	60%	61%	65%	60%	62%

Allikas: Rahandusministeerium <https://www.rahandusministeerium.ee/et/kohalikud-omavalitsused-haldusreform-maavalitsused/finantsulevaated>

2.4. Eelarvestrateegia alused ja põhilised finantsnäitajad

Eelarvestrateegia aluseks on järgmised eeldused:

- ✓ Tarbijahinnaindeksi muutus on prognoosiperioodil 2% aastas;
- ✓ Residentist füüsiliste isikute maksustatavast tulust laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 2019. a 11,93% ja alates 2020. aastast 11,96%;
- ✓ Maamaks määr püsib Viljandis 2% ja 1,8% maa maksustamishinnast;
- ✓ Uusi kohalikke makse vaadeldaval perioodil ei kehtestata.
- ✓ Töötasu miinimummäär kasvab 8% aastas;
- ✓ Maksumaksjate arv Viljandi linnas püsib stabiilne;

Eelarvestrateegia finantsnäitajad baseeruvad ülaltoodud eeldustel, valdkondlikult on eeldusi ja arvutuste aluseid avatud eelarvestrateegia vastavates peatükkides.

Ülevaade tulu- ja kulugruppide prognoosidest on esitatud alljärgnevas tabelis.

Kirje nimetus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	24 417 909	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
Maksutulud	12 967 616	14 098 000	15 286 100	16 268 845	17 235 015	18 088 415	18 984 515	19 925 515
Füüsilise isiku tulumaks	12 830 999	13 965 000	15 120 100	16 102 845	17 069 015	17 922 415	18 818 515	19 759 515
Maamaks	122 707	120 000	153 000	153 000	153 000	153 000	153 000	153 000
Reklaamimaks	12 192	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Teede ja tänavate sulgemise maks	1 718	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 991 968	3 437 403	3 399 189	3 333 932	3 254 038	3 336 678	3 511 093	3 702 757
Saadavad toetused tegevuskuludeks	8 404 287	9 118 544	9 226 847	9 651 895	9 913 088	10 457 591	11 036 525	11 632 964
Tasandusfond (lg 1)	1 854 188	2 073 460	2 114 929	2 157 228	2 200 372	2 244 380	2 289 267	2 335 053
Toetusfond (lg 2)	5 820 760	6 255 383	6 668 373	7 113 941	7 354 525	7 841 958	8 367 723	8 934 873
Muud saadud toetused tegevuskuludeks	729 339	789 701	443 545	380 727	358 191	371 253	379 534	363 038
Muud tegevustulud	54 038	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Sh laekumine vee erikasutusest	19 577	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Sh muud eelpool nimetatava muud tegevustulud	34 461	0	0	0	0	0	0	0
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	-22 160 185	-25 030 489	-25 369 793	-26 673 048	-27 895 424	-29 204 504	-30 553 048	-31 951 445
Antavad toetused tegevuskuludeks	-1 564 657	-1 767 426	-1 803 876	-1 901 183	-1 935 533	-1 958 302	-1 992 666	-2 028 705
Subsiidiumid ettevõtlusega tegelevatele isikutele	0	0	0	0	0	0	0	0
Sotsiaalitoetused ja muud toetused füüsilistele	-904 021	-1 113 353	-1 141 969	-1 187 915	-1 220 877	-1 252 230	-1 285 150	-1 319 716
Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks	-587 595	-580 104	-586 678	-636 754	-636 831	-626 910	-626 990	-627 072
Mittesihotstarbelised toetused	-73 041	-73 969	-75 229	-76 514	-77 825	-79 162	-80 526	-81 917
Muud tegevuskulud	-20 595 528	-23 263 063	-23 565 917	-24 771 865	-25 959 891	-27 246 202	-28 560 382	-29 922 740
Personalikulud	-12 473 958	-13 684 332	-14 478 363	-15 377 067	-16 297 999	-17 326 758	-18 424 925	-19 577 301
Majandamiskulud	-7 058 604	-9 486 803	-8 870 587	-9 167 792	-9 424 846	-9 672 358	-9 863 330	-10 058 270
Muud kulud	-1 062 966	-91 928	-216 967	-227 006	-237 046	-247 086	-272 127	-287 170
PÕHITEGEVUSE TULEM	2 257 724	1 641 458	2 560 343	2 599 624	2 524 717	2 696 179	2 997 084	3 327 791
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-3 630 218	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Põhivara müük (+)	167 720	200 000	200 000	0	0	0	0	0
Põhivara soetus (-)	-5 639 980	-7 406 589	-7 345 098	-2 540 000	-2 625 000	-3 245 000	-1 930 000	-750 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	2 720 261	2 860 751	3 123 524	0	0	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	-809 403	-703 600	-110 000	-110 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Finantstulud (+)	213	150	150	150	150	150	150	150
Finantstkulud (-)	-69 029	-123 231	-155 457	-183 142	-210 322	-239 560	-315 614	-305 315
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-1 372 494	-3 531 061	-1 726 538	-233 368	-430 455	-908 230	631 620	2 152 626
FINANTSEERIMISTEGEVUS	925 815	1 507 748	818 926	715 561	1 014 066	467 680	-1 028 130	-1 485 000
Kohustuste võtmine (+)	2 421 892	7 844 741	2 105 000	2 485 000	2 925 000	2 525 000	2 430 000	1 550 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 496 077	-6 336 993	-1 286 074	-1 769 439	-1 910 934	-2 057 320	-3 458 130	-3 035 000
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenenin / - vähenenud)	1 139 639	-1 423 313	-907 612	482 193	583 611	-440 550	-396 510	667 626
NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDODE MUUTUS (+ suurenenin / - vähenenud)	1 586 318	600 000	0	0	0	0	0	0

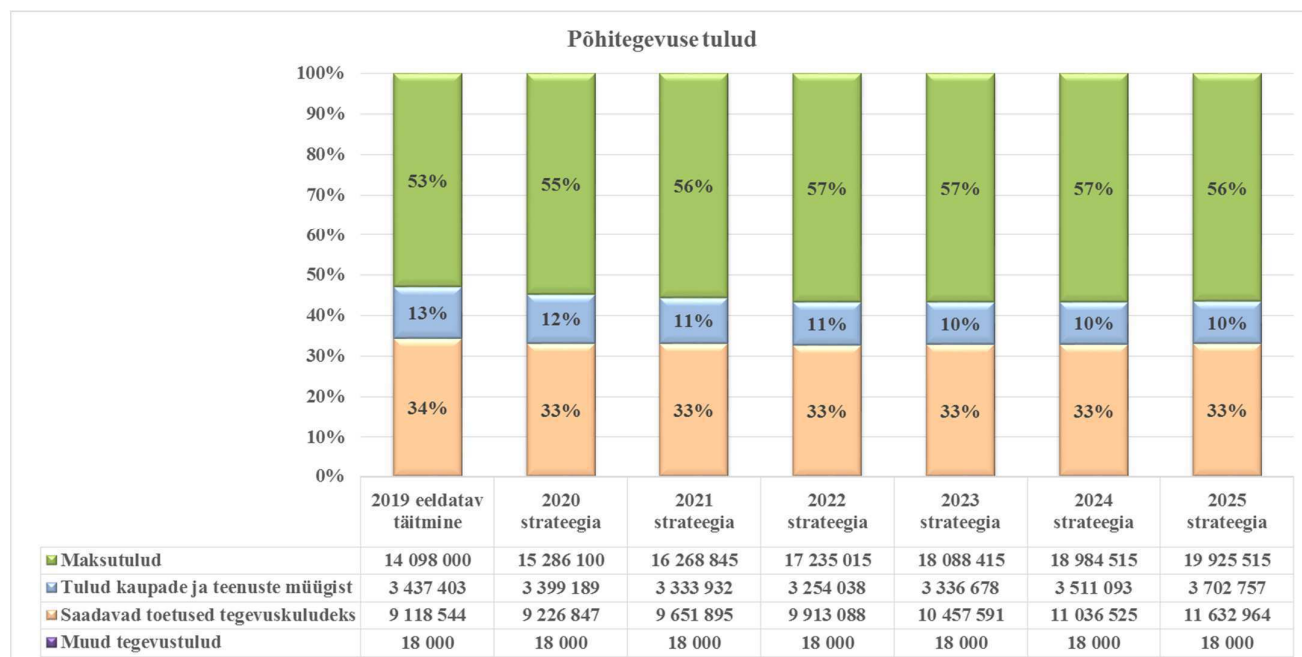
3. Strateegiaperioodi põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud jaotuvad neljaks eelarveosaks:

- ✓ üle poole tuludest moodustavad maksutulud;
- ✓ saadavate toetuste hulgas on suurimaks riigi tasandus- ja toetusfondi eraldised;
- ✓ tulud kaupade ja teenuste müügist sisaldavad mh haridusteenuste müüki teistele omavalitsustele;
- ✓ muude tegevustulude osas on Viljandi linnal laekumine vee erikasutustasust.

Koondtabel põhitegevuse tulude prognoosiga:

Tunnus	Kirje nimetus	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
30	Maksutulud	14 098 000	15 286 100	16 268 845	17 235 015	18 088 415	18 984 515	19 925 515
3000	Füüsilise isiku tulumaks	13 965 000	15 120 100	16 102 845	17 069 015	17 922 415	18 818 515	19 759 515
3030	Maamaks	120 000	153 000	153 000	153 000	153 000	153 000	153 000
3044	Reklaamimaks	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
3045	Teede ja tänavate sulgemise maks	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	3 437 403	3 399 189	3 333 932	3 254 038	3 336 678	3 511 093	3 702 757
3500, 352	Saadavad toetused tegevuskuludeks	9 118 544	9 226 847	9 651 895	9 913 088	10 457 591	11 036 525	11 632 964
35200	Tasandusfond (lg 1)	2 073 460	2 114 929	2 157 228	2 200 372	2 244 380	2 289 267	2 335 053
35201	Toetusfond (lg 2)	6 255 383	6 668 373	7 113 941	7 354 525	7 841 958	8 367 723	8 934 873
3500, 352	Muud saadud toetused tegevuskuludeks	789 701	443 545	380 727	358 191	371 253	379 534	363 038
3825, 388	Muud tegevustulud	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
38252, 38254	Sh laekumine vee erikasutusest	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000



Eelarvestrateegias on tulude ja kulude summad kajastatud ilma omavaheliste tehinguteta, sest eelarvestrateegia tabelid tuleb riigile sel moel esitada. Omavahelised tehingud on linna hallatavate asutuste ja ametite vahelised ostud ja müügid (näiteks Spordikeskus rendib Paalalinna koolile viihalli või lasteaed rendib Sakala Keskuselt ruume). Omavahelised tehingud on kajastatud linnavalitsuse kinnitatavates alaeelarvetes, volikogu tasandi koondeelarvetabelites neid kajastada ei tohi.

3.1. Maksutulud

Tulumaks moodustab linna põhitegevuse tuludest üle 50%, maksutuludest aga ligi 98%, kusjuures maamaksu osakaal on orienteeruvalt 1% ja ülejäänud maksudel 0,1% maksutuludest.

Eelarvetulude prognoosimisel on tulumaksu osas lähtutud järgnevast:

- ✓ üksikisiku tulumaks on linna peamine tulullikas ning selle osakaal põhitegevustulude eelarves jääb ka prognoosiperioodi lõpus üle 50%.
- ✓ aastal 2019 on vastavalt tulumaksuseadusele¹² tulumaksu omavalitsusele eraldamise protsent 11,93 ning alates 2020. aastast muutumatuna 11,96%.
- ✓ aastatel 2020-2025 on linna maksumaksjate keskmine arv prognoositud muutumatuna (7 890 isikut);
- ✓ 2018. aastal laekus võrreldes 2017. aastaga tulumaksu 11% enam; 2019. a prognoos on võrreldes 2018. aasta tegeliku laekumisega 8,8 % suurem;
- ✓ aastatel 2020-2025 on linna maksumaksjate keskmine väljamakse prognoositud 5-8% kasvuga, mis on võrreldes Rahandusministeeriumi poolt prognoositud Eesti keskmise brutotasu kasvuga tagasihoidlikum.

Linnale eraldatava üksikisiku tulumaksu arvestuse aluseks olevad andmed:

Näitaja	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Maksumaksjate arv	7 890	7 890	7 890	7 890	7 890	7 890	7 890	7 890
Maksumaksjate arvu muutus	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	108 186 921	117 057 167	126 421 740	134 639 153	142 717 502	149 853 377	157 346 046	165 213 349
Sissetulek inimese kohta kuus	1 143	1 236	1 335	1 422	1 507	1 583	1 662	1 745
Sissetuleku kasv	9,555%	8,2%	8,0%	6,5%	6,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Tulumaksu laekumine	12 830 999	13 965 000	15 120 100	16 102 845	17 069 015	17 922 415	18 818 515	19 759 515
Tulumaksu laekumise kasv	11,2%	8,8%	8,3%	6,5%	6,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Tulumaksu eraldamise %	11,86%	11,93%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%
Muutus eelneva aastaga	1 375 649	1 134 001	1 155 100	982 745	966 170	853 400	896 100	941 000

Riik tegi 2019. aastaks muudatusi tasandusfondi valemis, ning seal on juba 2019. aastal arvestatud sellega, et omavalitsused kehtestavad maksimaalse maamaksu määra (2,5%), kui ei kehtesta, siis tasandusfondist vahesummat ei kaeta. Strateegiaperioodil tulude planeerimisel võimalike muutustega maa maksustamishinnas ei arvestata, kuid maamaksu määra on plaanis tõsta 2,0 protsendilt 2,5 protsendini alates 2020. aastast.¹³ Arvestuslikult laekub aastas seetõttu linnakassasse 33 000 eurot enam.

Muud kohalikud maksud Viljandi linnas on reklaamimaks ning teede ja tänavate sulgemise maks. Maksude laekumist reguleerivad maksukorralduse seadus ning linnavolikogu maksumäärused. Prognoosiperioodil muude maksude laekumise kasvu ei planeerita, parkimistasu laekumist ei planeerita.

¹² Tulumaksuseaduse § 5: <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019106?leiaKehtiv>

¹³ Aastatel 1997-2009 oli maamaksu määr 1,2% ning alates 2010. aastast on see olnud 2% maa maksustamishinnast aastas. Kodualune maa on [maamaksust vabastatud](#) alates 2013. aastast.

3.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist

Selles eelarvegrupis kajastatakse tulud alusharidusteenuse, haridusteenuse ja huvikooliteenuse eest teistele omavalitsustele, lasteaedade toiduraha ja õppekulude summad, mida tasuvad lapsevanemad, samuti huvikoolide ringitasud. Tulud kaupade ja teenuste müügist on ka linna üüritulud ning laekumine hooldusravi eest, samuti muud tulud hallatavate asutuste ja struktuuriüksuste teenuste eest.

Tulude prognoosimisel on lasteaedade õppekulude eest laekumises arvestatud suurenemisega seoses töötasu miinimummäära eeldatava kasvuga kogu strateegiaperioodil 8% aastas (+42 000 eurot 2020. a näitel). Vastavalt Viljandi Linnavolikogu poolt kehtestatud korrale¹⁴ on lasteaedade õppekulu suurus olenevalt lasteaiast 12 või 13% konkreetse aasta töötasu miinimummäärast (2019. aastal seega 64,80 või 70,20 eurot kuus), lapsevanematel on õigus ühe kuu eest aastas mitte tasuda, kui laps lasteaias ei käi ning samuti on kehtestatud reeglid toiduraha ning kohatasu maksmisest vabastamise kohta.¹⁵

Lasteaedade toidukulu laekumises on vähenemine 2021. aasta sügisest, mil koalitsioonilepingule vastavalt rakendub tasuta hommikusöök, tulud vähenevad u 45 000 eurot aastas, hommikusöögi arvestuslik maksumus on 30 senti. 2019. aastal on lapsevanema poolt tasutav maksumus kolme toidukorra eest 1,50 eurot, toitlustajale maksab linn 2,50 eurot. Toidukulu laekumises strateegiaperioodil muid muudatusi planeeritud ei ole.

Huvikoolide ringitasude kasv on planeeritud 2020., 2022., ja 2024. aasta sügisesse (arvestuslikult +5 eurot iga ringitasa kohta, kokku täiendavad tulud 2020. aastal 4 kuu eest 33 000 eurot, 2021. aastal 9 kuu eest 74 000 eurot). Samas on huvikoolide õpetajate palgakasvuks arvestatud 6% igal aastal, mis suurendab linna kulusid 56 000 eurot 2020. aastal ning 59 000 eurot 2021. aastal ja igal järgneval aastal nimetatud summale lisaks u 3000-4000 eurot. Seega on aastatel 2020-2021 tulude kasv planeeritud 107 000 eurot ja ainuüksi õpetajate tööjõukulude kasv 115 000 eurot.

Õiguste müügis kajastub muuhulgas 2019. aastal 500 000 eurot, 2020. aastal 400 000 eurot ja 2021. aastal 200 000 eurot hoonestusõiguste müügitulu Järveotsa elamukvartalidest.

Muud majandustegevuse tulud on aastatel 2019-2023 prognoositud oluliste muutusteta.

Tulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
3201-Muud riigilõivud A-E	500	500	500	500	500	500	500
3202-Muud riigilõivud F-J	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
3203-Muud riigilõivud K-L	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
3206-Riigilõiv projekteerimistingimuste eest	300	300	300	300	300	300	300
3220-Tulud haridusalasest tegevusest	1 736 932	1 840 581	1 948 749	2 025 903	2 110 407	2 239 655	2 380 871
3221-Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	103 946	106 024	108 144	110 308	112 514	114 764	117 059
3222-Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	445 776	471 784	518 628	545 321	576 475	603 904	635 821
3224-Tulud sotsiaalalalasest tegevusest	321 181	335 211	351 971	365 201	379 093	393 679	408 994
3225-Elamu- ja konnaalategevuse tulud	107 239	67 200	67 500	67 806	68 118	68 436	68 761
3229-Tulud ülvalitsemisest	8 750	8 925	9 104	9 286	9 472	9 662	9 856
3232-Tulud muudelt majandusaladelt	1 950	1 989	2 029	2 069	2 110	2 152	2 194
3233 Üüritulud toodetud materiaalsest ja im	16 250	16 575	16 907	17 245	17 590	17 942	18 301
3237-Õiguste müük	687 479	543 000	303 000	103 000	53 000	53 000	53 000
Üldkokkuvõte	3 437 403	3 399 189	3 333 932	3 254 038	3 336 678	3 511 093	3 702 757

¹⁴ Vanema poolt kaetava õppekulu suuruse kehtestamine Viljandi linna koolieelses lasteasutuses <https://www.riigiteataja.ee/akt/402052019026?leiaKehtiv>

¹⁵ Koolieelse lasteasutuse toidu- ja õppekulu arvestamise, maksmise ja soodustuse taotlemise kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/41012018017>

Tulud hallatavate asutuste poolt esitatavate arvete alusel on seotud laste ja õpilaste arvudega haridusasutustes. Järgnevalt on toodud andmed seisuga 10.05.2019, strateegiaperioodil on need aluseks:

Haridusasutus	Laste arv mais 2019	sh Viljandi linna registris	sh teiste KOVide registris	Ühe koha puhaskulu aastas eurodes*	Ühe koha puhaskulu kuus eurodes*
Viljandi Jakobsoni Kool	694	520	174	1 186	99
Viljandi Kesklinna Kool	775	613	162	1 115	93
Viljandi Paalalinna Kool	439	363	76	2 250	188
Täiskasvanute Gümnaasium	322	92	230	142	12
Viljandi Kaare Kool	94	72	22	2 090	174
Kokku koolides õpilasi	2324	1660	664		
Kokku koolides linnast ja mujalt		71%	29%		
Viljandi Lasteaed Krõllipesa	316	302	14	3 403	284
Viljandi Lasteaed Midrimaa	174	171	3	3 737	311
Viljandi Lasteaed Karlsson	145	144	1	3 131	261
Viljandi Lasteaed Männimäe	189	169	20	4 444	370
Viljandi Lasteaed Mesimumm	95	95	0	3 644	304
Kokku lasteaiaid	919	881	38		
Kokku lasteaedades linnast ja mujalt		96%	4%		
Viljandi Muusikakool	289	213	76	1 355	151
Viljandi Huvikool	354	276	78	633	70
Viljandi Spordikool	831	553	278	733	81
Viljandi Kunstikool	198	165	33	673	75
Kokku huvikoolid	1672	1207	465		
Kokku huvikoolides linnast ja mujalt		72%	28%		

*Asutuse põhitegevuse eelarve kulud miinus asutuse põhitegevuse tulud pluss amortisatsioonikomponent (konkreetsed haridusasutuse põhivara amortisatsioon aastas/kuus).

Spordi- ja puhkealase tegevuse tulud

Tulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
▢ Muud tulud	51 000	52 020	53 060	54 121	55 203	56 307	57 433
Viljandi Spordikeskus	51 000	52 020	53 060	54 121	55 203	56 307	57 433
▢ Ringitasu	145 380	161 780	198 680	215 080	235 580	251 980	272 480
Viljandi Spordikool	145 380	161 780	198 680	215 080	235 580	251 980	272 480
▢ Ruumide üüritud, kommunaalteenused	69 396	70 784	72 200	73 644	75 117	76 619	78 151
Viljandi Spordikeskus	69 396	70 784	72 200	73 644	75 117	76 619	78 151
⊕ Spordikooli teenus teistele KOV-idele	180 000	187 200	194 688	202 476	210 575	218 998	227 757
Üldkokkuvõte	445 776	471 784	518 628	545 321	576 475	603 904	635 821

Spordi- ja puhkealase tegevuse tuludes kajastuvad Spordikooli ringitasud ja teiste KOV-ide poolt tasutavad summad Spordikoolis käivate laste eest. Spordikeskus saab tulu rajatiste ja ruumide väljajuurimisest ning muude tulude eelarves kajastuvad põhiliselt osavõtutasud suurjooksult ümber Viljandi järve ning paadikohtade renditasud.

Haridusalaste teenuste müügitulud

Tulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
+ Alusharidusteenus teistele omavalitsustele	81 000	86 670	92 737	99 228	106 174	113 607	121 559
+ Haridusteenus teistele omavalitsustele	465 150	493 059	522 643	554 001	587 241	622 476	659 824
+ Huvikooli teenus teistele KOV-idele	47 775	49 686	51 673	53 740	55 890	58 126	60 451
+ Kunstikooli teenus teistele omavalitsustele	23 300	24 232	25 201	26 209	27 258	28 348	29 482
+ Muusikakooli teenus teistele omavalitsustele	132 000	137 280	142 771	148 482	154 421	160 598	167 022
+ Kaotatud õpikud; teenused; kursused	80	82	84	86	88	90	92
+ Laagrid, osalustasu	1 585	1 617	1 649	1 682	1 716	1 750	1 785
- muud tulud haridusalasest tegevusest, üritused,	7 424	7 572	7 723	7 877	8 034	8 194	8 358
Viljandi Kaare Kool	309	315	321	327	334	341	348
Viljandi Kesklinna Kool	910	928	947	966	985	1 005	1 025
Viljandi Kunstikool	900	918	936	955	974	993	1 013
Viljandi Muusikakool	5 240	5 345	5 452	5 561	5 672	5 785	5 901
Viljandi Paalalinna Kool	65	66	67	68	69	70	71
- Ringitasu	160 521	177 121	214 471	231 071	251 821	268 421	289 171
Viljandi Huvikool	49 810	57 010	73 210	80 410	89 410	96 610	105 610
Viljandi Kunstikool	29 660	33 460	42 010	45 810	50 560	54 360	59 110
Viljandi Muusikakool	81 051	86 651	99 251	104 851	111 851	117 451	124 451
- haridusasutuste ruumide üüritulu, kommunaalte	50 855	51 873	52 911	53 969	12 616	12 869	13 126
Viljandi Jakobsoni Kool	48 439	49 408	50 396	51 404	10 000	10 200	10 404
Viljandi Kesklinna Kool	1 600	1 632	1 665	1 698	1 732	1 767	1 802
Viljandi Lasteaed Kröllipesa	239	244	249	254	259	264	269
Viljandi Lasteaed Männimäe	577	589	601	613	625	638	651
- Ruumide üüritulu, kommunaalteenused	5 865	5 982	6 101	6 223	6 348	6 475	6 604
Viljandi Huvikool	5 365	5 472	5 581	5 693	5 807	5 923	6 041
Viljandi Kunstikool	500	510	520	530	541	552	563
- lasteaedade toiduraha	210 997	210 997	188 821	150 013	150 013	150 013	150 013
Viljandi Lasteaed Karlsson	31 740	31 740	28 212	22 038	22 038	22 038	22 038
Viljandi Lasteaed Kröllipesa	75 006	75 006	67 446	54 216	54 216	54 216	54 216
Viljandi Lasteaed Mesimumm	22 190	22 190	19 922	15 953	15 953	15 953	15 953
Viljandi Lasteaed Midrimaa	41 664	41 664	37 380	29 883	29 883	29 883	29 883
Viljandi Lasteaed Männimäe	40 397	40 397	35 861	27 923	27 923	27 923	27 923
- Vanemate poolt kaetav osa õppekuludes	550 380	594 410	641 963	693 320	748 786	808 689	873 384
Viljandi Lasteaed Karlsson	91 980	99 338	107 285	115 868	125 138	135 149	145 961
Viljandi Lasteaed Kröllipesa	183 210	197 867	213 696	230 792	249 255	269 196	290 731
Viljandi Lasteaed Mesimumm	63 180	68 234	73 693	79 589	85 956	92 832	100 259
Viljandi Lasteaed Midrimaa	104 770	113 152	122 204	131 980	142 538	153 942	166 257
Viljandi Lasteaed Männimäe	107 240	115 819	125 085	135 092	145 899	157 571	170 176
Üldkokkuvõte	1 736 932	1 840 581	1 948 749	2 025 903	2 110 407	2 239 655	2 380 871

Sotsiaalalialase tegevuse tulud

Tulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
+ Laekumine hooldusravi katteks	240 000	252 000	264 600	277 830	291 722	306 308	321 623
+ Päevakeskuse teenused	18 681	19 148	20 105	20 105	20 105	20 105	20 105
+ Päevakeskuse toidu tulu	62 500	64 063	67 266	67 266	67 266	67 266	67 266
Üldkokkuvõte	321 181	335 211	351 971	365 201	379 093	393 679	408 994

Tuludes sotsiaalalialasest tegevusest kajastuvad laekumised tasulise hoolduse ja hooldusravi katteks ning tulud Päevakeskuse pakutava koduhoolduse, toidu ja muude teenuste eest.

3.3. Saadavad toetused tegevuskuludeks

Saadavatest toetustest on olulisemad tasandus- ja toetusfondi eraldised.

Viljandi linn	2019 eeldatav	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Saadavad toetused tegevuskuludeks	9 118 544	9 226 847	9 651 895	9 913 088	10 457 591	11 036 525	11 632 964
sh tasandusfond (lg 1)	2 073 460	2 114 929	2 157 228	2 200 372	2 244 380	2 289 267	2 335 053
sh toetusfond (lg 2)	6 255 383	6 668 373	7 113 941	7 354 525	7 841 958	8 367 723	8 934 873
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	789 701	443 545	380 727	358 191	371 253	379 534	363 038

Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimise all kajastatakse Kultuuriministeeriumilt lossivaremetega seotud töödeks ning Linnaraamatukogule keskraamatukogu tööks ja teavikute ostuks antav toetus, samuti Spordikoolile tegevuseks saadavad toetused.

Sihtrahade prognoos on kas jäetud nii tuludes kui ka kuludes kas samale tasemele 2019. aastaga või on seda üldise prognoositava tööjõukulude kasvu või THI-ga korrutatud, ühekordsed 2019. a sihtfinantseerimised strateegiaperioodi prognoosides ei kajastu.

Riigieelarves ette nähtud kohalike omavalitsuste tasandusfondi suuruse aluseks on arvestuslike kulude ja tulude vahe, mis on läbi korrutatud eelarvete tasandusfondi koefitsiendiga. Täpsemad toetussummad kinnitab Vabariigi Valitsus igal eelarveaastal. Kuna tulevikuotsused ei ole teada, on tasandusfondi summad strateegiaperioodil planeeritud muutumatuna.

Riigieelarvelise toetuse hulka kuuluvad ka haridustoetus, koolitoidutoetus 1.-9. klassile, toimetulekutoetused, sotsiaalteenuste korralduse ja arenduse toetus ja puuetega laste hooldajatoetus. Omavalitsusüksusele tehakse riigieelarvest hariduskuludeks eraldisi lähtudes õpilaste arvust koolis. Vahendite jaotuse aluseks on Eesti Hariduse Infosüsteemi järgne õpilaste arv 10. novembri seisuga. Toimetulekutoetuste summa arvutamise aluseks on sotsiaalhoolekande seaduse § 42 lõige 3, mis sätestab, et riigieelarvest eraldatakse valla- ja linnavalitsustele vahendeid üksi elavatele isikutele ja perekondadele puuduse korral sotsiaaltoetuste maksmiseks, lähtuvalt Riigikogu poolt kehtestatud toimetulekupiirist ja sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud toimetulekutoetuse maksmise tingimustest.

Toetusfondi summad on eelarvestrateegias aastatel 2019-2025 arvestatud tööjõukulude osas kasvuga ning võttes arvesse strateegia koostamise ajal teada olevaid riiklikke plaane. Üldhariduskoolide õpetajate palkade kasvuks on arvestatud 8% aastas. Strateegiaperioodil on toetusfondis arvestatud ka lasteaiapäetajate palgatõusuks antava toetusega, mis katab aastatel 2020-2021 ligi poole vajaminevast ressursist, edasistel aastatel on toetuste prognoosi vähendatud.

Järgnevas tabelis on kajastatud perioodi 2019-2025 tegevuskuludeks saadavate toetuste prognoos:

Tulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Riigitoetus lõige 1 - Tasandusfond	2 073 460	2 114 929	2 157 228	2 200 372	2 244 380	2 289 267	2 335 053
Haridustoetus	4 433 418	4 788 091	5 171 138	5 584 829	6 031 615	6 514 144	7 035 276
Haridustoetus lasteaiaõpetajatele	315 612	337 705	361 344	150 000	150 000	150 000	150 000
Haridustoetus tugiteenustele	293 748	317 248	342 628	370 038	399 641	431 612	466 141
1-9 kl.õpilaste toitlustamine	351 925	351 925	351 925	351 925	351 925	351 925	351 925
Asendus- ja järelehoolduse toetus	172 190	175 634	179 147	182 730	186 385	190 113	193 915
Huvitegevuse toetus	80 137	80 137	80 137	80 137	80 137	80 137	80 137
Kultuuriministeerium Raamatukogu tegevustoetus	172 150	177 315	182 634	188 113	193 756	199 569	205 556
Raske ja sügava puudega laste hoiuks toetusfond	40 613	41 425	41 425	41 425	41 425	41 425	41 425
Riigilt perekonnaseisutoimingute korraldamise toetus	24 558	25 049	25 550	26 061	26 582	27 114	27 656
Riigilt teedehoiuks	323 575	330 047	336 648	343 381	350 249	357 254	364 399
Toimetulekutoetus	144 335	144 335	147 222	147 222	147 222	147 222	147 222
ERF Väikelahendused HEV õpilaste integreerimiseks	151 902	0	0	0	0	0	0
Haridusastutuste IT soetamine põhikoolide digitaristamiseks	22 619	0	0	0	0	0	0
Kultuuriministeerium Lossivaremetele /Muinsuskaitse	12 336	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Kultuurkapitalilt projektidele	10 610	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Muinsuskaitseameti halduslepingu täitmiseks	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Projekt "500 kodu korda"	18 767	0	0	0	0	0	0
PRSK4 Green Railway	156	0	0	0	0	0	0
Rahandusministeeriumilt õppelaenude hüvitamiseks	1 316	850	387	0	0	0	0
Riigilt valimiste korraldamiseks	30 000	0	0	0	25 000	25 000	0
Riiklik matusetootus	58 719	59 893	59 893	59 893	59 893	59 893	59 893
Sihtfin Spordikoolile spordiühingutelt	24 000	24 480	24 970	25 469	25 978	26 498	27 028
Sihtfinantseerimine muudelt residentidelt, eraisikutelt	53 420	0	0	0	0	0	0
Sotsiaalministeeriumilt Projekt "Imelised aastad"	5 124	0	0	0	0	0	0
Sotsiaalteenuste korraldamise toetus	16 553	16 884	16 884	16 884	16 884	16 884	16 884
Spordikoolituse ja -teabe SA	90 000	91 800	93 636	95 509	97 419	99 367	101 354
Tügrihüpe SA, Innove SA	71 640	70 000	0	0	0	0	0
Tügrihüpe SA, Innove SA, HITSA	35 279	30 000	30 000	0	0	0	0
Toetused eraisikutele PR078	30 014	0	0	0	0	0	0
USA saatkond Linnaraamatukogule	4 774	0	0	0	0	0	0
Vallaga ühisametite mudeli väljatöötamiseks	23 001	0	0	0	0	0	0
Viljandi maastikukaitseala kaitsekorralduslike tööde jaoks	6 593	6 600	6 600	6 600	6 600	6 600	6 600
Viljandi järve äärses tervisesporditaristu arendamiseks	20 000	20 000	20 000	20 000	0	0	0
Üldkokkuvõte	9 118 544	9 226 847	9 651 895	9 913 088	10 457 591	11 036 525	11 632 964

3.4. Muud tulud

Muud tegevustulud on vee erikasutuse summad 18 000 eurot aastas ning need on kogu strateegiaperioodil prognoositud muutumatuna.

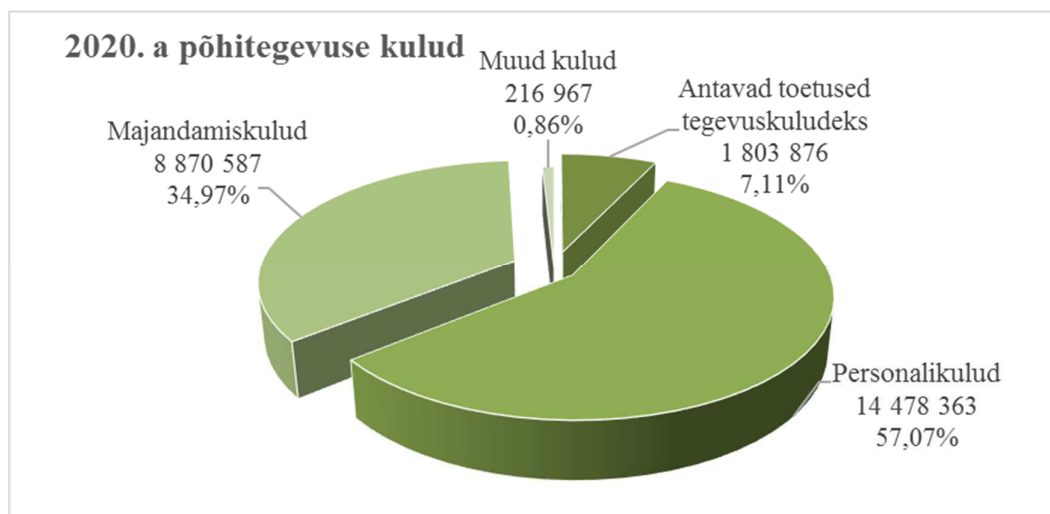
4. Strateegiaperioodi põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud jaotuvad KOFS-i reeglite kohaselt linna poolt tegevuskulude katteks antavateks toetusteks ja muudeks linna tegevuskuludeks. Eelarvestrateegia perioodi tegevuskuludes planeeritud olulisemad muudatused on kirjeldatud järgnevas alapeatükis.

Koondtabel põhitegevuse kulude eelarvete ja prognoosi kohta:

Viljandi linn	2019 eeldatav	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Põhitegevuse kulud kokku	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 767 426	1 803 876	1 901 183	1 935 533	1 958 302	1 992 666	2 028 705
Muud tegevuskulud	23 263 063	23 565 917	24 771 865	25 959 891	27 246 202	28 560 382	29 922 740
sh personalikulud	13 684 332	14 478 363	15 377 067	16 297 999	17 326 758	18 424 925	19 577 301
sh majandamiskulud	9 486 803	8 870 587	9 167 792	9 424 846	9 672 358	9 863 330	10 058 270
sh muud kulud	91 928	216 967	227 006	237 046	247 086	272 127	287 170

2020. a eelarve näitel jagunevad linna põhitegevuse kulud järgmiselt:



4.1. Antavad toetused tegevuskuludeks

Sotsiaalitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele hõlmavad endas järgmisi kuluridu:

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
0111-Valla- ja linnavolikogu	9 900	9 900	9 900	9 900	9 900	9 900	9 900
Noortevolikogu antavad toetused füüsilistele isikutele	8 300	8 300	8 300	8 300	8 300	8 300	8 300
Noortevolikogu antavad toetused juriidilistele isikutele	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
0112-Valla- ja linnavalitsus	70	70	70	70	70	70	70
Liikmemaksud	70	70	70	70	70	70	70
0160-Muud üldised valitsussektori teenused	63 640	64 900	66 185	67 496	68 833	70 197	71 588
Linnade ja Valdade Liidu liikmemaks	12 000	12 240	12 485	12 734	12 989	13 249	13 514
Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaks	640	640	640	640	640	640	640
Viljandimaa Omavalitsuste Liidu halduskulude liikmemaks	25 000	25 500	26 010	26 530	27 061	27 602	28 154
Viljandimaa Omavalitsuste Liidu ühisürituste liikmemaks	26 000	26 520	27 050	27 591	28 143	28 706	29 280

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
03100-Politsei	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Toetus Politsei- ja Piirivalveametile	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
04512-Ühistranspordi korraldus	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Ühistranspordikeskuse liikmemaks	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
04730-Turism	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500
Turism - MTÜ-le Viljandimaa Turism	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500
04900-Muu majandus (sh majanduse haldus)	12 700	12 700	12 700	12 700	12 700	12 700	12 700
Videovalve linnas	12 700	12 700	12 700	12 700	12 700	12 700	12 700
05101-Avalike alade puhastus	0	0	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Programmi „Õue- ja haljasalad korda“ põhimõtete väljatöötamine ja programmi käivitamine	0	0	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
06605-Muud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	25 570	25 600	25 600	25 600	25 600	25 600	25 600
Restaureerimispreemiad	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Heakorrakonkursid - füüsiliste isikute preemiad	1 570	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Heakorrakonkursid - preemiad juriidilistele isikutele	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Restaureerimispreemiad juriidilistele isikutele	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
08102-Sport	258 412	265 520	265 949	266 399	256 872	257 368	257 889
Holstre-Polli Vabaajakeskus SA	25 000	25 000	25 000	25 000	15 000	15 000	15 000
Liikmemaksud	96	96	96	96	96	96	96
Saavutussportlaste tunnustamine	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Spordikeskuse auhinnad Järvejooks	4 300	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Spordistipendiumid	8 169	8 577	9 006	9 456	9 929	10 425	10 946
SPORT- komisjoni otsusega antavad projektitoetused	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
SPORT- LV otsusega antavad tegevustoetused	95 000	95 000	95 000	95 000	95 000	95 000	95 000
SPORT- volikogu otsusega antavad esindusvoistkonna toetused	13 000	19 500	19 500	19 500	19 500	19 500	19 500
SPORT- volikogu otsusega antavad noortesporti toetused	14 500	14 500	14 500	14 500	14 500	14 500	14 500
Viljandi Jäähall SA	38 347	38 347	38 347	38 347	38 347	38 347	38 347
Viljandi Linna spordipreemiad	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
08107-Noorsootöö ja noortekeskused	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
NOORSOOTÖÖ- komisjoni otsusega antavad projektitoetused	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
08109-Vaba aja üritused	149 169	149 577	150 006	150 456	150 929	151 425	151 946
KULTUUR - komisjoni otsusega antavad projektitoetused	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000
KULTUUR - LV otsusega antavad tegevustoetused	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
Loomestipendiumid	8 169	8 577	9 006	9 456	9 929	10 425	10 946
08234-Teatrid	28	28	28	28	28	28	28
Liikmemaksud	28	28	28	28	28	28	28
08400-Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000
KULTUUR - LV otsusega antavad tegevustoetused	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
08600-Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh haldus	14 375	14 375	14 375	14 375	14 375	14 375	14 375
Viljandi Linna Aasta Noore preemia	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Viljandi Linna Aastapreemia	1 875	1 875	1 875	1 875	1 875	1 875	1 875
Viljandi Linna Elutöö preemia	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Viljandi Linna kultuuripreemiad	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Viljandi Linna Teatripreemia	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
09110-Alusharidus	4 037	4 111	4 187	4 264	4 343	4 423	4 505
Liikmemaksud	330	330	330	330	330	330	330
Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks toetusfondist eralasteaedadele	3 707	3 781	3 857	3 934	4 013	4 093	4 175
09212-Põhihariduse otsekulud	36 893	36 893	36 893	36 893	36 893	36 893	36 893
Kooliminekuotetus	36 800	36 800	36 800	36 800	36 800	36 800	36 800
Liikmemaksud	93	93	93	93	93	93	93
09400-Kolmanda taseme haridus	14 000	14 080	14 162	14 162	14 162	14 162	14 162
Nimelised stipendiumid	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Vähekindlustatud pere üliõpilaste toetus	4 000	4 080	4 162	4 162	4 162	4 162	4 162
09510-Noorte huviharidus ja huvitegevus	712	712	712	712	712	712	712
Liikmemaksud	712	712	712	712	712	712	712
09609-Muud hariduse abiteenused	28 060	28 060	28 060	28 060	28 060	28 060	28 060
Aasta õpetaja preemia	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Haridusvaldkonna projektitoetused	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Haridusvaldkonna tegevustoetused	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000
Parimate koolilõpetajate tunnustamine	2 560	2 560	2 560	2 560	2 560	2 560	2 560
09800-Muu haridus, sh hariduse haldus	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Õppetipendiumid	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
10121-Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	257 867	257 916	261 415	264 518	264 518	264 518	264 518
Hooldajatoetus	102 100	102 100	104 142	106 225	106 225	106 225	106 225
Hooldajatoetus maksud	50 000	50 000	51 000	52 020	52 020	52 020	52 020
Kutsehaiguse hüvitus kohtuotsusega	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Puudega laste hooldajatoetus kuludokumendi alusel	2 442	2 491	2 541	2 541	2 541	2 541	2 541
Puudega laste hooldajatoetus kuludokumendi alusel, maksud	750	750	765	765	765	765	765
Puuetega laste hooldajatoetus	19 575	19 575	19 967	19 967	19 967	19 967	19 967
SOTSIAAL - komisjoni otsusega antavad projektitoetused	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
SOTSIAAL - komisjoni otsusega antavad tegevustoetused	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
10200-Eakate sotsiaalhoolekandeesutused	525 339	551 606	579 186	608 145	638 552	670 480	704 004
Tasuline hooldus- toetus eraisikutele	525 339	551 606	579 186	608 145	638 552	670 480	704 004
10400-Asendus- ja järelhooldus	24 500	24 500	24 990	24 990	24 990	24 990	24 990
Asendushoolduse toetus	22 000	22 000	22 440	22 440	22 440	22 440	22 440
Järelhooldusteenus	2 500	2 500	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
10402-Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	92 719	93 893	103 893	103 893	103 893	103 893	103 893
Riiklik matusetootus	58 719	59 893	59 893	59 893	59 893	59 893	59 893
Sünnitoetused	34 000	34 000	44 000	44 000	44 000	44 000	44 000
10701-Riiklik toimetulekutoetus	144 335	144 335	147 222	147 222	147 222	147 222	147 222
Toimetulekutoetus	144 335	144 335	147 222	147 222	147 222	147 222	147 222
10702-Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	26 000	26 000	26 520	26 520	26 520	26 520	26 520
Toetused eraisikutele	26 000	26 000	26 520	26 520	26 520	26 520	26 520
10900-Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	5 500	5 500	5 530	5 530	5 530	5 530	5 530
Sotsiaalvaldkonna reserv erakorraline	5 500	5 500	5 530	5 530	5 530	5 530	5 530
09300-Kutseharidus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Kutseõppe stipendium	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
04120-Ettevõtluse arengu toetamine, stardiabi	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Muu valdkonna toetus - kultuur-ettevõtlus	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Üldkokkuvõte	1 767 426	1 803 876	1 901 183	1 935 533	1 958 302	1 992 666	2 028 705

Mitmed ülaltoodud kulud on seotud riigipoolsete eraldistega ning nende muutudes kajastuvad korrigeeritud summad nii tuludes kui kuludes võrdsena (nt toimetulekutoetus, vajaduspõhine peretoetus).

Spordi- ja loomestipendiumite eelarvetes on strateegiaperioodil planeeritud iga-aastane 5%-line kasv.

Alates 2019. aastast on kooliminekuetoetus 150 eurot, summa strateegiaperioodil ei muutu.

Sünnitoetuse suurus on 200 eurot, kasv 250 euroni on planeeritud alates 2021. aastast.

Õue- ja haljasalad korda – toetusprogramm korteriühistutele rakendub aastast 2021 ja aastane summa on planeeritud 50 000 eurot. Programmi tingimusi alles asutakse välja töötama.

Antavate toetuste hulgas on tegevus- ja projektitoetused mittetulundusühingutele ja teistele organisatsioonidele, summad on strateegiaperioodil planeeritud muutumatuna. Linnavalitsusel on õigus järgnevas eelarveaastaks otsustada tegevustoetuste andmist eelarvestrateegias kajastatud valdkondlike summade piirides ka enne eelarveaasta algust – see tagab otsustusprotsessi kiirenemise ja toetuse taotlejatele varasema kindlustunde toetuse suuruse kohta.

4.2. Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud jagunevad personalikuludeks, majandamiskuludeks ja muudeks kuludeks. Eelarvestrateegias on arvestatud, et kõik hallatavad asutused jätkavad oma tegevust ning koosseisudes olulisi muudatusi ei tehta.

4.2.1. Personalikulud

Viljandi linna 20 hallatavas asutuses, linnavalituse ametites ning linnavalitsuses ja -volikogus on kokku 750 ametikohta. Personalikulud on 2019. aastal 13,7 miljonit eurot ning strateegiaperioodil on nende planeeritud keskmine kasv aastas 6,1%, sh riigi poolt rahastatavatel ametigruppidel +7,8% ja linna poolt rahastatavatel +5,3%

Olulisemad muudatused personalikuludes:

- ✓ Tööjõufonde on muudetud seoses eeldatava miinimumtöötasu kasvuga +8% aastas, mõju u 19 000 eurot aastas 2020. aasta näitel, sh töötasude kasv miinimumtöötasu lähedast tasu saavatel isikutel. Kokku on 2020. a koosseisude prognoosi kohaselt linnalt tasu saavaid alampalgalisi töötajaid 32 isikut, kes täidavad 8,8 ametikohta ja selle lähedast tasu saavaid töötajaid 16 isikut, kes täidavad 10,3 ametikohta. Ametikohad, mida madalaima tasumääraga isikud täidavad, on näiteks koristaja, garderoobitöötaja, abitööline, hooldemeister.
- ✓ Aastatel 2020-2025 on huvikoolide õpetajate töötasufonde kasvatatud +6% igal aastal (56 000 eurot aastas 2020. a näitel), igal järgneval aastal eelnevale aastale lisaks 3500 eurot. 2019. aastal on huvikoolide õpetajate 1,0 ametikoha brutotasu vahemikus 693-1200 eurot.
- ✓ Aastatel 2020-2025 on lasteaiaõpetajate assistentide ja lasteaiaõpetajate abide töötasufonde suurendatud +6% (vastavalt 23 000 ja 27 000 eurot aastas). 2019. aastal on assistentide brutotasu vahemikus 702-735 eurot kuus, lasteaiaõpetajate abide töötasu 616 eurot kuus.
- ✓ Aastatel 2020-2025 on koolide huviringide juhendajate töötasufonde kasvatatud +6% (12 000 eurot aastas). 2019. aastal on koolide huviringide juhendaja ametikoha brutotöötasu vahemikus 741-850 eurot.
- ✓ Lasteaiaõpetajate tasu on 90% üldhariduskoolide õpetajate töötasust, magistri puhul 100 % üldhariduskooli õpetaja töötasust. 2019. aastal on lasteaiaõpetaja miinimumtasu 1125 eurot kuus, 2020. aastal 1215 eurot. 2020. aastast on aastane tööjõukulude kasv arvestatud 146 000 eurot aastas. Osaline kulude katteallikas võib olla hariduse toetusfond, nt 2019. aastal eraldati toetust 312 000 eurot).
- ✓ Üldhariduskoolide haridustöötajatele töötasude kasvuks tulevastel perioodidel on eelarvestrateegias planeeritud 8%-kasvu aastas, samas suurusel on kasvatatud ka toetusfondi tulusummasid. Õpetaja alampalk 2019. aastal on 1250 eurot kuus bruto, 2020. oleme arvestanud 1350 eurot, 2021-2022 lisandub sellele 125 eurot aastas ja aastatel 2023-2025 150 eurot aastas.
- ✓ Lasteaedade ja koolide juhtide töötasude kasvuks on arvestatud 8% (+35 000 eurot aastas 2020. a näitel). Koolijuhtide tasu kaetakse osaliselt toetusfondist. Huvikoolide juhtide töötasu kasvuks on arvestatud 6% (11 000 eurot aastas 2020. a näitel).
- ✓ Viljandi Päevakeskuse juurde loodud laste- ja perede osakonna tugispetsialistidele on linn lubanud säilitada vähemalt üldhariduskoolide õpetajate palga alammäära, strateegiaperioodil kulub sellele aastas keskmiselt 37 000 täiendavat eurot.
- ✓ Volikogu ja linnavalitsuse valitud isikute töötasufondid aastatel 2020-2025 ei kasva.
- ✓ Muudel ametikohtadel on aastatel 2020-2025 töötasufondide suurendamiseks eelarvestrateegiasse lisatud +3% kulude kasvu (mõju u 87 000 eurot aastas).
- ✓ Eelarvereaal 5005 – ajutiste lepinguliste töötajate töötasu on aastatel 2019, 2021 ja 2023 kasvud seoses valimiste korraldamise kuludega.

Järgnevas tabelis on kajastatud kõikide hallatavate asutuste ja linnavalitsuse struktuuriüksuste tööjõukulud.

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
5000-Valitavad ja ametisse nimetatavad ametnikud	178 350	178 350	178 350	178 350	178 350	178 350	178 350
5001-Avaliku teenistuse ametnike töötasu	811 447	835 790	860 863	886 690	913 291	940 690	968 911
5002-Töötajate töötasu	8 976 864	9 591 407	10 212 694	10 889 609	11 605 864	12 393 464	13 219 695
5005-Ajutiste lepinguliste töötajate töötasu	254 829	210 151	235 796	221 610	247 600	253 770	260 722
5051-Õppelaenu kustutamine	791	511	233	0	0	0	0
5052-Muud erisoodustused	1 459	1 459	1 459	1 459	1 459	1 459	1 459
5053-Isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitis erisoodust	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
5057-Muud erisoodustused	800	824	849	874	900	927	955
5059-Esindus ja vastuvõtukulud	1 293	1 332	1 372	1 414	1 456	1 500	1 545
5061-Sotsiaalmaks erisoodustustelt	2 308	2 154	2 039	1 943	1 943	1 943	1 943
5062-Tulumaks erisoodustustelt	1 547	1 454	1 384	1 326	1 326	1 326	1 326
5063-Sotsiaalmaks töötasudelt ja toetustelt	3 371 364	3 566 969	3 788 677	4 015 850	4 269 525	4 539 884	4 823 882
5064-Töötuskindlustusmaks	81 979	86 661	92 050	97 575	103 745	110 313	117 213
Üldkokkuvõte	13 684 332	14 478 363	15 377 067	16 297 999	17 326 758	18 424 925	19 577 301

Tööjõukulud asutuste ja linnavalitsuse jaotuses:

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
☐ Huvikoolid	1 263 689	1 388 942	1 464 813	1 545 188	1 630 770	1 721 572	1 817 785
Viljandi Huvikool	176 750	195 655	207 239	219 752	233 009	247 092	262 009
Viljandi Kunstikool	111 079	114 663	121 678	129 028	136 802	145 092	153 857
Viljandi Muusikakool	437 066	489 064	516 525	545 721	577 060	610 265	645 439
Viljandi Spordikool	538 794	589 560	619 371	650 687	683 899	719 123	756 480
☐ Üldhariduskoolid	5 411 177	5 745 310	6 149 263	6 583 862	7 004 954	7 506 844	8 047 134
Viljandi Jakobsoni Kool	1 555 766	1 662 087	1 776 606	1 899 731	1 985 580	2 126 594	2 278 357
Viljandi Kaare Kool	597 797	638 826	682 932	730 354	781 356	836 214	895 230
Viljandi Kesklinna Kool	1 678 032	1 795 384	1 921 897	2 058 020	2 204 505	2 362 161	2 531 870
Viljandi Paallinna Kool	1 043 194	1 113 995	1 190 080	1 271 863	1 359 784	1 454 326	1 556 004
Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium	536 388	535 018	577 748	623 894	673 730	727 550	785 673
☐ Lasteaiad	3 027 281	3 355 587	3 591 822	3 860 938	4 177 474	4 498 766	4 824 414
Viljandi Lasteaed Karlsson	455 201	503 983	546 196	588 759	639 459	690 607	742 229
Viljandi Lasteaed Krõllipesa	974 066	1 084 302	1 138 444	1 221 247	1 318 446	1 417 222	1 517 666
Viljandi Lasteaed Mesimumm	324 871	359 241	388 881	418 837	454 497	490 672	527 220
Viljandi Lasteaed Midrimaa	610 547	677 376	731 017	786 159	851 060	916 953	983 642
Viljandi Lasteaed Männimäe	662 595	730 685	787 284	845 936	914 012	983 312	1 053 657
☐ Muud asutused	2 074 810	2 100 466	2 208 504	2 322 822	2 450 848	2 582 750	2 718 523
SAKALA KESKUS - Kondase Keskus	69 969	75 928	78 675	82 012	85 458	88 592	92 418
SAKALA KESKUS - Kultuuritöö	192 603	188 660	194 320	200 149	206 153	212 338	218 707
SAKALA KESKUS - Noorsootöö	48 269	53 334	54 933	56 581	58 278	60 026	61 827
SAKALA KESKUS - Vana Veetorn	12 685	14 046	15 173	16 377	17 581	19 027	20 471
Viljandi Linnahoodus	396 302	333 263	343 261	353 560	364 166	375 091	386 343
Viljandi Linnaraamatukogu	355 089	373 785	384 999	397 023	409 441	422 269	435 519
Viljandi Nukuteater	60 559	64 970	67 530	70 205	72 929	75 912	78 947
Viljandi Päevakeskus	753 536	805 444	869 117	934 594	1 011 641	1 090 162	1 170 169
Viljandi Spordikeskus	185 799	191 036	200 496	212 321	225 201	239 333	254 122
☒ Linnavalitsus ja -volikogu, sh valimiste kulud	1 907 374	1 888 058	1 962 665	1 985 189	2 062 712	2 114 993	2 169 445
Üldkokkuvõte	13 684 332	14 478 363	15 377 067	16 297 999	17 326 758	18 424 925	19 577 301

Viljandi Lasteaed Mesimumm ja Viljandi Lasteaed Mängupesa liidetakse 1. septembrist 2019, uue lasteaia nimeks saab Viljandi Kesklinna lasteaed. Liitmise järgselt asutuste eelarved ühendatakse.

4.2.2. Majandamiskulud

Majandamiskulude tabel neljakohaliste kulu liikide kaupa:

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
5500-Administreerimiskulud	419 788	401 663	417 795	417 889	434 342	442 864	451 718
5503-Lähetuskulud (v.a.koolituslähetus)	21 867	20 307	20 713	21 128	21 548	21 977	22 415
5504-Koolituskulud (s.h.koolituslähetus)	94 278	80 189	81 796	83 432	85 100	86 799	88 534
5511-Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	2 809 974	2 663 201	2 868 455	2 924 808	2 914 288	2 971 580	3 030 003
5512-Rajatiste majandamiskulud	1 799 498	1 827 064	1 863 605	1 900 878	1 898 895	1 936 870	1 975 601
5513-Sõidukite majandamiskulud	187 279	191 027	194 844	198 737	202 709	206 764	210 896
5514-Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	349 069	337 777	344 533	351 422	358 455	365 624	372 934
5515-Inventari majandamiskulud	674 234	229 230	194 812	198 709	202 684	206 735	210 868
5516-Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	1 017	1 037	1 058	1 079	1 101	1 123	1 145
5521-Toiduained ja tootlustusteenused	924 802	936 584	955 317	974 423	993 912	1 013 789	1 034 066
5522-Meditsiinikulud ja hügieenikulud	44 619	45 515	46 426	47 352	48 297	49 261	50 247
5523-Teavikute ja kunstiesemete kulud	127 552	130 103	132 705	135 359	138 066	140 827	143 644
5524-Õppevahendite ja koolituse kulud	901 824	909 861	928 061	1 030 907	1 218 402	1 242 768	1 267 624
5525-Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisetulud	631 190	646 623	658 255	670 118	682 221	694 563	707 155
5526-Sotsiaalteenused	398 033	346 591	353 526	360 597	367 811	375 168	382 670
5539-Muu erivarustus ja materjalid	5 212	5 316	5 422	5 530	0	0	0
5540-Mitmesugused majanduskulud	96 567	98 499	100 469	102 478	104 527	106 618	108 750
Üldkokkuvõte	9 486 803	8 870 587	9 167 792	9 424 846	9 672 358	9 863 330	10 058 270

Ujularadade ostmisega seotud iga-aastased majandamiskulud:

Viljandi linna, valla ja erainvestori vahel sõlmiti Viljandi järve randa veekeskuse rajamiseks leping mais 2019, ujularadade ostmisega erainvestorilt on lepingu kohaselt plaanis alustada 2022. aasta septembris. Seoses sellega lõpetab alates 2022. aasta sügisest töö Viljandi Jakobsoni Kooli ujula. Eelarvestrateegias on aastast 2023 Viljandi Jakobsoni Kooli tulusid ja kulusid vähendatud, tuludes on vähenemine -40 000 eurot ning majandamiskuludes -68 000 eurot ja tööjõukuludes -46 000 eurot, kokku väheneb kooli rahastamine seega 74 000 eurot. Alates 2022. aasta septembrist on kavandatud ujularadade ostmine erainvestorilt. 2022. aastal 4 kuu eest tasutav summa on 84 281 eurot ja edasi igal aastal 252 843 eurot. Lepingu kohaselt on teenuseosutajal õigus hinda muuta tarbijahinnaindeksi muutuse võrra, seepärast on aastatel 2024-2025 kulu suurendatud 2% (u 5000 eurot aastas). Ujularadade ostmine kajastub hariduskuludes majandamiskulude eelarves real 5524 – õppevahendite ja koolituste kulud.

Hoonete ja ruumide remondikulud:

Linna hoonete ja ruumide remondivajadused on suured ning seepärast on linnavalitsus arutanud võimalust, et luua kinnisvara haldusameti vastutusalasasse remondifond. Samas ei oleks sellise aasta-aastalt jooksva remondi tegemiseks kogutava fondi automaatne üleviimine järgneva aasta eelarvesse KOFSi kohaselt lubatud.¹⁶ Seepärast tuleb lähtuda põhimõttest, et kui kinnisvara haldusameti vastutusalas olevatel eelarveridadel (põhiliselt kulu liik 5511-kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud) jääb eelarveaastal kasutamata vahendeid, viiakse need võimalusel järgneva aasta eelarvesse remondi- ja hoolduskulude katmiseks.

¹⁶ KOFS <https://www.riigiteataja.ee/akt/102022018010>

§ 27. Tegemata jäänud väljaminekute kavandamine järgmisel eelarveaastal

(2) Eelarve või lisaeelarvega võib kavandada eelarveosades kogusummana eelmisel eelarveaastal tegemata jäänud väljaminekuid, kui need tulenevad:

- 1) investeringute elluviimiseks sõlmitud lepingust või välja kuulutatud riigihankest;
- 2) sõlmitud lepingu alusel põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest;
- 3) sõlmitud lepingu alusel saadud sihtfinantseerimisest.

Majandamiskulud hallatavate asutuste ja LV tegevusvaldkondade jaotuses:

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Huvikoolid	420 359	400 291	408 295	416 457	424 782	433 274	441 938
Viljandi Huvikool	103 537	105 608	107 720	109 874	112 069	114 309	116 595
Viljandi Kunstikool	49 814	50 808	51 821	52 854	53 908	54 984	56 083
Viljandi Muusikakool	90 802	92 622	94 475	96 364	98 293	100 258	102 262
Viljandi Spordikool	176 206	151 253	154 279	157 365	160 512	163 723	166 998
Üldhariduskoolid	2 232 602	1 805 829	1 802 941	1 838 997	1 802 141	1 838 177	1 874 942
Haridus	457 504	459 939	469 137	478 520	488 091	497 852	507 810
Viljandi Jakobsoni Kool	469 309	458 547	467 717	477 071	412 975	421 229	429 654
Viljandi Kaare Kool	164 610	167 903	171 260	174 686	178 183	181 744	185 377
Viljandi Kesklinna Kool	413 146	418 209	426 573	435 105	443 806	452 681	461 739
Viljandi Paalalinna Kool	662 129	265 510	231 821	236 456	241 187	246 013	250 932
Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium	65 904	35 721	36 433	37 159	37 899	38 658	39 430
Lasteaiad	1 032 781	1 044 055	1 063 931	1 084 204	1 104 887	1 125 989	1 147 505
Viljandi Lasteaed Karlsson	127 704	130 256	132 861	135 517	138 227	140 992	143 811
Viljandi Lasteaed Kröllipesa	345 373	352 281	359 324	366 506	373 835	381 314	388 938
Viljandi Lasteaed Mesimumm	117 455	111 419	113 647	115 920	118 240	120 605	123 016
Viljandi Lasteaed Midrimaa	175 385	178 894	182 471	186 120	189 843	193 640	197 512
Viljandi Lasteaed Männimäe	266 864	271 205	275 628	280 141	284 742	289 438	294 228
Muud asutused	1 653 449	1 645 810	1 678 733	1 712 302	1 706 535	1 740 660	1 775 465
SAKALA KESKUS - Kondase Keskus	35 415	32 133	32 777	33 434	34 103	34 786	35 483
SAKALA KESKUS - Kultuuritöö	142 781	145 640	148 554	151 524	154 552	157 643	160 795
SAKALA KESKUS - Lauluväljak	13 352	13 619	13 892	14 171	14 454	14 742	15 037
SAKALA KESKUS - Noorsootöö	62 841	64 102	65 386	66 694	68 026	69 385	70 771
SAKALA KESKUS - Vana Veetorn	6 372	6 500	6 631	6 762	6 897	7 035	7 175
Viljandi Linnahooldus	332 276	292 921	298 779	304 753	310 845	317 062	323 403
Viljandi Linnaraamatukogu	261 889	267 129	272 475	277 928	283 487	289 157	294 938
Viljandi Nukuteater	25 363	25 870	26 388	26 914	27 450	27 997	28 555
Viljandi Päevakeskus	226 643	231 176	235 798	240 512	245 319	250 221	255 226
Viljandi Spordikeskus	546 517	566 720	578 053	589 610	561 402	572 632	584 082
Linnavalitsus ja -volikogu, sh valimiste ku	4 147 612	3 974 602	4 213 892	4 372 886	4 634 013	4 725 230	4 818 420
Avalik kord ja julgeolek	1 755	1 790	1 826	1 863	1 900	1 938	1 977
Avalike suhete ja turismiamet	159 322	182 508	185 758	189 072	192 454	195 903	199 420
Elamu- ja kommunaalmajandus	381 398	371 326	378 751	386 326	394 053	401 934	409 972
Haridus	817 783	682 237	695 884	794 085	976 845	996 381	1 016 310
Haridus- ja kultuuriamet	8 771	8 946	9 125	9 308	9 494	9 684	9 878
Infotehnoloogia arendusspetsialist	928	947	966	985	1 005	1 025	1 046
Keskonnakaitse	775 118	790 621	806 432	822 560	839 011	855 791	872 906
Kinnisvara haldusamet	138 432	141 200	144 024	146 904	149 840	152 836	155 891
Majandus	558 205	551 636	715 671	729 983	744 583	759 472	774 656
Noorsootöö	14 872	15 170	15 473	15 782	16 098	16 420	16 748
Sotsiaalne kaitse	427 301	376 445	383 976	391 655	399 489	407 480	415 628
Sport	20 800	21 216	21 640	22 072	22 514	22 964	23 423
Vaba aeg, kultuur ja religioon	270 246	273 652	278 224	282 888	287 645	292 497	297 447
Viljandi Linnavalitsus	541 930	533 803	544 474	555 364	566 463	577 795	589 346
Viljandi Linnavolikogu	30 751	23 105	31 668	24 039	32 619	33 110	33 772
Üldkokkuvõte	9 486 803	8 870 587	9 167 792	9 424 846	9 672 358	9 863 330	10 058 270

4.2.3. Muud kulud

Kulu liik	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
6010-Maksud, lõivud, trahvid (tegevuskulud)	30	31	32	33	34	35	36
6013-Muud maksud	1 238	1 263	1 288	1 314	1 340	1 367	1 394
6014-Riigilõivud	660	673	686	699	712	725	740
6080-Muud kulud - reservfond	90 000	215 000	225 000	235 000	245 000	270 000	285 000
Üldkokkuvõte	91 928	216 967	227 006	237 046	247 086	272 127	287 170

2020.-2025. aastatel on reservfondi suuruseks vastavalt volikogu poolt kehtestatud korrale¹⁷ 0,75-1% konkreetse aasta eelarve põhitegevuse tulude mahust. 2019. a eelarve eeldatava täitmise tulbas kajastub vaid reservfondi kasutamata osa.

¹⁷ Viljandi linna reservfondi kasutamise kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/403062016005>

5. Strateegiaperioodi kulud arengukavaliste meetmete jaotuses

Järgnevalt on toodud kulude rahaline jaotus arengukavaliste eesmärkide kaupa (mitterahalised eesmärgid tabelis ei kajastu):

Arengukava peatükk ja meede	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
1 Võimekas, kaasav ja tark Viljandi linn	2 760 680	2 883 052	3 014 589	3 076 919	3 212 682	3 377 104	3 467 673
1 Jätkusuutlik, teadmispõhine ja kompetentne linna juhtimine.	2 141 499	2 251 499	2 372 039	2 423 155	2 547 473	2 700 225	2 758 895
2 Targa linna põhimõtete rakendamine, kaasaegse IT-taristu arendamine ja kasutajasõbralike e-teenuste pakkumine	372 786	361 465	368 695	376 068	383 594	391 266	399 089
3 Toimiva koostöö tihendamine teiste kohalike omavalitsustega ning maakonnakeskuse rolli täitmine.	112 000	114 060	116 161	118 304	120 490	122 720	124 994
4 Linnaelanike ja ühenduste kaasamine ning tunnustamine.	39 375	39 375	39 375	39 375	39 375	39 375	59 375
5 Viljandi linna positiivse kuvandi säilitamine ja arendamine.	95 020	116 653	118 319	120 017	121 750	123 518	125 320
2 Säaev ja roheline Viljandi linn	1 321 235	735 553	803 543	821 995	840 915	860 323	880 226
6 Puhta looduskeskkonna hoidmine. Looduskeskkonna ja linnaruumi arukas hooldamine.	1 215 278	703 785	771 140	788 944	807 203	825 937	845 153
7 Jäätmetekke vähendamine ja elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine.	105 957	31 768	32 403	33 051	33 712	34 386	35 073
3 Hubane ja turvaline Viljandi linn	6 431 774	8 363 552	6 520 575	5 798 756	6 880 019	5 265 213	5 352 101
10 Turvalisuse tagamine linnaruumis.	31 130	31 379	31 633	31 892	32 155	32 424	32 699
11 Hästitoimiva ning hubase linnaruumi kujundamine ja korrashoid.	600 093	550 819	561 117	571 623	582 343	593 276	604 429
12 Kaasaegse taristu väljaarendamine.	3 333 832	5 271 771	3 286 365	2 466 893	3 187 830	1 909 185	1 930 968
14 Kinnisvara süsteemne arendamine ja heaperemehelik haldamine.	2 466 719	2 509 583	2 641 460	2 728 348	3 077 691	2 730 328	2 784 005
4 Ettevõtlikkust ja ettevõtlust toetav Viljandi linn	15 850	16 007	16 167	16 330	16 497	16 667	16 840
16 Koostöövõimekuse tõstmine.	15 850	16 007	16 167	16 330	16 497	16 667	16 840
5 Kutsuv ja unistav Viljandi linn	80 815	82 259	83 732	85 236	86 770	88 334	89 930
18 Külustuskeskkonna tugisüsteemi arendamine.	50 570	51 422	52 291	53 179	54 085	55 009	55 951
19 Väliskoostöö arendamine ja välissuhtluse tihendamine.	30 245	30 837	31 441	32 057	32 685	33 325	33 979
6 Õppiv ja nooruslik Viljandi linn	17 357 604	15 595 658	13 860 198	15 945 356	16 562 309	17 940 599	17 781 202
20 Jätkusuutliku haridusvõrgu toimimise tagamine ja hariduse kättesaadavuse parandamine. Nüüdisaegse õpikäsitluse elluviimine.	2 868 035	2 271 322	2 275 798	2 403 649	2 611 996	2 662 677	2 714 382
21 Kaasaegne, turvaline ning õppija arengut toetava füüsilise õpikeskkonna arendamine.	4 539 272	2 590 567	110 000	1 260 000	740 000	500 000	0
22 Haridustöötajate väärtustamine ja motiveerimine.	9 169 270	9 906 710	10 593 469	11 346 680	12 136 727	13 015 538	13 940 384
23 Õpilasi, õpetajaid ja lapsevanemaid toetava tugisüsteemi arendamine.	515 214	555 944	604 409	652 992	710 928	768 993	827 193
24 Mitmekülgsete võimaluste pakkumine huvihariduse ja huvitegevusega tegelemiseks.	265 813	271 115	276 522	282 035	362 658	993 391	299 244

Viljandi linna eelarvestrateegia 2020-2025 eelnõu I lugemine - esitatud linnavolikogule augustis 2019

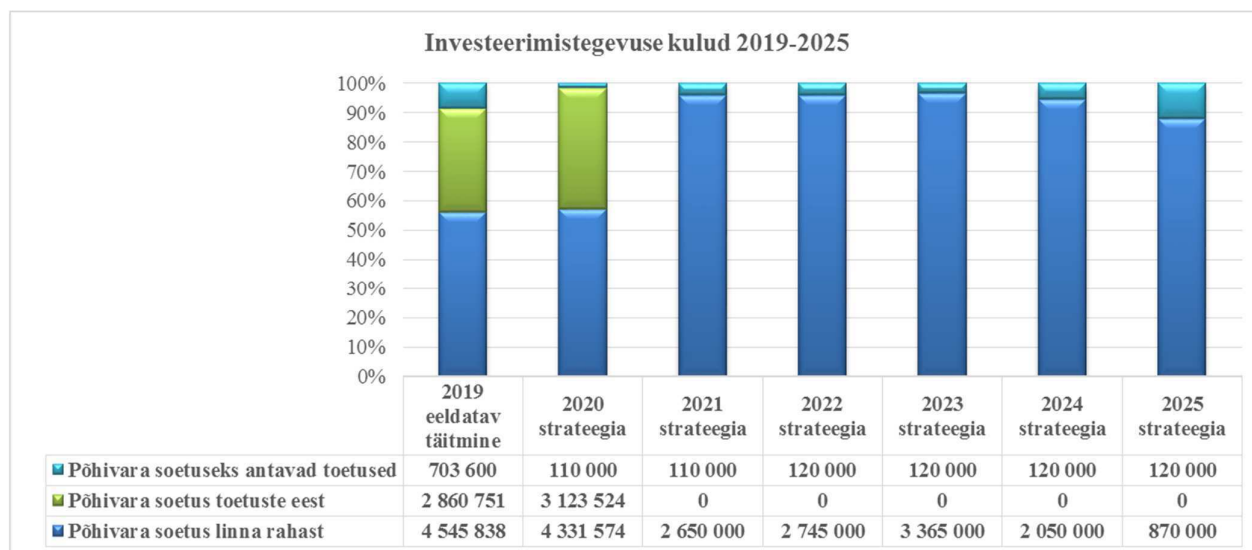
Arengukava peatükk ja meede	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
7 Kultuuri- ja spordilinn Viljandi	3 299 305	2 918 790	3 147 928	2 983 666	3 023 474	3 116 927	3 214 916
27 Jätkusuutliku ja mitmekesise spordielu toetamine ja arendamine.	640 308	635 853	643 688	651 691	609 872	617 428	625 148
28 Aktiivses kasutuses olevate spordirajatiste kaasajastamine.	551 162	100 592	250 000	0	0	0	0
29 Mitmekesise ja aastaringse toimiva kultuurielu edendamine.	573 549	575 458	582 730	590 157	597 740	605 489	613 409
30 Tänapäevaseid võimalusi pakkuvate kultuuriobjektide arendamine.	16 800	0	0	0	0	0	0
31 Spordi-, kultuuri- ja noorsootöövaldkonna töötajate väärtustamine.	1 468 748	1 556 400	1 620 681	1 690 643	1 764 333	1 842 120	1 924 100
32 Mitmekülgseid võimalusi loova süsteemse ja innovaatilise noorsootöö edendamine.	48 738	50 487	50 829	51 175	51 529	51 890	52 259
8 Hooliv ja sotsiaalselt turvaline Viljandi linn	1 996 646	2 385 477	2 059 458	2 122 488	2 186 398	2 253 495	2 323 872
33 Sotsiaalprobleemide ennetamine ja sotsiaalhoolekande süsteemi arendamine.	110 035	110 667	111 316	111 980	112 662	113 362	114 079
34 Sotsiaaltoetuste ja -teenuste kättesaadavuse parandamine ning nende pidev arendamine.	1 873 463	1 866 455	1 939 575	2 001 723	2 064 728	2 130 896	2 200 321
35 Sotsiaalteenuste taristu parendamine.	5 000	400 000	0	0	0	0	0
37 Tervishoiu valdkonna arengu toetamine.	8 148	8 355	8 567	8 785	9 008	9 237	9 472
Üldkokkuvõte	33 263 909	32 980 348	29 506 190	30 850 746	32 809 064	32 918 662	33 126 760

6. Investeeringustegevus

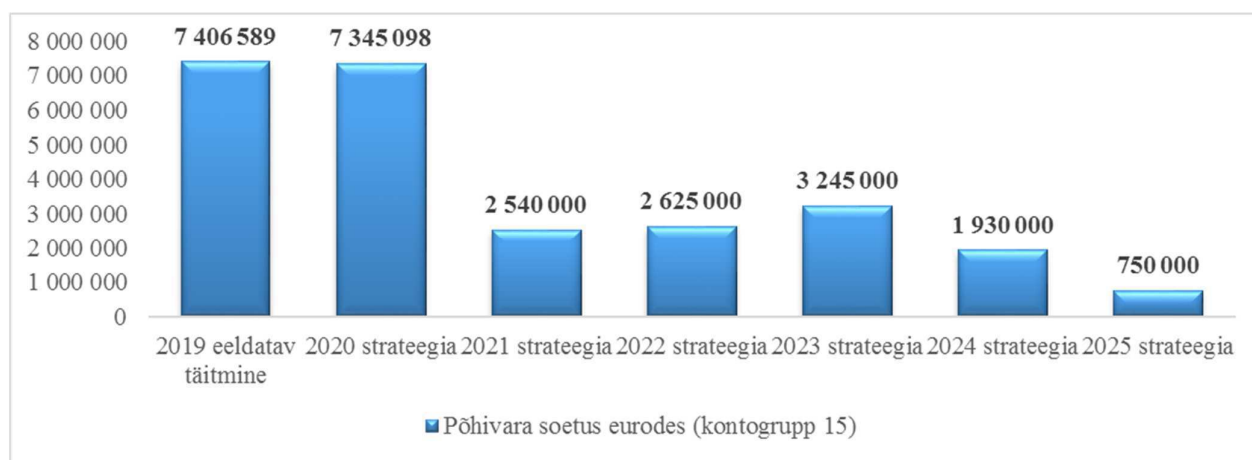
Eelarvestrateegias kajastatakse investeeringustegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, reservnimekirjas kajastatakse need tööd ja objektid, mida tehakse täiendavate tuluallikate olemasolul.

Viljandi linn	2019 eeldatav	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Investeeringustegevus kokku	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Põhivara müük	200 000	200 000	0	0	0	0	0
Põhivara soetus	-7 406 589	-7 345 098	-2 540 000	-2 625 000	-3 245 000	-1 930 000	-750 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-4 545 838	-4 331 574	-2 650 000	-2 745 000	-3 365 000	-2 050 000	-870 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinants	2 860 751	3 123 524	0	0	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantse	-703 600	-110 000	-110 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Finants tulud	150	150	150	150	150	150	150
Finantskulud	-123 231	-155 457	-183 142	-210 322	-239 560	-315 614	-305 315

Vajalike investeeringute kulude võrdlemisel reaalsete võimalustega ehk eelkõige linna põhitegevuse eelarve tulemiga viib järeldusele, et isegi juhul, kui osa objekte saavad sihtrahastuse, ei ole ilma laenuvahendeid kaasamata võimalik alainvesteeringuid vältida. Seetõttu on strateegiaperioodil kavandatud investeeringute kulude osaline katmine laenuka.



Põhivara soetamiseks eelarvestrateegias kajastatud objektide summade muutus:



Eelarvestrateegias tuleb olulisemad investeringuobjektid kavandada aastate ja rahastusallikate kaupa:

Suuremad investeringuobjektid ja antavad toetused	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Viljandi Paalalinna Kooli õppehoone rekonstrueerimine	2 539 272	0	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	1 433 654	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	1 105 618	0	0	0	0	0	0
Koolistaadionite rekonstrueerimine	410 000	100 000	100 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	410 000	100 000	100 000	0	0	0	0
Viljandi Lasteaed Männimäe õppehoone rekonstrueerimine	300 000	0	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	300 000	0	0	0	0	0	0
Viljandi Lasteaed Krõllipesa Mängupesa õppehoone rekonstrueerimine	1 700 000	2 590 567	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	240 567	240 567	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	1 459 433	2 350 000	0	0	0	0	0
Viljandi Lasteaed Karlsson õppehoone projekteerimine ja rekonstrueerimine	0	0	110 000	1 260 000	740 000	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	110 000	1 260 000	740 000	0	0
Viljandi Huvikooli õppehoone projekteerimine ja rekonstrueerimine	0	0	0	0	75 000	700 000	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	75 000	700 000	0
Pärnu mnt rekonstrueerimine	735 000	0	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	735 000	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	0	0	0
Järveotsa arendusalale tänavate ja tehnovõrkude ehitamine	855 930	0	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	36 530	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	819 400	0	0	0	0	0	0
Veevärgile antav toetus: uued sadevee trassid ja tänavavalgustus (sh Järveotsa, Pärnu mnt)	703 600	0	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	265 000	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	438 600	0	0	0	0	0	0
Tänavavalgustuse rekonstrueerimine aastatel 2020-2025	0	110 000	110 000	120 000	120 000	120 000	120 000
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	110 000	110 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Peaväljaku ja kesklinna avaliku ruumi kaasajastamine	0	3 755 531	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	2 682 957	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	1 072 574	0	0	0	0	0
Uue tänava rekonstrueerimine	0	0	1 300 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	1 300 000	0	0	0	0
Kõnniteede rekonstrueerimine (koolide ja lasteaedade juures)	144 912	50 000	300 000	100 000	100 000	100 000	100 000
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	144 912	50 000	300 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Tänavate remont	175 088	200 000	250 000	900 000	300 000	300 000	300 000
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	175 088	200 000	250 000	900 000	300 000	300 000	300 000
Spordihoone vana osa remont ja rekonstrueerimise projekt	108 275	0	150 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	108 275	0	150 000	0	0	0	0

Suuremad investeeringuobjektid ja antavad toetused	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Viljandi Lasteaed Krõllipesa Krõlli õppehoone rekonstrueerimine	0	0	0	0	0	500 000	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	0	500 000	0
Viljandi Spordikeskuse aerutamisaasi rekonstrueerimine	0	0	0	35 000	400 000	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	35 000	400 000	0	0
Leola 12a Sotsiaalmaja remonttööde etapp II	0	400 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	200 000	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	200 000	0	0	0	0	0
Tallinna tn rekonstrueerimine	0	0	0	0	1 300 000	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	1 300 000	0	0
Linnastaadioni murukatte uuendamine	0	69 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	69 000	0	0	0	0	0
Investeeringute reserv	130 000	150 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	130 000	150 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Kaasava eelarve menetluse tulemusel rajatav objekt	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	50 000
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	50 000
Muud investeeringuobjektid ja antavad toetused	278 112	0	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	159 433	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	118 679	0	0	0	0	0	0
Kokku investeeringud ja antavad toetused	8 110 189	7 455 098	2 650 000	2 745 000	3 365 000	2 050 000	870 000
sh toetuse arvelt	2 870 184	3 123 524	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	5 240 005	4 331 574	2 650 000	2 745 000	3 365 000	2 050 000	870 000

7. Tegevuste reservnimekiri

Need arengukavas kajastatud tegevused, millele strateegias rahalist katet kavandada ei õnnestu, kajastatakse tegevuste reservnimekirjas (KOFs § 20 lg 5), et juhul, kui avanevad täiendavad rahastusallikad, oleks projektidele toetuste taotlemisel olemas nimekiri vajalikest tegevustest. Reservnimekirjas on kajastatud arengukava tegevuskavas perspektiivsena märgitud tegevused.

Meede	Tegevus	Tegevuse selgitus
Meede 2 Targa linna põhimõtete rakendamine, kaasage IT-taristu arendamine ja kasutajasõbralike e-teenuste pakkumine		
2.1.	Targa linna arendamise kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine	Targa linna arendamise kontseptsiooni rakendamine koostöös erasektoriga
2.5.	Iga-aastased ajurünnakud uute lahenduste leidmiseks	Korraldatakse ajurünnakuid eesmärgiga leida parimaid lahendusi teenuste pakkumiseks, linna turundamiseks ja uute e-teenuste leidmiseks.
2.6.	5G võrgu arendamisele kaasaitamine	Otsitakse võimalusi kogu linna katva 5G võrgu rakendamisele kaasaitamiseks ja võimaliku rahvusvahelise pilootprojekti võimalik käivitamiseks.
Meede 3 Toimiva koostöö tihendamine teiste kohalike omavalitsustega ning maakonnakeskuse rolli täitmine		
3.5.	Tegevus piirkonna huvide esindajana	Aktiviseeritakse koostööd eesmärgiga Suur-Viljandimaa toimimiseks.

Meede	Tegevus	Tegevuse selgitus
Meede 5 Viljandi linna positiivse kuvandi säilitamine ja arendamine		
5.6.	Viljandi kiipkaardi kasutuselevõtt	Töötatakse välja Viljandi kiipkaardi kontseptsioon ning kasutusvõimalused.
5.7.	Ühistrundusürituste korraldamine	Korraldatakse ühistrundusüritusi piirkonna tutvustamiseks investeerimis-, elamis-, töötamis- ja õppimiskohana.
5.8.	Viljandisse tööle ja elama! kampaaniate läbiviimine	Linna elanike arvu suurendamise eesmärgil ja kvalifitseeritud tööjõu puuduse leevendamiseks viiakse läbi kampaaniaid Viljandisse elama ja tööle asumiseks.
Meede 6 Puhta looduskeskkonna hoidmine. Looduskeskkonna ja linnaruumi arukas hooldamine.		
6.4.	Lasteparki uuendamine	Lasteparki rekonstrueerimisprojekti elluviimine, mis hõlmab teekatete, valgustuse, pusrakkaevu ja mänguväljaku rajamist ning pargiinventari paigaldamist.
6.5.	Oru, Roos ja Supeluse tn haljastuse rajamine	Arendustöödeks on lisaks haljastu arengukavas määratud tegevuste teekatete ja valgustuse rajamine ning pargiinventari paigaldamine.
6.6.	Järveotsa ribaparki ja alleede rajamine	Arendustöödeks on lisaks haljastu arengukavas määratud tegevustele kergliiklusteede, valgustuse, väikevormide ja pargiinventari paigaldamine.
6.7.	Männimäe ribaparki arendamine	Arendustöödeks on lisaks haljastu arengukavas määratud tegevustele jalgteede, valgustuse, väikevormide ja pargiinventari paigaldamine.
6.9.	Valuoja oru kaasajastamine	Kavandatakse tegevused Valuoja oru kaasajastamiseks sh kõnniteede korrastamine, valgustuse rajamine.
Meede 7 Jäätmetekke vähendamine ja elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine		
7.2.	Viljandi jäätmejaama kaasajastamine	Uuendatakse autokaal ning territooriumile rajatakse liigiti kogutud jäätmete ladustamiseks hall. Territoorium osaliselt asfalteeritakse. Olemasolev kompostimisväljak valmistatakse ette biolagunevate jäätmete kompostimiseks ning soetatakse selleks vajalik tehnika.
7.4.	Jäätmete liigiti kogumise võrgustiku arendamine	Otsitakse ja rakendatakse võimalusi linna territooriumil tekstiilijäätmete liigiti kogumise rakendamiseks.
7.4.	Jäätmete liigiti kogumise võrgustiku arendamine	Toetatakse korteriühistuid eriliigiliste jäätmemahutite soetamisel ja jäätmemajade rajamisel.
Meede 8 Saaste vähenemine		
8.2.	Keskkonnasäästliku ühistranspordi soodustamine	Koostöös Viljandimaa Ühistranspordikeskusega otsitakse võimalusi gaasibusside kasutuselevõtuks linnaliikluses.
8.3.	Rattaringluse arendamine	Koostöös turismiinfokeskuse ja kodanikuühendustega otsitakse võimalusi jalgrataste laenuvusvõimaluste leidmiseks.
8.4.	Elektriautode laadimisvõrgustiku laiendamise motiveerimine	Vajaduse tekkimisel tehakse koostööd ettevõtjatega elektriautode laadimisvõrgustiku laiendamiseks.
Meede 9 Energiatõhususe põhimõtete rakendamine		
9.2.	Taastuenergia laiem rakendamine	Otsitakse võimalusi hoonetele päikesejaamade paigaldamiseks. Tutvustatakse taastuenergia kasutamise võimalusi.
9.märts	Taastuenergia kasutuselevõtu soodustamine küttesüsteemide asendamisel	Töötatakse välja programmi põhimõtted, mille eesmärgiks on soodustada linnas olemasolevate küttesüsteemide asendamist taastuenergiaga töötavate süsteemidega.
Meede 11 Hästitoimiva ning hubase linnaruumi kujundamine ja korrashoid		
11.2.	Vabadussõjas langenute mälestuse jäädvustamine	Vabaduse platsile rajatakse Vabadussõjas langenute mälestusmärk.
11.8.	Arkaadia aia arendamine	Otsitakse võimalusi Arkaadia aia rajatiste uuendamiseks ning ala paremaks kasutamiseks kultuuriürituste toimumise ning vaba aja veetmise kohana.
11.11.	Urnimüüri rajamine Viljandi Metsakalmistule	Viljandi Metsakalmistule rajatakse urnimüür ehk kolumbaarium, ehitis tuhaurnide hoidmiseks ja/või tuha puistamiseks.

Meede	Tegevus	Tegevuse selgitus
11.12.	Ajalooliste isikute kalmude eksponeerimine	Linna kalmistutele paigaldatakse infostendid ajalooliste isikute kalmude asukohtade kohta
Meede 12 Kaasaegse taristu väljaarendamine		
12.3.	Kergliiklusteede ülelinnalise võrgustiku arendamine	Arendatakse välja kesklinna ja linnaosade (Männimäe, Paalalinna, Uueveski, Peetrimõisa, Kösti) vaheliste katkematute, mugavate ja turvaliste kergliiklusteede võrgustik. Uuendatakse või ehitatakse välja kergliiklusteed peamistel põhi- ja jaotustänavatel. Ehitatakse kergliiklustunnelid Jakobsoni ja Vaksali tänavale.
12.4.	Nutikate ülekäiguradade rajamine	Liiklusohutuse suurendamiseks otsitakse võimalusi ülekäiguradadel nutikate lahenduste kasutamiseks.
12.6.	Tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks raudtee-ülekäigukohtadel	Paigaldatakse tõkkepuu raudtee Paala tee ülesõidukohale ning lahendatakse Kalevi tänava jalakäijate ülekäik.
12.9.	Rannapromenaadi ehituse jätkamine	Rannapromenaadi planeerimis- ja ehitustööde jätkamine
12.10.	Kesklinna parkla või parkimismaja ehitamine	Otsitakse võimalusi koostöös erasektoriga kesklinna parkla või parkimismaja ehitamiseks.
12.14.	Panustamine õhu kvaliteedi parandamisse	Soodustatakse uute tehnoloogiate kasutuselevõttu reoveemuda käitlemiseks.
12.15.	Sajuvee trasside planeerimine ja rajamine	Leitakse lahendusi sajuveetrasside planeerimiseks ja rajamiseks.
Meede 13 Planeerimistegevuse korraldamine		
13.3.	Haljastu teemaplaneeringu koostamine	Teemaplaneeringus kajastatakse linnahaljastu rohevõrgustiku funktsioonidest lähtuvalt ning määratletakse haljastu arengusuunad.
Meede 15 Konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna edendamine		
15.4.	Kaugtöökeskuse käivitamine	Arendatakse välja ja käivitatakse keskus, kus alustav ettevõtja saab kasutada ruume.
Meede 16 Koostöövõimekuse tõstmine ja koostöövõrgustike arendamine		
16.1.	Ettevõtlusega soetud koolituste ja ürituste korraldamine ning korraldamise toetamine	Korraldatakse koolitusi või toetatakse koolituste korraldamist ettevõtjatele laiemaid huvigruppe hõlmavates teemades. Koostöös SA Viljandimaa Arenduskeskusega töötatakse välja piirkonnaomaseid tugiteenuseid ettevõtlusaktiivsuse säilitamiseks ja suurendamiseks.
16.7.	Alustavate ettevõtjate konkursi käivitamine ja läbiviimine	Töötatakse välja ja käivitatakse konkurs, mille eesmärgiks on edendada ettevõtlikkust ning aidata kaasa uute ettevõtete loomisele.
16.8.	Erinevate riikide ja piirkondade tutvustamine	Kutsutakse ellu üritusi või kampaaniaid erinevate riikide ja piirkondade tutvustamiseks.
16.9.	Viljandi piirkonna ühinemine UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga	Tehakse koostööd SA Viljandimaa Loomemajanduskeskusega Viljandi piirkonna ühinemiseks UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga käsitöö ja rahvakunsti valdkonnas.
16.11.	Uute ideede konkursi käivitamine	Uute ideede konkursi eesmärk on leida elluviimist ootavaid ideid ja partnereid nende ideede ellu viimiseks.
16.12.	Ühistranspordi liinivõrgu ja liikuvuse analüüsi läbiviimine ning tulemuste rakendamine	Koostöös Viljandimaa Ühistranspordikeskusega korraldatakse liinivõrgu ja liikuvuse analüüs, mille alusel saab viia ellu muudatusi liinivõrgu vajadustele vastavaks muutmisel.
Meede 17 Külustuskeskkonna arendamine		
17.5.	Video- ja valgusinstallatsioonide korraldamine linnaruumis	Algatakse koostöös Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti visuaaltehnoloogia õppekava üliõpilastega linnaruumis video- ja valgusinstallatsioonide korraldamine.
17.6.	Eristuvate objektide paigutamine linnaruumi	Linnaruumi paigaldatakse selliseid objekte, mis eristavad Viljandi linna teistest linnadest ja kutsuvad külalastajad pildistama. Näiteks taust pildistamiseks, koht abiellujatele tabelukkude panekuks – armumaasikas, lukupuu.

Meede	Tegevus	Tegevuse selgitus
17.7.	Ordulinnuse varemets ajastutruude temaatiliste tegevuste tutvustamise tegevuskava väljatöötamine ja rakendamine	Töötatakse välja ja rakendatakse koostöös Viljandi muuseumiga tegevuskava, kuidas suveperioodil Ordulinnuse varemets tutvustada ajastutruid tegevusi.
17.8.	Seikluspargi rajamine	Rajatakse seikluspark kas Ordulinnuse varemets kõrval või Viljandi järve vastaskaldale
17.9.	Golfiväljaku rajamine	Selgitatakse välja sobiv asukoht golfiväljakule ja otsitakse kootööpartner golfiväljaku rajamiseks.
17.10	Kõisraudtee rajamine	Rajatakse Ühe-inimese kõisraudtee (zipline/ziplining) üle Viljandi järve.
Meede 18 Külustuskeskkonna tugisüsteemi arendamine ja koostöö edendamine		
18.6.	Viljandi linna meenekonkursi läbiviimine	Viiakse läbi meenete leidmiseks ideekonkurss.
Meede 21 Kaasaegse, turvalise ning õppija arengut toetava füüsilise õpikeskkonna arendamine		
21.5.	Viljandi Kröllipesa lasteaia Krõlli õppehoone rekonstrueerimine	Viljandi Kröllipesa lasteaia Krõlli õppehoone rekonstrueerimine.
21.7.	Tehnoloogia-, loodus- ja täppisteadusainete õpetamise tingimuste parandamine	Otsitakse võimalusi tehnoloogia-, loodus- ja täppisteadusainete õpetamise keskuse või muu õppetöö läbiviimise vormi leidmiseks.
21.8.	Avatud õpikeskkondade arendamine põhikoolide territooriumitele	Arendatakse avatud õpikeskkondi põhikoolide territooriumidele õuesõppe ja muude õppevormide rakendamiseks.
Meede 22 Haridustöötajate väärtustamine ja motiveerimine		
22.2.	Haridustöötajatele motiveeriva ja konkurentsivõimelise palgataseme tagamine	Koolieelsete lasteasutuste kvalifikatsioonile vastavate õpetajate palgad viiakse üldhariduskoolide õpetajatega samaväärsele tasemele. Huvihariduse õpetajatele võimaldatakse palgatõus proportsionaalselt üldhariduskoolide õpetajate palgatõusuga.
22.2.	Haridustöötajatele motiveeriva ja konkurentsivõimelise palgataseme tagamine	Haridusasutustes õppe- ja kasvatustegevust toetavatele töötajatele konkurentsivõimelise palgataseme tagamine.
22.3.	Ettevõtlikkuse süsteemse õppe õpetajate või koordinaatorite koolitamine	Omavalitsus peab vajalikuks põhikoolides ettevõtlikkuse õppe arendamist ning toetab koole selles. Haridusasutused kavandavad vajaliku tegevuskava ning rakendavad vastavalt planeeritule.
22.5.	Õpetaja rolli väärtustamine ning värbamise süsteemi arendamine	Võimaldatakse laialdasemalt sotsiaalseid garantiisid õpetajatele väärtustamiseks õpetaja rolli ühiskonnas. Värbamise süsteemiga luuakse õpetajatele erinevaid soodustusi – lapsele koht lasteaias, eluasemekulude katmine kindla perioodi jooksul, mentor, stipendium noorele õpetajale, koormuse diferentseerimine jms.
Meede 23 Õpilasi, õpetajaid ja lapsevanemaid toetava tugisüsteemi arendamine		
23.4.	Lasteaedade haridustehnoloogi ja HEV koordinaatori ametikohtade loomine	Luuakse lasteaedade haridustehnoloogi ja HEV koordinaatori ametikohad
Meede 24 Mitmekülgsete võimaluste pakkumine huvihariduse ja huvitegevusega tegelemiseks		
24.5.	Huvikoolide loomefestivalide korraldamine	Korraldatakse huvikoolide koostööüritusena
Meede 25 Kompetentsikeskuste loomine, säilimine ja arendamine		
25.1.	Hariduse tugiteenuste kompetentsikeskuse arendamine	Otsitakse võimalusi hariduse tugiteenuste kompetentsikeskuse loomiseks, mis võimaldab pakkuda ja arendada toetavaid teenuseid õpilaste vajadustest lähtuvalt.
25.2.	Täiskasvanuhariduse e-õppe üle-eestiline kompetentsikeskus	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumist arendatakse üle-eestiline e-õppe kompetentsikeskuseks.
Meede 26 Haridusvaldkonna koostöö tihendamine		
26.7.	Viljandi koolide ja õpilaste sündmuste läbiviimisele kaasaaitamine	Toetatakse uute algatuste ja koostööprojektide ellukutsumist, sh iga-aastaste Hansapäevade raames korraldatakse koolide eestvedamisel koolide Hansa, mis võimaldab tutvustada koole ning õpilasfirmadel oma kaupu ja teenuseid pakkuda, gümnaasistide poolt korraldatakse gümnaasistide nädal jt.

Meede	Tegevus	Tegevuse selgitus
Meede 28 Aktiivses kasutuses olevate spordirajatiste kaasajastamine		
28.2.	Viljandi Spordihoone remont	Hoone kaasajastamiseks on 2 võimalust: 1) kogu hoonele tehakse rekonstrueerimisprojekt (2021) ja hoone mõlemas korpuses viiakse läbi kapitaalremont; 2) hoone remonditakse osade kaupa – esimeses järjekorras hoone vana korpus.
28.3.	Väljõulinnakute rajamine	Rajatakse väljõulinnakud linna erinevatesse piirkondadesse. 2021. aastal paigaldatakse väljõulinnak Männimäe linnaossa
28.5.	Rannajalgpalliväljaku rajamine	Jätkatakse rannajalgpalliväljaku rajamist ja arendamist.
28.7.	Jakobsoni Kooli ujula remont	Tööde kavandamine sõltub erasektori poolt Viljandi linna kavandatava veekeskuse projekti elluviimisest. Kuni eraettevõtja poolt Viljandi linna rajatava veekeskuse valmimiseni hoitakse ujula kasutamiseks nõutavas seisukorras. Veekeskuse käivitamisel leitakse ujula ruumidele muu otstarve.
28.8.	Viljandi järvele sõudekanali rajamine ja taristu arendamine	Sõudekanali rajamiseks viiakse läbi täiendavad keskkonnakaitselised analüüsid tegevuse võimalikkusest Viljandi järvel.
Meede 29 Mitmekesise ja aastaringelt toimiva kultuurielu edendamine		
29.2.	SA Viljandi Muuseum asutamine ja arendamine	Kaalutakse erinevaid võimalusi ja tehakse otsus asutuse asutamise, loomise ja arendamise osas.
29.9.	Piirkondliku kultuurikoordinaatori ametikoha loomine	Luuakse piirkondliku kultuurikoordinaatori ametikoht
29.14.	Loomeresidentuuride toetamine	Toetatakse loomeresidentuuride läbiviimist linnas.
29.16.	Viljandi piirkonna ühinemine UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga	Tehakse koostööd Viljandi piirkonna ühinemiseks UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga käsitöö ja rahvakunsti valdkonnas.
Meede 30 Tänapäevaseid võimalusi pakkuvate kultuuriobjektide arendamine		
30.2.	Nukuteatri taristu parendamine	Kaasajastatakse Nukuteatri heli- ja valgusparki.
30.4.	Linnaraamatukogu tehnilise baasi ja sisustuse kaasajastamine	Linnaraamatukogu hoonele ehitatakse välja ventilatsioonisüsteem, uuendatakse valgustusüsteemi jm.
Meede 31 Spordi-, kultuuri- ja noorsootöövaldkonna töötajate väärtustamine		
31.1.	Spordi-, kultuuri- ja noorsootöötaja ameti väärtustamine	Spetsialistide palgatasemed lähendatakse sarnaste ametikohtade palkadega riigisektoris ning ühtlustatakse linnavalitsuse institutsioonide vahel.
Meede 34 Sotsiaaltoetuste ja teenuste kättesaadavuse parandamine ning nende pidev arendamine		
34.3.	Omastehooldajate toetamine	Kaasajastatakse omastehooldajate tasustamise süsteemi.
Meede 35 Sotsiaalteenuste taristu parendamine		
35.3.	SA Viljandimaa Hoolekandekeskuse hoone laiendamine	Suurenenud vajaduse tõttu SA Viljandimaa Hoolekandekeskuse teenuse järele planeeritakse hoonele juurdeehitust, et parandada klientide teenindamist ja personali töötingimusi ning suurendada klientide arvu.
35.4.	Sotsiaal ameti töötingimuste parandamine	Otsitakse võimalusi sotsiaal ametile uute tööruumide leidmiseks või kohandamiseks vastavalt nõuetele.
35.5.	Sotsiaalkeskuse/päevakeskuse/tegevuskeskuse arendamine	Analüüsitakse eakate ja puuetega inimeste sotsiaalkeskuse, päevakeskuse või tegevuskeskuse toimimist ja vajadusi, samuti arendamise võimalusi ning rakendatakse need.

8. Finantseerimistegevus

Viljandi linn	2018 täitmine	2019 eeldatav	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Finantseerimistegevus	925 815	1 507 748	818 926	715 561	1 014 066	467 680	-1 028 130	-1 485 000
Kohustuste võtmine (+)	2 421 892	7 844 741	2 105 000	2 485 000	2 925 000	2 525 000	2 430 000	1 550 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 496 077	-6 336 993	-1 286 074	-1 769 439	-1 910 934	-2 057 320	-3 458 130	-3 035 000

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastatakse laenude ning kapitalirendikohustuste võtmine ning tagasimaksmine. Strateegias kajastatakse netovõlakoormuse arvutamiseks ka kohustuste jäägid aastate kaupa.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kohustuste teenindamine	1 567 852	6 460 724	1 441 532	1 952 581	2 121 256	2 296 879	3 773 744	3 340 315
sh põhisumma	1 492 669	6 336 993	1 286 074	1 769 439	1 910 934	2 057 320	3 458 130	3 035 000
intress	75 183	123 731	155 457	183 142	210 322	239 560	315 614	305 315
Kohustuste jääk kokku	11 694 538	13 196 691	14 016 967	14 732 528	15 746 595	16 214 275	15 186 145	13 701 145
Muude võlakohustuste jääk kokku	2 212 720	3 658 061	3 538 224	3 538 224	3 453 943	3 201 100	2 948 257	2 695 414
Laenude ja mittekatkestatavate lepingute jääk kokku aasta lõpus	13 907 258	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559

9. Põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus

Eelarvestrateegias tuleb planeerida põhitegevuse tulem (mis peab olema eelarvestrateegia perioodil kokku 0 või suurem) ja netovõlakoormus.

KOFS-i kohaselt arvutatakse netovõlakoormus tekkepõhiste andmete alusel aastavahetuse seisuga.

Netovõlakoormus on võlakohustuste (võlakohustused sisaldavad kõiki laenukohustusi pluss teatavad täiendavad kohustused) suuruse ja likviidsete varade kogusumma vahe. Võlakoormuse arvestamisel on lähtutud netoarvestuse põhimõttest, et suuremas summas likviidsete vahendite olemasolul saaks omavalitsusüksustele võimaldada suuremas summas kohustuste võtmist.

Maksimaalne lubatav netovõlakoormus võib olla vahemikus 60% kuni 100% põhitegevuse tuludest, kusjuures konkreetne piir sõltub kohaliku omavalitsuse üksuse omafinantseerimisvõimekusest. Vastavalt KOFS-i §-le 34 võib netovõlakoormus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest. Seega on netovõlakoormuse ülemmäär iga konkreetse kohaliku omavalitsuse üksuse ja eelarveaasta puhul erinev.

Viljandi linna eelarvete tekkepõhine täitmine KOFS struktuuris, tabel, mis on aluseks tegeliku netovõlakoormuse määramisel, on toodud eelarvestrateegia p 2.3 lk 12 ja on kättesaadav Rahandusministeeriumi veebilehel.¹⁸

¹⁸ Kättesaadav: <https://www.rahandusministeerium.ee/et/kohalikud-omavalitsused-haldusreform-maavalitsused/finantsulevaated>

Arvestusüksus: Viljandi linn	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Põhitegevuse tulud kokku	24 417 909	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
Põhitegevuse kulud kokku	22 160 185	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
Põhitegevustulem	2 257 724	1 641 458	2 560 343	2 599 624	2 524 717	2 696 179	2 997 084	3 327 791
Investeeringustegevus kokku	-3 630 218	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Eelarve tulem	-1 372 494	-3 531 061	-1 726 538	-233 368	-430 455	-908 230	631 620	2 152 626
Finantseerimistegevus	925 815	1 507 748	818 926	715 561	1 014 066	467 680	-1 028 130	-1 485 000
Likviidsete varade muutus	1 139 639	-1 423 313	-907 612	482 193	583 611	-440 550	-396 510	667 626
Likviidsete varade jääk aasta lõpuks	3 169 037	1 745 724	838 112	1 320 305	1 903 916	1 463 366	1 066 857	1 734 482
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	13 907 258	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559
Netovõlakoormus (eurodes)	10 738 221	15 109 027	16 717 079	16 950 447	17 296 621	17 952 009	17 067 545	14 662 076
Netovõlakoormus (%)	43,98%	56,65%	59,85%	57,91%	56,86%	56,27%	50,87%	41,56%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	14 650 745	16 347 284	16 758 082	17 563 603	18 252 085	19 140 410	20 130 080	21 167 542
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	61,3%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 912 525	1 238 256	41 002	613 156	955 464	1 188 401	3 062 534	6 505 465

2018. aasta tegelik netovõlakoormus oli Viljandi linnal 43,98%.

Seoses ujularadade ostmise hankelepingu allkirjastamisega mais 2019 ja sellega 10 aastaks teenuse ostmise summa fikseerimisega tuleb nimetatud tulevikukohustus summas 2,5 miljonit eurot kajastada juba 2019. aasta lõpu netovõlakoormuses.

2020. ja 2021. aasta netovõlakoormus läheneb strateegia kohaselt prognoositavaid põhitegevuse tulusid, kõikide kohustuste kogusummat ja likviidsete vahendite jääki arvestades lubatud 60% lähedale. Netovõlakoormuse fikseerimine tehakse aastalõpu tegelike tekkepõhiste andmete alusel ja viimastel aastatel on see tegelikkuses prognoositust alati väiksemaks osutunud.

10. Tundlikkusanalüüs ja riskistsenaariumid

Linna tulubaas sõltub ümbritsevast majanduskeskkonnast. Kõige otsesemat mõju omavad tööturul toimuvad muutused, kuna tööturu seisukorrast sõltub otseselt linna suurima tuluallika füüsilise isiku tulumaksu laekumine. Tulumaksuga maksustatakse maksumaksja tulu, millest on tehtud seadusega lubatud mahaarvamised. Arvestamata mahaarvamisi, laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 11,93% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust. 2020. a tõuseb nimetatud kohaliku omavalitsuse osakaal 11,96%-ni. Viljandi linnale laekub nende maksumaksjate tulu, kelle Maksu- ja Tolliameti peetavasse maksukohustuslaste registrisse kantud elukoht on 1. jaanuari seisuga Viljandi linn. Laekuva tulumaksu suurus sõltub selliste isikute arvust ning nende keskmisest sissetulekust.

Riskistsenaariumis eeldatakse, et Viljandi elanike palgatase ei kasva 2020.-2025. a mitte põhiproгноosi kohaselt, vaid igal aastal 3% võrreldes eelneva aastaga (2018 vs 2017 oli tegelik kasv tulumaksulaekumisel 11%). Analüüs on koostatud *ceteris paribus* põhimõttel ehk eeldatakse kõigi teiste makromajanduslike tingimuste samaks jäämist. Seega on riskistsenaariumis jäetud 2020. a võrduma põhiproгноosiga, kuid järgnevatel aastatel on arvestatud palgataseme kasvu tugeva aeglustumisega. KOFS sätestab, et põhitegevuse tulem ei tohi olla negatiivne kahel järjestikusel eelarveaastal. Kuna Viljandi linna põhitegevuse tulem püsib positiivne ka riskistsenaariumi rakendumisel ning ainult 2021. aastal ületaks netovõlakooormus lubatud 60% piiri 0,8 protsendipunktiga, siis võib järeldada, et riskistsenaarium ei kujutaks olulist ohtu finantsdistsipliini tagamise meetmele.

Teises riskistsenaariumis eeldatakse, et linna põhitegevuse kulud kasvavad baasstsenaariumist igal aastal 3% kiiremini. Selle tulemusena püsib põhitegevuse tulem positiivne ka riskistsenaariumi rakendumisel ning ainult 2021. aastal ületaks netovõlakooormus lubatud 60% piiri 0,6 protsendipunktiga, siis võib järeldada, et riskistsenaarium ei kujutaks olulist ohtu finantsdistsipliini tagamise meetmele.

Riskistsenaariumite kohaselt ongi 2020-2021. aasta eelarved kõige keerulisemad ning kulude kasv või tulude vähenemine võivad netovõlakooormust ka üle lubatud piirmäära tõusma.

Tundlikkusanalüüs							
BAASSTSENAARIUM							
	2019 eeldatav	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Põhitegevuse tulud	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
Põhitegevuse kulud	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
Investeeringustegevus	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Põhitegevuse tulem	1 641 458	2 560 343	2 599 624	2 524 717	2 696 179	2 997 084	3 327 791
Eelarvetulem	-3 531 061	-1 726 538	-233 368	-430 455	-908 230	631 620	2 152 626
Võlakohustused	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559
Likviidne vara	1 745 724	838 112	1 320 305	1 903 916	1 463 366	1 066 857	1 734 482
Netovõlakooormuse määr	56,6%	59,9%	57,9%	56,9%	56,3%	50,9%	41,6%
Netovõlakooormuse ülemmäär	16 003 168	16 758 082	17 563 603	18 252 085	19 140 410	20 130 080	21 167 542

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv							
Võrreldes baasstsenaariumiga on tulumaksu laekumise aastane kasv 2021. aastast kuni perioodi lõpuni 2% .							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	eeldatav	strateegia	strateegia	strateegia	strateegia	strateegia	strateegia
Põhitegevuse tulud	26 671 947	27 930 136	28 743 530	29 937 057	31 559 354	33 191 705	34 902 792
Põhitegevuse tulude vähenemine	0	0	-529 142	-483 085	-341 330	-358 428	-376 445
Põhitegevuse kulud	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
Investeeringustegevus	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Põhitegevuse tulem	1 641 458	2 560 343	2 070 482	2 041 633	2 354 850	2 638 657	2 951 346
Eelarvetulem	-3 531 061	-1 726 538	-762 510	-913 540	-1 249 560	273 193	1 776 181
Võlakohustused	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559
Likviidne vara	1 745 724	838 112	791 163	1 420 832	1 122 037	708 429	1 358 038
Netovõlakooormuse määr	56,6%	59,9%	60,8%	59,4%	58,0%	52,5%	43,1%
Netovõlakooormuse ülemmäär	16 003 168	16 758 082	17 246 118	17 962 234	18 935 612	19 915 023	20 941 675
RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude kasv							
Võrreldes baasstsenaariumiga on põhitegevuse kulude kasv 2021. aastast kuni perioodi lõpuni 3% suurem.							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	eeldatav	strateegia	strateegia	strateegia	strateegia	strateegia	strateegia
Põhitegevuse tulud	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
Põhitegevuse kulud	25 030 489	25 369 793	27 473 239	28 732 287	30 080 639	31 469 640	32 909 989
Põhitegevuse kulude kasv	0	0	800 191	836 863	876 135	916 591	958 543
Investeeringustegevus	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Põhitegevuse tulem	1 641 458	2 560 343	1 799 433	1 687 854	1 820 044	2 080 493	2 369 247
Eelarvetulem	-3 531 061	-1 726 538	-1 033 559	-1 267 318	-1 784 365	-284 971	1 194 082
Võlakohustused	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559
Likviidne vara	1 745 724	838 112	520 113	1 067 053	587 231	150 265	775 939
Netovõlakooormuse määr	56,6%	59,9%	60,6%	59,6%	59,0%	53,6%	44,3%
Netovõlakooormuse ülemmäär	16 003 168	16 758 082	17 563 603	18 252 085	19 140 410	20 130 080	21 167 542

11. Eelarvestrateegia linnavolikogu kinnitatavas eelarvestruktuuris

	Kirje nimetus	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
30	Maksutulud	14 098 000	15 286 100	16 268 845	17 235 015	18 088 415	18 984 515	19 925 515
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	3 437 403	3 399 189	3 333 932	3 254 038	3 336 678	3 511 093	3 702 757
3500, 352	Saadavad toetused tegevuskuludeks	9 118 544	9 226 847	9 651 895	9 913 088	10 457 591	11 036 525	11 632 964
3825, 388	Muud tegevustulud	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
	sh antavad toetused	1 767 426	1 803 876	1 901 183	1 935 533	1 958 302	1 992 666	2 028 705
	sh muud tegevuskulud	23 263 063	23 565 917	24 771 865	25 959 891	27 246 202	28 560 382	29 922 740
01	Üldised valitsussektori teenused	2 270 831	2 376 191	2 473 834	2 503 259	2 603 934	2 686 343	2 761 133
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	73 610	74 870	76 155	77 466	78 803	80 167	81 558
50,55,60	Muud tegevuskulud	2 197 221	2 301 321	2 397 679	2 425 793	2 525 131	2 606 176	2 679 575
03	Avalik kord ja julgeolek	7 755	7 790	7 826	7 863	7 900	7 938	7 977
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
50,55,60	Muud tegevuskulud	1 755	1 790	1 826	1 863	1 900	1 938	1 977
04	Majandus	723 009	761 340	927 962	944 919	962 221	979 869	997 873
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	38 200	38 200	38 200	38 200	38 200	38 200	38 200
50,55,60	Muud tegevuskulud	684 809	723 140	889 762	906 719	924 021	941 669	959 673
05	Keskkonnakaitse	1 557 112	1 471 289	1 554 048	1 587 559	1 621 841	1 656 919	1 692 806
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	0	0	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
50,55,60	Muud tegevuskulud	1 557 112	1 471 289	1 504 048	1 537 559	1 571 841	1 606 919	1 642 806
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	520 003	489 406	498 680	508 141	517 792	527 636	537 675
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	25 570	25 600	25 600	25 600	25 600	25 600	25 600
50,55,60	Muud tegevuskulud	494 433	463 806	473 080	482 541	492 192	502 036	512 075
08	Vabaaeg, kultuur ja religioon	3 452 105	3 553 384	3 647 828	3 748 570	3 803 682	3 912 752	4 026 664
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	460 484	468 000	468 858	469 758	460 704	461 696	462 738
50,55,60	Muud tegevuskulud	2 991 621	3 085 384	3 178 970	3 278 812	3 342 978	3 451 056	3 563 926
09	Haridus	14 408 281	14 623 173	15 399 633	16 366 771	17 392 766	18 417 970	19 491 116
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	87 302	87 456	87 614	87 691	87 770	87 850	87 932
50,55,60	Muud tegevuskulud	14 320 979	14 535 717	15 312 019	16 279 080	17 304 996	18 330 120	19 403 184
10	Sotsiaalne kaitse	2 091 393	2 087 220	2 163 237	2 228 342	2 294 368	2 363 621	2 436 201
40, 41, 450	Antavad toetused tegevuskuludeks	1 076 260	1 103 750	1 148 756	1 180 818	1 211 225	1 243 153	1 276 677
50,55,60	Muud tegevuskulud	1 015 133	983 470	1 014 481	1 047 524	1 083 143	1 120 468	1 159 524
	PÕHITEGEVUSE TULEM	1 641 458	2 560 343	2 599 624	2 524 717	2 696 179	2 997 084	3 327 791
	INVESTTEERIMIS TEGEVUS KOKKU	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
381	Põhivara müük (+)	200 000	200 000	0	0	0	0	0
15	Põhivara soetus (-)	-7 406 589	-7 345 098	-2 540 000	-2 625 000	-3 245 000	-1 930 000	-750 000
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerim	2 860 751	3 123 524	0	0	0	0	0
4502	Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerim	-703 600	-110 000	-110 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
1501	Osaluste soetus (-)	0	0	0	0	0	0	0
	Finantsstulud (+)	150	150	150	150	150	150	150
650	Finantskulud (-)	-123 231	-155 457	-183 142	-210 322	-239 560	-315 614	-305 315
	EELARVE TULEM	-3 531 061	-1 726 538	-233 368	-430 455	-908 230	631 620	2 152 626
	FINANTS EERIMIS TEGEVUS	1 507 748	818 926	715 561	1 014 066	467 680	-1 028 130	-1 485 000
2585	Kohustuste võtmine (+)	7 844 741	2 105 000	2 485 000	2 925 000	2 525 000	2 430 000	1 550 000
2586	Kohustuste tasumine (-)	-6 336 993	-1 286 074	-1 769 439	-1 910 934	-2 057 320	-3 458 130	-3 035 000
1001	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-1 423 313	-907 612	482 193	583 611	-440 550	-396 510	667 626
	Nõuete ja kohustuste saldo muutus	600 000						
	Eelarve tulude maht kokku eurodes	39 000 902	34 266 422	31 275 629	32 761 680	34 866 383	36 376 792	36 161 760

12. Eelarvestrateegia koondtabelid Rahandusministeeriumile esitatavatel vormidel

12.1. Viljandi linna eelarvestrateegia¹⁹

Viljandi linn	2018 täitmine	2019 eeldatav	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Põhitegevuse tulud kokku	24 417 909	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
Maksutulud	12 967 616	14 098 000	15 286 100	16 268 845	17 235 015	18 088 415	18 984 515	19 925 515
sh tulumaks	12 830 999	13 965 000	15 120 100	16 102 845	17 069 015	17 922 415	18 818 515	19 759 515
sh maamaks	122 707	120 000	153 000	153 000	153 000	153 000	153 000	153 000
sh muud maksutulud	13 910	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 991 968	3 437 403	3 399 189	3 333 932	3 254 038	3 336 678	3 511 093	3 702 757
Saadavad toetused tegevuskuludeks	8 404 287	9 118 544	9 226 847	9 651 895	9 913 088	10 457 591	11 036 525	11 632 964
sh tasandusfond (lg 1)	1 854 188	2 073 460	2 114 929	2 157 228	2 200 372	2 244 380	2 289 267	2 335 053
sh toetusfond (lg 2)	5 820 760	6 255 383	6 668 373	7 113 941	7 354 525	7 841 958	8 367 723	8 934 873
sh muud saadud toetused tegevuskulu	729 339	789 701	443 545	380 727	358 191	371 253	379 534	363 038
Muud tegevustulud	54 038	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Põhitegevuse kulud kokku	22 160 185	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 564 657	1 767 426	1 803 876	1 901 183	1 935 533	1 958 302	1 992 666	2 028 705
Muud tegevuskulud	20 595 528	23 263 063	23 565 917	24 771 865	25 959 891	27 246 202	28 560 382	29 922 740
sh personalikulud	12 473 958	13 684 332	14 478 363	15 377 067	16 297 999	17 326 758	18 424 925	19 577 301
sh majandamiskulud	7 058 604	9 486 803	8 870 587	9 167 792	9 424 846	9 672 358	9 863 330	10 058 270
sh muud kulud	1 062 966	91 928	216 967	227 006	237 046	247 086	272 127	287 170
Põhitegevuse tulem	2 257 724	1 641 458	2 560 343	2 599 624	2 524 717	2 696 179	2 997 084	3 327 791
Investeeringitegevus kokku	-3 630 218	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Põhivara müük	167 720	200 000	200 000	0	0	0	0	0
Põhivara soetus	-5 639 980	-7 406 589	-7 345 098	-2 540 000	-2 625 000	-3 245 000	-1 930 000	-750 000
sh projektide omaosalus	-2 919 719	-4 545 838	-4 331 574	-2 650 000	-2 745 000	-3 365 000	-2 050 000	-870 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinants.	2 720 261	2 860 751	3 123 524	0	0	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerim	-809 403	-703 600	-110 000	-110 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Finantstulud	213	150	150	150	150	150	150	150
Finantskulud	-69 029	-123 231	-155 457	-183 142	-210 322	-239 560	-315 614	-305 315
Eelarve tulem	-1 372 494	-3 531 061	-1 726 538	-233 368	-430 455	-908 230	631 620	2 152 626
Finantseerimistegevus	925 815	1 507 748	818 926	715 561	1 014 066	467 680	-1 028 130	-1 485 000
Kohustuste võtmine (+)	2 421 892	7 844 741	2 105 000	2 485 000	2 925 000	2 525 000	2 430 000	1 550 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 496 077	-6 336 993	-1 286 074	-1 769 439	-1 910 934	-2 057 320	-3 458 130	-3 035 000
Likviidsete varade muutus	1 139 639	-1 423 313	-907 612	482 193	583 611	-440 550	-396 510	667 626
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	1 586 318	600 000	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpu	3 169 037	1 745 724	838 112	1 320 305	1 903 916	1 463 366	1 066 857	1 734 482
Võlakohustused kokku aasta lõpu	13 907 258	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses	2 216 964	3 656 710	3 538 224	3 538 224	3 453 943	3 201 100	2 948 257	2 695 414
Netovõlakoormus (eurodes)	10 738 221	15 109 027	16 717 079	16 950 447	17 296 621	17 952 009	17 067 545	14 662 076
Netovõlakoormus (%)	43,98%	56,65%	59,85%	57,91%	56,86%	56,27%	50,87%	41,56%
Netovõlakoormuse ülemmäär	14 650 745	16 347 284	16 758 082	17 563 603	18 252 085	19 140 410	20 130 080	21 167 542
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	61,3%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 912 525	1 238 256	41 002	613 156	955 464	1 188 401	3 062 534	6 505 465

¹⁹ Rahandusministri 04.07.2011. a määruse nr 34 „Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt Rahandusministeeriumile eelarvestrateegia, eelarve, lisaelarve ja eelarve täitmise andmete esitamise tingimused ning vormid“ - <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072011021> - lisa 2

12.2. Viljandi linna eelarvestrateegia valdkonniti²⁰

Põhitegevuse ja investeerimisegevuse kulud valdkonniti (COFOG)	Eelarve 2019	Eelarve 2020	Eelarve 2021	Eelarve 2022	Eelarve 2023	Eelarve 2024	Eelarve 2025
01 Üldised valitsussektori teenused	2 398 675	2 531 056	2 656 976	2 713 581	2 843 494	3 001 957	3 066 448
Põhitegevuse kulud	2 270 831	2 376 191	2 473 834	2 503 259	2 603 934	2 686 343	2 761 133
sh saadud toetuste arvelt	110 588	50 948	51 487	52 122	103 164	104 228	80 312
sh muude vahendite arvelt	2 160 243	2 325 243	2 422 347	2 451 137	2 500 770	2 582 115	2 680 821
Investeerimisegevuse kulud	127 844	154 865	183 142	210 322	239 560	315 614	305 315
sh muude vahendite arvelt	127 844	154 865	183 142	210 322	239 560	315 614	305 315
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0	0
03 Avalik kord ja julgeolek	7 755	7 790	7 826	7 863	7 900	7 938	7 977
Põhitegevuse kulud	7 755	7 790	7 826	7 863	7 900	7 938	7 977
sh muude vahendite arvelt	7 755	7 790	7 826	7 863	7 900	7 938	7 977
04 Majandus	2 823 939	4 946 871	3 107 962	2 274 919	2 992 221	1 709 869	1 747 873
Põhitegevuse kulud	723 009	761 340	927 962	944 919	962 221	979 869	997 873
sh saadud toetuste arvelt	364 912	348 547	355 148	361 881	368 749	375 754	382 899
sh muude vahendite arvelt	358 097	412 793	572 814	583 038	593 472	604 115	614 974
Investeerimisegevuse kulud	2 100 930	4 185 531	2 180 000	1 330 000	2 030 000	730 000	750 000
sh saadud toetuste arvelt	1 036 530	2 682 957	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	1 064 400	1 502 574	2 180 000	1 330 000	2 030 000	730 000	750 000
05 Keskkonnakaitse	2 012 524	1 471 289	1 554 048	1 587 559	1 621 841	1 656 919	1 692 806
Põhitegevuse kulud	1 557 112	1 471 289	1 554 048	1 587 559	1 621 841	1 656 919	1 692 806
sh saadud toetuste arvelt	6 593	6 600	6 600	6 600	6 600	6 600	6 600
sh muude vahendite arvelt	1 550 519	1 464 689	1 547 448	1 580 959	1 615 241	1 650 319	1 686 206
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	843 003	599 406	608 680	628 141	637 792	647 636	657 675
Põhitegevuse kulud	520 003	489 406	498 680	508 141	517 792	527 636	537 675
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	520 003	489 406	498 680	508 141	517 792	527 636	537 675
Investeerimisegevuse kulud	323 000	110 000	110 000	120 000	120 000	120 000	120 000
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	323 000	110 000	110 000	120 000	120 000	120 000	120 000
07 Tervishoid	0	0	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	3 704 067	3 622 976	3 797 828	3 783 570	4 203 682	3 912 752	4 026 664
Põhitegevuse kulud	3 452 105	3 553 384	3 647 828	3 748 570	3 803 682	3 912 752	4 026 664
sh saadud toetuste arvelt	301 274	297 595	305 240	313 091	321 153	329 434	337 938
sh muude vahendite arvelt	3 150 831	3 255 789	3 342 588	3 435 479	3 482 529	3 583 318	3 688 726
Investeerimisegevuse kulud	251 962	69 592	150 000	35 000	400 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt	20 000	20 000	20 000	20 000	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	231 962	49 592	130 000	15 000	400 000	0	0
09 Haridus	19 377 553	17 313 740	15 609 633	17 626 771	18 207 766	19 617 970	19 491 116
Põhitegevuse kulud	14 408 281	14 623 173	15 399 633	16 366 771	17 392 766	18 417 970	19 491 116
sh saadud toetuste arvelt	5 611 558	5 975 106	6 337 172	6 536 929	7 013 318	7 527 818	8 083 479
sh muude vahendite arvelt	8 796 723	8 648 067	9 062 461	9 829 842	10 379 448	10 890 152	11 407 637
Investeerimisegevuse kulud	4 969 272	2 690 567	210 000	1 260 000	815 000	1 200 000	0
sh saadud toetuste arvelt	1 824 221	240 567	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	3 145 051	2 450 000	210 000	1 260 000	815 000	1 200 000	0
10 Sotsiaalne kaitse	2 096 393	2 487 220	2 163 237	2 228 342	2 294 368	2 363 621	2 436 201
Põhitegevuse kulud	2 091 393	2 087 220	2 163 237	2 228 342	2 294 368	2 363 621	2 436 201
sh saadud toetuste arvelt	532 815	438 171	444 571	448 154	451 809	455 537	459 339
sh muude vahendite arvelt	1 558 578	1 649 049	1 718 666	1 780 188	1 842 559	1 908 084	1 976 862
Investeerimisegevuse kulud	5 000	400 000	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt	0	200 000	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	5 000	200 000	0	0	0	0	0
KOKKU	33 263 909	32 980 348	29 506 190	30 850 746	32 809 064	32 918 662	33 126 760
Põhitegevuse kulud	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
sh saadud toetuste arvelt	6 927 740	7 116 967	7 500 218	7 718 777	8 264 793	8 799 371	9 350 567
sh muude vahendite arvelt	18 102 749	18 252 826	19 172 830	20 176 647	20 939 711	21 753 677	22 600 878
Investeerimisegevuse kulud	8 233 420	7 610 555	2 833 142	2 955 322	3 604 560	2 365 614	1 175 315
sh saadud toetuste arvelt	2 880 751	3 143 524	20 000	20 000	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	5 352 669	4 467 031	2 813 142	2 935 322	3 604 560	2 365 614	1 175 315

²⁰ Rahandusministri 04.07.2011. a määruse nr 34 „Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt Rahandusministeeriumile eelarvestrateegia, eelarve, lisaelarve ja eelarve täitmise andmete esitamise tingimused ning vormid“ - <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072011021> - lisa 3

Muude vahendite arvelt tehtud väljaminekud	Eelarve 2019	Eelarve 2020	Eelarve 2021	Eelarve 2022	Eelarve 2023	Eelarve 2024	Eelarve 2025
Üldised valitsussektori teenused	2 288 087	2 480 108	2 605 489	2 661 459	2 740 330	2 897 729	2 986 136
Põhitegevuse kulud	2 160 243	2 325 243	2 422 347	2 451 137	2 500 770	2 582 115	2 680 821
Investeeringustegevuse kulud	127 844	154 865	183 142	210 322	239 560	315 614	305 315
Riigikaitse	0	0	0	0	0	0	0
Avalik kord ja julgeolek	7 755	7 790	7 826	7 863	7 900	7 938	7 977
Põhitegevuse kulud	7 755	7 790	7 826	7 863	7 900	7 938	7 977
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0	0
Majandus	1 422 497	1 915 367	2 752 814	1 913 038	2 623 472	1 334 115	1 364 974
Põhitegevuse kulud	358 097	412 793	572 814	583 038	593 472	604 115	614 974
Investeeringustegevuse kulud	1 064 400	1 502 574	2 180 000	1 330 000	2 030 000	730 000	750 000
Keskkonnakaitse	2 005 931	1 464 689	1 547 448	1 580 959	1 615 241	1 650 319	1 686 206
Põhitegevuse kulud	1 550 519	1 464 689	1 547 448	1 580 959	1 615 241	1 650 319	1 686 206
Investeeringustegevuse kulud	455 412	0	0	0	0	0	0
Elamu- ja kommunaalmajandus	843 003	599 406	608 680	628 141	637 792	647 636	657 675
Põhitegevuse kulud	520 003	489 406	498 680	508 141	517 792	527 636	537 675
Investeeringustegevuse kulud	323 000	110 000	110 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Tervishoid	0	0	0	0	0	0	0
Vaba-aeg, kultuur ja religioon	3 382 793	3 305 381	3 472 588	3 450 479	3 882 529	3 583 318	3 688 726
Põhitegevuse kulud	3 150 831	3 255 789	3 342 588	3 435 479	3 482 529	3 583 318	3 688 726
Investeeringustegevuse kulud	231 962	49 592	130 000	15 000	400 000	0	0
Haridus	11 941 774	11 098 067	9 272 461	11 089 842	11 194 448	12 090 152	11 407 637
Põhitegevuse kulud	8 796 723	8 648 067	9 062 461	9 829 842	10 379 448	10 890 152	11 407 637
Investeeringustegevuse kulud	3 145 051	2 450 000	210 000	1 260 000	815 000	1 200 000	0
Sotsiaalne kaitse	1 563 578	1 849 049	1 718 666	1 780 188	1 842 559	1 908 084	1 976 862
Põhitegevuse kulud	1 558 578	1 649 049	1 718 666	1 780 188	1 842 559	1 908 084	1 976 862
Investeeringustegevuse kulud	5 000	200 000	0	0	0	0	0
KOKKU	23 455 418	22 719 857	21 985 972	23 111 970	24 544 271	24 119 291	23 776 193
Põhitegevuse kulud	18 102 749	18 252 826	19 172 830	20 176 647	20 939 711	21 753 677	22 600 878
Investeeringustegevuse kulud	5 352 669	4 467 031	2 813 142	2 935 322	3 604 560	2 365 614	1 175 315

12.3. Viljandi linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koondtabel²¹

Arvestusüksus: Viljandi linn	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 strateegia	2021 strateegia	2022 strateegia	2023 strateegia	2024 strateegia	2025 strateegia
Põhitegevuse tulud kokku	24 417 909	26 671 947	27 930 136	29 272 672	30 420 141	31 900 683	33 550 133	35 279 236
Põhitegevuse kulud kokku	22 160 185	25 030 489	25 369 793	26 673 048	27 895 424	29 204 504	30 553 048	31 951 445
Põhitegevustulem	2 257 724	1 641 458	2 560 343	2 599 624	2 524 717	2 696 179	2 997 084	3 327 791
Investeeringustegevus kokku	-3 630 218	-5 172 519	-4 286 881	-2 832 992	-2 955 172	-3 604 410	-2 365 464	-1 175 165
Eelarve tulem	-1 372 494	-3 531 061	-1 726 538	-233 368	-430 455	-908 230	631 620	2 152 626
Finantseerimistegevus	925 815	1 507 748	818 926	715 561	1 014 066	467 680	-1 028 130	-1 485 000
Likviidsete varade muutus	1 139 639	-1 423 313	-907 612	482 193	583 611	-440 550	-396 510	667 626
Likviidsete varade jääk aasta lõpuks	3 169 037	1 745 724	838 112	1 320 305	1 903 916	1 463 366	1 066 857	1 734 482
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	13 907 258	16 854 752	17 555 191	18 270 752	19 200 538	19 415 375	18 134 402	16 396 559
Netovõlakoormus (eurodes)	10 738 221	15 109 027	16 717 079	16 950 447	17 296 621	17 952 009	17 067 545	14 662 076
Netovõlakoormus (%)	43,98%	56,65%	59,85%	57,91%	56,86%	56,27%	50,87%	41,56%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	14 650 745	16 347 284	16 758 082	17 563 603	18 252 085	19 140 410	20 130 080	21 167 542
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	61,3%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 912 525	1 238 256	41 002	613 156	955 464	1 188 401	3 062 534	6 505 465

²¹ Rahandusministri 04.07.2011. a määruse nr 34 „Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt Rahandusministeeriumile eelarvestrateegia, eelarve, lisaelarve ja eelarve täitmise andmete esitamise tingimused ning vormid“ - <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072011021> - lisa 5

EELNÕU 2019/190

KOMISJONID:

eelarve- ja arengu-	JK
haridus-	X
kultuuri-	X
majandus-	X
revisjoni-	X
sotsiaal-	X
senioride nõukoda	X
noortevolikogu	X

VILJANDI LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

29. august 2019 nr

Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja
Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025

Määrus kehtestatakse [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) § 22 lõike 1 punkti 7, § 37, § 37² lõigete 4 ja 7, Viljandi Linnavolikogu 31.10.2014 määruse nr 33 [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, muutmise, menetlemise ja kinnitamise kord](#) alusel ning arvestades Viljandi Linnavolikogu 22.02.2018 otsust nr 51 [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine](#), Viljandi Linnavolikogu 22.02.2018 otsust nr 52 [Viljandi Linnavolikogu ajutise komisjoni Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamiseks esimehe valimine](#) ja Viljandi Linnavolikogu 27.09.2018 otsust nr 74 [Viljandi Linnavolikogu 22. veebruari 2018 otsuse nr 51 "Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise algatamine ning ajutise komisjoni moodustamine" muutmine](#)

§ 1. Kinnitada Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 (lisatud).

§ 2. Tunnistada kehtetuks Viljandi Linnavolikogu 30.08.2018 määrus nr 23 [Viljandi linna arengukava aastateks 2018-2023](#).

§ 3. Määrus jõustub 01.01.2020. a.

(allkirjastatud digitaalselt)
Helir-Valdor Seeder
linnavolikogu esimees

Koostaja: Reet Alev
Esitatud: 05.08.2019
Esitaja: Viljandi Linnavalitsus
Lk arv: 3
Hääletamine: koosseisu häälteenamus

Ettekandja: Madis Timpson

Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025

Eelnõu eesmärgiks on kehtestada Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025.

Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ning Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 koostamise eesmärgiks on tagada erinevate valdkondade tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng, määrata linna arengusuunad pikemaks perioodiks ning kokku leppida tegevused ja investeeringud lähiaastateks lähtudes linna erinevate valdkondade hetkeolukorrast, suundumustest ja rahalistest võimalustest.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 22 lõike 1 punkti 7 kohaselt kuulub valla või linna arengukava vastuvõtmine ja muutmine volikogu ainupädevusse. Tulenevalt KOKSi §-ist 37 peab vallal ja linnal peab olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele ning arengukava koostatakse valla või linna kohta ja selles esitatakse vähemalt: 1) majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused; 2) probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüs tegevusvaldkondade lõikes; 3) tegevusvaldkondade strateegilised eesmärgid koos taotletava mõjuga arengukava perioodi lõpuni; 4) strateegiliste eesmärkide täitmiseks vajalikud tegevused arengukava perioodi lõpuni. KOKSi § 37² kohaselt peab arengukava hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat ja arengukava eelnõu koostab valla- või linnavalitsus ning esitab vastuvõtmiseks valla- või linnavalikogule.

Viljandi Linnavalikogu algatas 22.02.18 otsusega nr 51 Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020-2024 koostamise ja moodustas ajutise komisjoni. 22.02.2018 otsusega nr 52 valis ajutise komisjoni esimeheks linnavalikogu eelarve- ja arengukomisjoni esimehe Helmut Hallemaa.

Arengudokumentide koostamise viisid läbi teemapõhised ja valdkondlikud töörühmad:

- Võimekas, kaasav ja tark Viljandi linn – töörühma juht Helmut Hallemaa (töörühmana tegutses linnavalikogu ajutine komisjon)
- Säästev ja roheline Viljandi linn – töörühma juht Marko Suvisild
- Hubane ja turvaline Viljandi linn – töörühma juht Harri Juhani Aaltonen
- Ettevõtlik ja ettevõtlust toetav Viljandi linn – töörühma juht Rain Hüva
- Kutsuv ja unistav Viljandi linn – töörühma juht Valter Vaha
- Õppiv ja nooruslik Viljandi linn – töörühma juht Tiit Jürmann
- Kultuuri- ja spordilinn Viljandi – töörühma juht Marko Tiitus
- Hooliv ning sotsiaalselt turvaline Viljandi linn – töörühma juht Heiki Raudla

Töörühmade ülesanne oli valdkondade sisuline käsitlemine, sealhulgas hetkeolukorra analüüs ning lähtepositsiooni kirjeldamine, eesmärkide sõnastamine, mõõdikute määramine ja tegevuskava koostamine.

Arengudokumentide koostamist juhtinud ajutine komisjon võttis vastu otsused, mis puudutasid tööprotsessi tervikuna, kinnitas visiooni ja strateegilised arengusuunad. Ajutine komisjon kooskõlastas arengudokumentide koostamise protsessi käigus töörühmade poolt välja töötatud arengukava osad ja otsustas võimalike olulisemate muutuste üle ning kooskõlastas arengudokumentide eelnõude terviktekstid. Samuti kinnitas kaasamise sammude tulemusena valminud dokumendi lisadeks olevad Viljandi linna SWOT-analüüsi, elanike küsitluse kokkuvõtte, gümnaasistide ümarlaua kokkuvõtte ja rahvakohtumiste kokkuvõtte.

Võrreldes kehtiva Viljandi linna arengukavaga aastateks 2018-2023 on koostatud uue ülesehitusega dokument. Käesoleva dokumendi koosseisus on Viljandi linna arengustrateegia 2030+, visioon Viljandi linn 2030+, ülevaade rahvastiku suundumustest ning peatükid valdkondade kaupa, milles on toodud iga valdkonna lähteolukord 2019, arenguvajadused, arengueesmärgid, mõõdikud ja tegevuskava. Tegevuskavas on kajastatud tegevused aastateks 2020-2025 ning perspektiivseks tegevused 2030+. Dokumendi lisadeks on SWOT-analüüs ning rahvaküsitluse, gümnaasistide ümarlaua ja linnaosades toimunud rahvakohtumiste kokkuvõtted.

Viljandi linna arendustegevuses kavandatud tegevuste elluviimiseks prognoositud rahaliste vahendite maht kajastub Viljandi linna eelarvestrateegias aastateks 2020-2025. Konkreetseid eraldiseid arengukava elluviimiseks määratakse Viljandi linna iga-aastases eelarves.

Viljandi Linnavalikogu 31.10.2014 määruse nr 33 [Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, muutmise, menetlemise ja kinnitamise kord](#) alusel peab arengukava volikogus läbima vähemalt kaks lugemist. Arengukava kiidab heaks ja suunab avalikustamisele volikogu. Volikogu otsustab avalikustamisele suunamisel: 1) avaliku väljapaneku alguse, kestuse ja koha; 2) ettepanekute esitamise aja ja viisi; 3) avaliku arutelu toimumise aja ja koha. Avaliku väljapanek kestab vähemalt kaks nädalat ning igal isikul on õigus avaliku väljapaneku kestel esitada ettepanekuid. Avaliku väljapaneku tulemuste arutamiseks korraldab linnavalitsus avaliku arutelu, mille jooksul on võimalik esitada täiendavaid ettepanekuid.

Viljandi Linnavalikogu suunab pärast I lugemist Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 avalikule väljapanekule, mis toimub 2.-20. septembrini. Dokumentiga saab tutvuda Viljandi linna koduleheküljel, linnavalitsuse sekretäride juures aadressidel Linnu 2 ja Johan Laidoneri plats 5 ning Viljandi Linnaraamatukogus aadressil Tallinna 11/1. Avaliku väljapaneku ajal kuni 20. septembrini k.a. on kõigil võimalus dokumentide tekstidega tutvuda ja teha omapoolseid muudatusettepanekuid saates need Viljandi linna e-posti aadressile viljandi@viljandi.ee või paber kandjal Viljandi Linnavalitsusele aadressil Linnu 2, 71020 Viljandi. Avalik arutelu Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 avaliku väljapaneku tulemuste arutamiseks toimub 25. septembril algusega kell 17.30 Viljandi raekoja II korruse saalis

(allkirjastatud digitaalselt)
Reet Alev
linnaarengu spetsialist

Esitatud Viljandi Linnavolikogule 2019. aasta juunikuus linnavolikogu komisjonides tutvustamiseks ja muudatusettepanekute tegemiseks.

Viljandi Linnavolikogule esitatakse arengukava kinnitamise eelnõud esimeseks lugemiseks augustikuu istungile. Avalikustamine on kavandatud septembrisse ja eelnõude teine lugemine oktoobrisse.

VILJANDI LINNA ARENGUSTRATEEGIA 2030+

VILJANDI LINNA ARENGUKAVA 2020-2025



Viljandi

www.viljandi.ee
www.visitviljandi.ee

SISUKORD

SISUKORD.....	2
SISSEJUHATUS.....	4
VISIOON VILJANDI LINN 2030+	5
ARENGUSTRATEEGIA 2030+	6
Kohanemine muutustega rahvastikus	6
Viljandi linna asjatundlik juhtimine.....	6
Puhas loodus- ja elukeskkond	7
Hubane ja turvaline linnaruum	7
Head eeldused ettevõtluse arenguks ja kasvuks	9
Paindlikud ja inimese vajadusi arvestavad õppimisvõimalused kogu elu jooksul	9
Kultuuriline mitmekesisus ja traditsioonide hoidmine	10
Mitmekesised tegevusvõimalused ja elamusterohke spordielu.....	10
Eluterve, abistatud ja hoitud viljandlane	11
VILJANDI LINNA RAHVASTIK.....	12
1. VÕIMEKAS, KAASAV JA TARK VILJANDI LINN	13
1.1. Lähtepositsioon 2019.....	13
1.2. Arenguvajadused	13
1.3. Arengueesmärgid.....	14
1.4. Mõõdikud.....	14
1.5. Tegevuskava 2020-2025 / Arengustrateegia 2030+	15
2. SÄÄSTEV JA ROHELINE VILJANDI LINN	17
2.1. Lähtepositsioon 2019.....	18
2.2. Arenguvajadused	18
2.3. Arengueesmärgid.....	19
2.4. Mõõdikud.....	19
2.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+	19
3. HUBANE JA TURVALINE VILJANDI LINN.....	22
3.1. Lähtepositsioon 2019.....	22
3.2. Arenguvajadused	24
3.3. Arengueesmärgid.....	25
3.4. Mõõdikud.....	25
3.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+	26
4. ETTEVÕTLIK JA ETTEVÕTLUST TOETAV VILJANDI LINN	30

4.1. Lähtepositsioon 2019.....	30
Ettevõtete arv põhitegevusala (EMTAK 2008) järgi (2019 I kvartal).....	30
4.2. Arenguvajadused	31
4.3. Arengueesmärgid.....	31
4.4. Mõõdikud.....	31
4.5. Tegevuskava 2020-2025/ <i>Arengustrateegia 2030+</i>	32
5. KUTSUV JA UNISTAV VILJANDI LINN	34
5.1. Lähtepositsioon 2019.....	34
5.2. Arenguvajadused	34
5.3. Arengueesmärgid.....	34
5.4. Mõõdikud.....	35
5.5. Tegevuskava 2020-2025/ <i>Arengustrateegia 2030+</i>	35
6. ÕPIIV JA NOORUSLIK VILJANDI LINN	37
6.1. Lähtepositsioon 2019.....	37
6.2. Arenguvajadused	38
6.3. Arengueesmärgid.....	39
6.4. Mõõdikud.....	39
6.5. Tegevuskava 2020-2025/ <i>Arengustrateegia 2030+</i>	40
7. KULTUURI- JA SPORDILINN VILJANDI	45
7.1. Lähtepositsioon 2019.....	45
7.2. Arenguvajadused	46
7.3. Arengueesmärgid.....	46
7.4. Mõõdikud.....	47
7.5. Tegevuskava 2020-2025/ <i>Arengustrateegia 2030+</i>	47
8. HOOLIV JA SOTSIAALSELT TURVALINE VILJANDI LINN	53
8.1. Lähtepositsioon 2019.....	53
8.2. Arenguvajadused	54
8.3. Arengueesmärgid.....	55
8.4. Mõõdikud.....	55
8.5. Tegevuskava 2020-2025/ <i>Arengustrateegia 2030+</i>	55
Lisa 1. Viljandi linna SWOT-analüüs.....	59
Lisa 2. Rahvaküsitluse kokkuvõte.....	60
Lisa 3. Gümnasistide ümarlaua kokkuvõte	65
Lisa 4. Rahvakohtumiste kokkuvõte	66

SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt peab igal vallal ja linnal olema arengukava, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Arengukavas esitatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalised suundumused ja vajadused, probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüs tegevusvaldkondade lõikes, tegevusvaldkondade strateegilised eesmärgid koos taotletava mõjuga arengukava perioodi lõpuni ning strateegiliste eesmärkide täitmiseks vajalikud tegevused arengukava perioodi lõpuni.

Viljandi Linnavolikogu algatas 22.02.2018 Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ning Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020–2025 koostamise ning moodustas uute arengudokumentide koostamiseks ajutise komisjoni. Komisjoni juhiks valiti linnavolikogu eelarve- ja arengukomisjoni esimees Helmut Hallemaa.

Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ning Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 koostamise eesmärgiks on tagada erinevate valdkondade tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng, määrata linna arengusuunad pikemaks perioodiks ning kokku leppida tegevused ja investeeringud lähiaastateks, lähtudes linna erinevate valdkondade hetkeolukorrast, suundumustest ja rahalistest võimalustest.

Arengudokumentide koostamise viisid läbi teemapõhised ja valdkondlikud töörühmad:

- Võimekas, kaasav ja tark Viljandi linn – töörühma juht Helmut Hallemaa (töörühmana tegutses linnavolikogu ajutine komisjon)
- Säästev ja roheline Viljandi linn – töörühma juht Marko Suvisild
- Hubane ja turvaline Viljandi linn – töörühma juht Harri Juhani Aaltonen
- Ettevõtlik ja ettevõtlust toetav Viljandi linn – töörühma juht Rain Hüva
- Kutsuv ja unistav Viljandi linn – töörühma juht Valter Vaha
- Õppiv ja nooruslik Viljandi linn – töörühma juht Tiit Jürmann
- Kultuuri- ja spordilinn Viljandi – töörühma juht Marko Tiitus
- Hooliv ning sotsiaalselt turvaline Viljandi linn – töörühma juht Heiki Raudla

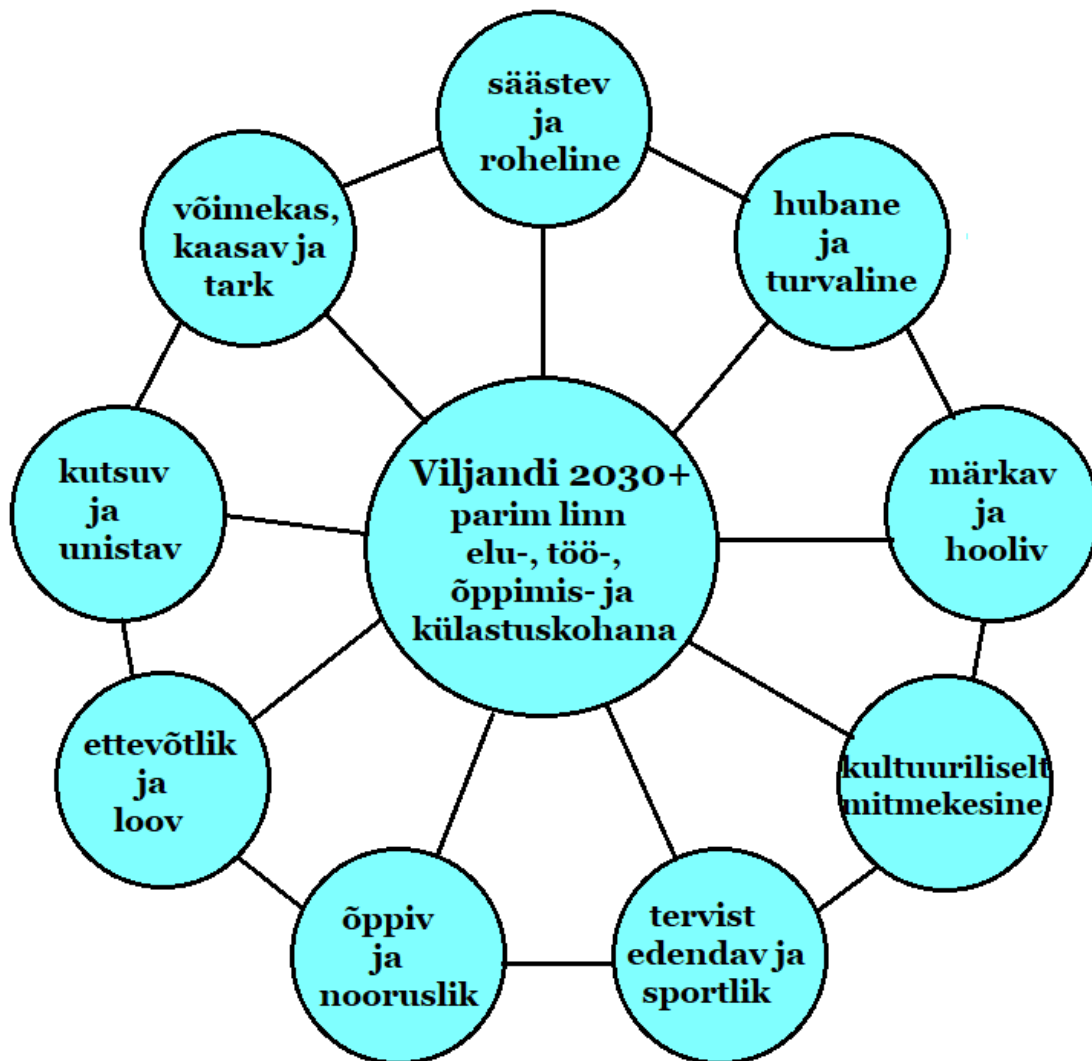
Arengudokumentide koostamist juhtinud ajutine komisjon võttis vastu otsused, mis puudutasid tööprotsessi tervikuna, kinnitas visiooni ja strateegilised arengusuunad. Ajutine komisjon kooskõlastas arengudokumentide koostamise protsessi käigus töörühmade poolt välja töötatud arengukava osad ja otsustas võimalike olulisemate muutuste üle ning kooskõlastas arengudokumentide eelnõude terviktekstid. Samuti kinnitas kaasamise sammude tulemusena valminud dokumendi lisadeks olevad Viljandi linna SWOT-analüüsi, elanike küsitluse kokkuvõtte, gümnasistide ümarlaua kokkuvõtte ja rahvakohtumiste kokkuvõtte.

Töörühmade ülesanne oli valdkondade sisuline käsitlemine, sealhulgas hetkeolukorra analüüs ning lähteotsustamise kirjeldamine, eesmärkide sõnastamine, mõõdikute määramine ja tegevuskava koostamine.

Arengudokumendid on koostatud 2 eraldi dokumendina. Nendeks on käesolev Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2020–2025 ning Viljandi linna eelarvestrateegia aastateks 2020-2025. Dokumendid on omavahel seotud ning on aluseks linna eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuste taotlemisel.

Käesoleva dokumendi koosseisus on Viljandi linna arengustrateegia 2030+, visioon Viljandi linn 2030+, ülevaade rahvastiku suundumustest ning peatükid valdkondade kaupa, milles on toodud iga valdkonna lähteotsustamine 2019, arenguvajadused, arengueesmärgid, mõõdikud ja tegevuskava. Tegevuskavas on kajastatud tegevused aastateks 2020-2025 ning perspektiivsena tegevused 2030+. Dokumendi lisadeks on SWOT-analüüs ning rahvaküsitluse, gümnasistide ümarlaua ja linnaosades toimunud rahvakohtumiste kokkuvõtted.

VISIOON VILJANDI LINN 2030+



ARENGUSTRATEEGIA 2030+

Arengustrateegia 2030+ peatükk kirjeldab üldiseid väljakutseid, millega strateegia perioodil peab arvestama ning toob välja peamised eesmärgid, milleni lähiaastate arengutes on soov jõuda. Strateegilised tegevused kajastuvad valdkondade kaupa tegevuskava alapeatükkides.

Kohanemine muutustega rahvastikus

Viljandi linna rahvaarv on vähenenud alates 1990. aastate esimesest poolest. Arenguid kavandades tuleb tegeleda rahvaarvu vähenemise aeglustamise nimel ning püüelda rahvaarvu kasvamise suunas.

Rahvaarvu muutumist mõjutavad neli näitajat: sündide arv, surmade arv, sisserännanute arv ja väljarännanute arv. Samuti omab olulist rolli rahvastiku struktuur.

Omavalitsuse valmisolek kohanemiseks muutustega rahvastikus peab olema võimalikult mitmekesine. Viljandi linnas väheneb rahvaarv negatiivsest rändest tingituna rohkem kui negatiivse loomuliku iibe tõttu. Rände osas peaks see hõlmama väljarände vähendamist ja tagasirände toetamist, kõrgelt kvalifitseeritud ja lõimumisvalmis sisserändajate eelistamist. Samuti peaks omavalitsus kavandama tegevusi elanike pikema tööelu eelduseks oleva tervise säilitamiseks, soodustama elukestvat õpet ja õppimist, järjekindlalt panustama sündimust soodustavasse perepoliitikasse ning lapse- ja peresõbralikkuse suurendamisse. Edukas rahvastikumutustega kohanemine eeldab ka ettevõtluse konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamist.

Üha enam kolitakse vähematraktiivsetest elukohtadest suurema atraktiivsusega kantidesse – toimub koondumine tiheasustusaladesse ja nende ümbrusesse ning elukoha valikul eelistatakse looduskauneid paikasid. Samuti mängivad elukoha valikul olulist rolli transpordiühendused. Eelistatud on asukohad, kust on võimalik kiirelt suurematesse keskustesse pääseda.

Rahvastiku vähenemine ja vananemine on olulised sotsiaalsüsteemi jätkusuutlikkuse kontekstis. Kui iga tööeas inimese kohta tuleb edaspidi järjest rohkem tööeast väljas olevaid elanikke, siis tähendab see, et iga tööealine peab edaspidi loovutama järjest suurema osa oma töö tulemustest tööeast väljas olevate inimeste vajaduste rahuldamiseks.

Viljandi linna rahvastikuarengu strateegiliseks eesmärgiks on Viljandi linnas elavate inimeste elukvaliteedi tõstmine ja rahvastiku vähenemise peatamine. Selleks tuleb kavandada tegevusi, mis soodustavad kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomist, ning edendada järjekindlalt Viljandi tutvustamist paigana, kuhu on meeldiv elama asuda, kodu luua ja kus on hea lapsi kasvatada.

Viljandi linna asjatundlik juhtimine

Omavalitsuse tark juhtimine tagab tugeva kogukondliku identiteedi. Avatus, inimesekesksus, usaldusväärsus, asjatundlikkus, erapooletus, läbipaistvus, hoolivus, efektiivsus ja kogukonna kaasamine linna juhtimisel on eelduseks, et Viljandi linn on meelepärane koht nii linlastele kui küllastajatele siin elamiseks, õppimiseks, puhkamiseks ja pere loomiseks.

E-teenuste arendamine ja uute lahenduste väljatöötamine teenuste osutamisel tõhustab halduskoormust ja vähendab bürokraatiat. Uute ja tarkade lahenduste elluviimisel on olulisel kohal koostöö naaberomavalitsuste ja teiste koostööorganisatsioonidega.

Suureneb linnaelanike teavitamine ja kaasamine oluliste küsimuste otsustusprotsessi. Kohtumised elanikega ja küsitluste läbiviimine annavad väärtuslikku infot linna arendamiseks ja probleemidele lahenduste leidmisel.

Kvaliteetse avaliku teenuse pakkumisel on oluline roll omavalitsuse personalipoliitikal, mille aluseks on infovahetus, töökorraldus, teenuse pakujate kvalifikatsioon, motiveeritus ja töötingimused.

Avalike teenuste pakkumisel on peamiseks eesmärgiks asjatundlik ja teadmispõhine linna juhtimine ning uute ja tarkade lahenduste elluviimine.

Puhas loodus- ja elukeskkond

Viljandi linn asub looduslikult mitmekesise maastiku ja rikkaliku loodusega alal. Rohevõrgustik loob sünergia looduse ja elukeskkonna vahel ning see on olulisel kohal linnaruumi ja miljöö kujundamisel. Rohekoridorid on Valuoja ja Uueveski orus ning Viljandi järve ürgorus. Rohekoridorid on avalik ruum puhkamiseks ja vaba aja veetmiseks.

Haljastuse planeerimisel ja arendamisel on eesmärgiks tagada esteetiline elukeskkond. Parkimis- ja hoonestusalade laiendamisi ei tehta rohealade arvelt. Pargid, puisteed ja veekogud loovad ühtse terviku ning koos Viljandi järve äärses metsaga moodustavad linnaümbruse haljasvööndi.

Looduskeskkonna eksponeerimiseks ja mitmekesistamiseks on oluline avada looduskauneid vaateid ja hoida olemasolevaid kinni kasvamast. Lossimägede haljastust on oluliselt piiratud sanitaarraie, harvendamise ja vaadete avamisega. Rohealade kasutusvõimaluste mitmekesistamiseks on kavandatud neile maastikulisi elemente ja vaba aja veetmise kohti.

Viljandi linna üldplaneering kavandab puisteede ja ribaparkide rajamist. Ribapark on planeeritud Järveotsa linnaosa ja Männimäe teekoridori ala heakorralahendusena. Kahjulike mõjude vähendamiseks ja elukeskkonna kvaliteedi tõstmiseks eraldatakse üksteisest tootmishoonete maad ja elamumaad nii kõrg- kui ka madalhaljastusega. Viljandi järve ranna-ala arendatakse eesmärgiga pakkuda võimalikult meeldivat ujumis- ja puhkamisvõimalust.

Jäätmemajanduse osas on eesmärgiks taaskasutada võimalikult palju tarbimisest üle jäävaid materjale ehk jäätmeid. Jäätmete käitlemisel lähtutakse jäätmekäitluse hierarhiast ehk põhimõttest viia jäätmekäitluse mõju keskkonnale võimalikult väikseks. Eelistada tuleb jäätmetekke vältimist ja vähendamist. Jäätmete sorteerimise ja taaskasutuse osas vajab suuremat tähelepanu ohtlike jäätmete, kasutatud riiete ja biolagunevate jäätmete käitlemine.

Peamiseks eesmärgiks on kujundada inimeste väärtushinnangud ja käitumine keskkonnahoidlikumaks. Tarbimisest tuleneva keskkonakoormuse vähendamine eeldab inimeste keskkonnateadlikkuse suurenemist ja -käitumise paranemist.

Hubane ja turvaline linnaruum

Linnaruum ja tehniline taristu peab rahuldama elanikke ja ettevõtteid. Läbivaks peab saama säästev areng, mis hõlmab ressursside säästvat kasutamist, keskkonnasõbralike lahenduste rakendamist ja

inimesekeskse linnaruumi loomist. Linnaruum peab olema turvaline, hästitoimiv ning kõrge arhitektuurse kvaliteediga.

Lähiaastate linnaplaneerimise alaste otsuste tegemisel, hoonestamisel ning tehnovõrkude ja teede planeerimisel on üheks suunaks planeerimise ökonoomiliste seisukohtade järgimine. Arendamisel on eelistatud projektid, mis paiknevad juba hoonestatud piirkondades, toetavad infrastruktuuri piisava ja jätkusuutliku kasutusega arengut. Hoonestamisel on uute maa-alade hõivamisele eelistatud olemasolevate linnakvartalite tühjalt seisvate osade täisehitamine, mille korral juba välja ehitatud infrastruktuuriga liitub enam tarbijaid. Ühiskondlike hoonete paigutamisel kesklinna on lisaks hoonestuse tihendamisele eeliseks ka teenuste kättesaadavus.

Järveotsa arendusala 100 uut elamukrunti toob kaasa elamuehituse hoogustumise ning loob eeldused elanike arvu suurendamiseks.

Viljandi maine edasise parandamise huvides on vajalik linnakeskkonna pidev parendamine. Vanalinna tänavate uuendamisel on eesmärgiks ühtlustada vanalinna kujunduskontseptsiooni alusel linnaruumi arhitektuurset pilti. Tänavate uuendamisel on eesmärgiks saavutada maa-ala optimaalsem kasutatavus sõidukitele ja tagada ohutu ning suurenenud tänavaosa jalakäijatele ja kergliiklusele.

Sarnaselt vanalinnale vajavad ka muud hoonestuse ning linnaruumi elementide iseloomu poolest eristuvad linna piirkonnad (linnalised kooslused) nende arendamisel ning hoonete ehitamisel erinevaid reegleid, mis seni on kehtestamata ja mille rakendamine seetõttu on juhtumhaaval teataval määral juhuslik. Linnaliste koosluste hoonestamise põhimõtete läbiarutamine ja kehtestamine on linna arengus vajalik, kuna annab edaspidi kindlama tunde nii omanikule kui otsustajale. Nimetatud tegevus on kavandatud läbi viia Viljandi linna üldplaneeringu miljööväärtuslike alade ja väärtuslike hoonete teemaplaneeringu koostamise käigus lähiaastatel.

Liiklusvaldkonna eesmärgiks on igal aastal vähemalt ühe peatäna renoveerimine ning säästlike liikumisviiside osakaalu suurenemine. Jalgratas peab muutuma linnas igapäevaseks liiklemisvahendiks. Üldplaneering käsitleb jalgrattaliiklust puhkeotstarbelise avaliku ruumi osana. Jalgrattaga sõitmine on nii puhke-eesmärgil kui ka igapäevaelus oluliselt nauditavam, kui tee kulgeb mööda haljasalaid ja pargiteid. Selleks, et liiklejad kasutaksid autode asemel rohkem jalgrattaid, tuleb esmalt luua eeldused ohutuks jalgrattaliikluseks. Korras tänavad, liikluse sujuv kulgemine, lühikesed ooteajad reguleeritud ristmikel, lihtne ja selge liiklusemärgistus — need on autojuhtidele olulised tegurid, et neil oleks rohkem võimalusi tähele panna jalgrattureid ja tänavat ületavaid jalakäijaid. Selline üksteisega arvestamine on suur reserv jalgrattaliikluse kasvamiseks, kuid eelkõige nõuab see vahendeid nii tänavavõrgu kui liikluskorralduse parandamiseks. Jalgrattaga liiklejate olulisemad sihtpunktid on lasteaiad, üldharidus- ja huvikoolid, spordiobjektid ning kaubanduskeskused, st ühiskondlikud hooned, mida suurem hulk linnakodanikke iga päev kasutab. Eesmärgiks on tagada mugav ja terviklik jalgrattasõidu võimalus linna eri piirkondade suuremate kaubandus-, teenindus- ja sotsiaalhoonete vahel ning side puhkealadega. Vajalik on välja arendada ülelinnaline kergliiklusteede võrgustik.

Vajalik on jätkata senist restaureerimistoetuste süsteemi, mis tagab nii mõnegi ajaloolise hoone või linnaruumis nähtava väärtusliku detaili säilimise või restaureerimise. Olulise tähtsusega on vanalinna hoonete omanike tunnustamine muinsuskaitse väärtuste säilitamisel. Vajalik on jätkuv muinsuskaitsealane selgitustöö ning jätkuv kinnistuomanikele suunatud koolituste korraldamine. Väga olulise

tähendusega on lossivaremete konserveerimise jätkamine ning vanalinna tänavate uuendamise ning linnamüüri konserveerimise, eksponeerimise ja markeerimise jätkamine.

Head eeldused ettevõtluse arenguks ja kasvuks

Eesmärgiks on Viljandi linna arendamine tervikliku, atraktiivse ja inimesekeskse elukeskkonnana, mis loob eeldused, et haritud ja ettevõtlikud tööealised inimesed eelistaksid Viljandit elu- ja töökohana. Kasvav elukeskkonna kvaliteet soodustab sisserännet ja tagasirännet ning ettevõtluse kasvu ja kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomist.

Hästi toimiv ettevõtlussektor tagab linnale kvaliteetsete avalike teenuste pakkumiseks ja ettevõtlustingimuste pidevaks arendamiseks vajaliku tulubaasi ning loob uusi ja kõrgema sissetulekuga töökohti.

Kohanemiseks muutuva majanduskeskkonnaga ja tagamaks turunõudlusele vastavat kvalifikatsiooni rakendatakse koostöös riigi- ja erasektoriga meetmeid tööealise elanikkonna ümber- ja täiendõppeks.

Omavalitsuse tegevusvaldkonnad edendavad kaudselt ettevõtlust:

1) kasvatus, haridus ja kultuuritöö valmistavad inimese ette iseseisvaks eluks ning kindlustavad ettevõtluse kvaliteetse töötajaskonna ja ettevõtjatega;

2) spordirajatiste arendamine ja liikumisharrastust soodustavate tegevuste läbiviimine vähendavad ettenägematuid kulutusi tööjõule;

3) sotsiaalabi ja turvalisuse tagamine vähendab töömoraali madaldavaid sotsiaalseid ja psühholoogilisi pingeid.

Linna eestvedamisel jätkub tööstusalade väljaarendamine eesmärgiga uute ettevõtete ja uute töökohtade loomise võimaldamiseks. Ettevõtlusalade infrastruktuur, linna hea maine ning koostöö omavalitsuste, riigi ja rahvusvahelisel tasandil soodustab ettevõtete arengut.

Kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomist soodustab inseneriharidusega tööjõu olemasolu. Et tekitada noortes huvi inseneriteadustes kõrghariduse omandamise vastu, tuleb panustada noorte suuremasse kaasatusse tehnoloogia-, loodus- ja täppisteaduste valdkonda nii hariduse, noorsootöö kui huvitegevuse kaudu. Omavalitsus peab vajalikuks põhikoolides ettevõtlikkuse õppe arendamist ning toetab koole selles.

Paindlikud ja inimese vajadusi arvestavad õppimisvõimalused kogu elu jooksul

Haridusvaldkonna tähtsamad eesmärgid on kaasaegse, mitmekülgse ja kvaliteetse hariduse võimaldamine munitsipaalkoolides ning alushariduse andmise ja laste päevahoiu-teenuse tagamine. Tähtis on samuti mitmekesise huvihariduse ja huvitegevuse võimaldamine ja huvialade arendamine.

Paindlik ja inimese vajadusi arvestav haridusvõrk annab õppijatele ettevalmistuse elus toimetulekuks ning töösused ja tööharjumused. Viljandi võimaldab tunnustatud haridust alusharidusest kõrghariduseni. Tugev alus- ja põhihariduse baas annab õppijatele hea ettevalmistuse haridustee jätkamiseks gümnaasiumis, kutseharidusasutustes ja kõrgkoolides.

Alushariduse andmise ja päevahoiuteenuse osutamiseks on loodud tingimused laste eakohase arengu toetamiseks ning sellega soodustatakse lapsevanemate töötamist ning perede toimetulekut. Eesmärgiks on koolieelsete lasteasutuste ajakohastamine ja arendamine, olles paindlik lähtuvalt nõudlusest uute rühmade avamiseks.

Kvaliteetse põhihariduse aluseks on tugevad põhikoolid, mis rakendavad uudseid metoodikaid ja tagavad igale õppijale nüüdisaegse, turvalise ning tema võimeid, vajadusi ja individuaalseid valikuid arvestava õpikeskkonna. Oluline on, et haridusasutustes töötab motiveeritud ja professionaalne personal ning vajalik on panustada õpetajate ja noortega tegelevate spetsialistide teadmiste ja oskuste ajakohastamisse.

Huvihariduse, huvitegevuse ja noorsootöö võimalused pakuvad mitmekesiseid eneseteostuse ja vaba aja veetmise viise, et noor saaks lähtuvalt oma tugevustest individuaalselt areneda. Täiskasvanute täiend- ja ümberõpe on osa elukestvast õppest, kus inimeste toimetulek ja edukus sõltub üha enam oskusest võtta vastu uusi väljakutseid, õppida ja õpitut rakendada.

Kultuuriline mitmekesisus ja traditsioonide hoidmine

Olles avatud ja arenev, eripalgelise ning traditsioonidega kultuurieluga linn, kus on tagatud võimalused kultuuri loomiseks, tarbimiseks ja edasikandmiseks, on kultuurivaldkonna eesmärgiks kultuurilise mitmekesisuse ja traditsioonide hoidmine. Viljandi linn hindab professionaalse kultuuri arengut linnas ning tagab kultuurilise huvitegevuse võimalused ning toetused kodanikuühendustele.

Jätkatakse kultuuri-, mälu- ja vabaajaasutuste ja nende hoonete arendamist tagamaks paremaid võimalused kultuuri loomiseks ja tarbimiseks, rakendades innovaatilisi lahendusi ning tuginedes traditsioonidele ja kogemustele. Asutuste tegevus peab toimuma selgelt kokku lepitud alustel vältimaks dubleerimist, toetudes koostööle ning soodustades pidevat arengut vastavalt sihtrühmade muutuvatele vajadustele. Teenuste arendamisel on tähtis lähtumine turunõudlusest ja valitsevatest trendidest.

Olulise tähtsusega on eesti kultuuri ja keele väärtustamine. Kultuurielu elavdamise ja rikastamise eelduseks on rahvusvaheline suhtlus, kultuurivahetus ja kogemuste vahetamine.

Rahvastiku vähenemise peatamisel on oluline toetada ühiskondlikult aktiivseid ja arengut vedavaid noori, kelle edaspidiseid valikuid kuhu elama asuda, kodu luua ja kus lapsi kasvatada saab suunata tervikliku, atraktiivse ja inimesekeskse elukeskkonna loomisega. Noori kaasatakse planeerimisse, otsustustesse ja erinevatesse tegevustesse.

Mitmekesised tegevusvõimalused ja elamusterohke spordielu

Spordivaldkonnas on eesmärgiks elanikele tänapäevaste võimaluste pakkumine elamusterohketest spordisündmustest osasaamiseks ja liikumisharrastusega tegelemiseks.

Viljandi on sportlik ja tervislik linn. Sportlikud eluviisid panustavad rahvatervise edendamisse ja seeläbi tervena elatud aastate pikendamisse. Prioriteediks on noortesporti toetamine ja liikumisvõimaluste soodustamine koolides ja lasteaedades. Olulisemateks väljakutseteks on koolistaadionide ja spordiväljakute korrastamine, saavutussportlaste toetamine, tervisespordi edendamine ja spordibaaside kvaliteedi säilitamine ja parandamine.

Sportimispaikade arendamise jätkamine loob paremad tingimused nii tiptasemel treeningute läbiviimiseks kui ka liikumisharrastusega tegelejatele. Sporditaristu arendamine koostöös erasektoriga mitmekesistab sportimisvõimalusi.

Eluterve, abistatud ja hoitud viljandlane

Sotsiaalhoolekande sihtrühmadeks on lastega pered, eakad, erivajadusega inimesed ja toimetulekuraskustes isikud. Peamised tegevused sotsiaalse toimetuleku tagamiseks on ennetus- ja teavitustöö ning sotsiaaltoetuste ja –teenuste arendamine. Teenuste ja toetuste arendamisel on oluline arvestada sihtgrupi individuaalseid vajadusi ning olla paindlik. Sotsiaalteenused on kvaliteetsed ja kõigile abivajajatele kättesaadavad. Sotsiaalvaldkonna arendamise eesmärgiks on inimeste elukvaliteedi ja iseseisva toimetuleku parandamine. Rahvatervise valdkonna eesmärgiks on laste tervisliku ja turvalise arengu ning tervist toetava keskkonna tagamine ja tervislike eluviiside soodustamine.

Lastega perede iseseisvaks toimetulekuks arendab linn lastele ja peredele vajalikke ja kättesaadavaid teenuseid. Sotsiaalsete probleemide ennetamiseks suurendatakse koostööd laste ja noortega tegelevate asutuste vahel. Eakate hoolekande valdkonnas on peamiseks eesmärgiks aidata inimestel võimalikult kaua elada oma kodus ning elada täisväärtuslikku elu. Erivajadustega inimeste iseseisva toimetuleku tagamiseks osutatakse erinevaid teenuseid.

VILJANDI LINNA RAHVASTIK

Elanike arvu poolest on Viljandi linn suuruselt kuues linn Eestis. 1989. aasta rahvaloenduse andmetel oli Viljandi linna alalise rahvastiku arvuks 23080 ning 2000. aasta rahvaloenduse andmetel 20756.

2019. aasta 01. jaanuari seisuga on Statistikaameti andmetel Viljandi linna rahvaarv 17407.

Terve Eesti üheks suurimaks väljakutseks on kohanemine rahvastiku vähenemise ja vananemisega. Nagu enamikes Eesti piirkondades, on elanike arv langenud ka Viljandi linnas. Viljandi linna rahvastikuarengu strateegiliseks eesmärgiks on Viljandi linnas elavate inimeste elukvaliteedi tõstmine ja rahvastiku vähenemise peatamine.

Viljandi linna rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2019



Allikas: Statistikaamet

Vanusestruktuuri muutuse mõjusid sotsiaalvaldkonnale ja majanduselule saab hästi iseloomustada kahe indeksi abil:

- Ülalpeetavate määr iseloomustab mitu ülalpeetavat tuleb ühe tööealise elaniku kohta. Statistikaameti andmetel (01.01.2019) on indeksi väärtuseks 67 ning see kasvab.
- Demograafiline tööturusurve indeks iseloomustab tööturule sisenejate ja tööturult lahkujate suhet. Statistikaameti andmetel (01.01.2019) on indeksi suurus 0,91 ning alates 2017. aastast on positiivne selle suurenemine. Indeksi väärtus alla 1 on tekitanud olukorra, kus ettevõtluse arenguks ei jätku tööjõudu ja tööjõudu ei pruugi jätkuda ka olemasoleva ettevõtluse säilitamiseks.

1. VÕIMEKAS, KAASAV JA TARK VILJANDI LINN

Peatükis käsitletakse linna juhtimise, innovatsiooni ja targa linna põhimõtete rakendamise ning kodanikuühiskonna suundumusi ja arenguvajadusi.

1.1. Lähtepositsioon 2019

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel korraldab kohalik omavalitsus Viljandi linnas sotsiaalteenuste osutamist, sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmist, eakate hoolekannet, kultuuri- spordi- ja noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, linnasisest ühistransporti ja linna tänavate ehitamist ja korrashoidu ning tagab linna omanduses olevate koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide ja huvikoolide, raamatukogude, spordibaaside, turva- ja hooldekodude ning teiste kohalike asutuste ülalpidamise.

Viljandi linn on investeerinud eelnevatel arengukava perioodidel linnaelarve ning Euroopa Liidu vahendeid ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide arendamiseks, keskkonnakaitse ning jäätmekäitluse tingimuste parandamiseks, haridus-, spordi- ja kultuuri- ning sotsiaalteenuste pakkumise tingimuste parandamiseks. Arendatud on ettevõtluspiirkondi, et tagada soodsamad tingimused piirkonnas tegutsevatele ettevõtjatele ja soodustada uute töökohtade loomist.

Viljandi linna esinduskogu, Viljandi Linnavolikogu on 27-liikmeline. Kohaliku elu küsimuste arutamiseks on moodustatud 6 alatist komisjoni: revisjonikomisjon, eelarve- ja arengukomisjon, hariduskomisjon, kultuurikomisjon, majanduskomisjon ja sotsiaalkomisjon. Linnavolikogu ajutiste komisjonidena tegutsevad Viljandi Noortevolikogu ja Viljandi Seenioride Nõukoda.

Viljandi Linnavalitsus on 8-liikmeline: linnapea, 2 abilinnapead ja 5 linnavalitsuse liiget. 01.05.2019. aasta seisuga töötab Viljandi linna ametiasutuses linnapea, 2 abilinnapead, 43 ametnikku ja 16 töötajat.

Linnavalitsus on meedia ja üldsusega suhtlemisel avatud. Üks kord kuus ilmub Linnaleht. Kuku raadio saade „Linnatund“ on eetris üks kord nädalas neljapäeviti ning kajastab Viljandi Linnavalitsuse ametite ja allasutuste tegevust. Kasutusel on linna ühtne dokumendihaldussüsteem Amphora, iseteeninduskeskkond Spoku. Linnavalitsuse hallata on linna koduleht ja sotsiaalmeedia kontod. Linnaelanikel on võimalik kasutada mitmeid e-teenuseid.

Alates 2015. aasta eelarve menetlemisest rakendatakse kaasava eelarvestamise põhimõtteid. Kaasava eelarve menetluse eesmärkideks on parandada kogukonna arusaama linnaelarvest ja selle kujunemisest, parandada kogukondadevahelist koostööd ja viia ellu mõni uus idee või leida lahendus mõnele olulisele valupunktile linnas. Kaasava eelarve mahuks on seni olnud kuni 30 000 eurot.

1.2. Arenguvajadused

- Avaliku teenuse tööprotsesside tõhustamine halduskoormuse ja bürokraatia vähendamiseks.
- E-teenuste osakaalu suurendamine.
- Uuenduslike lahenduste kasutuselevõtt avaliku teenuse pakkumisel.
- Linnaelanike teavitamine ja kaasamine otsustusprotsessidesse.
- Kodanikuühiskonna arengu toetamine ja koostöö suurendamine vabaühendustega.
- Tõhusam koostöö teenuste pakkumisel teiste Viljandimaa omavalitsustega.

- Linna positiivse kuvandi parem ärakasutamine kohanemisel muutustega rahvastikus. Seniste linna arengutega on loodud lapsedõbraliku linna ning hea elamis- ja töötamiskoha kuvand, mida on vaja veelgi enam rõhutada.
- Linnameedia rolli suurendamine elanike teavitamisel ja kaasamisel.

1.3. Arengueesmärgid

- Viljandi linn on jätkusuutlik ja koostööaldis omavalitsusüksus, mida juhitakse teadmistepõhiselt ja kompetentselt, olles inimesekeskne ja avatud.
- Targa linna põhimõtete rakendamine erinevates linnaelu valdkondades.
- Kaasaegne IT-taristu ja kasutajate vajadustele vastavate e-teenuste pakkumine.
- Toimiva koostöö tihendamine ning maakonnakeskuse rolli täitmine.
- Linnaelanikud osalevad aktiivselt linna elu edendamisel. Kaasamissüsteem tagab kõikide oluliste huvipooltega arvestamise ja nende rahulolu kaasatusega.
- Viljandi linna positiivse kuvandi säilitamine ja arendamine.

1.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030 +
Rahvaarv (rahvastikuregister)	17958	17758	17602	säilib	kasvab
Loomulik iive*	-83	-49		positiivne	positiivne
Sisseränne*	690	709		kasvab	kasvab
Väljaränne*	787	776		väheneb	väheneb
0-18 aastaste osakaal rahvastikust (rahvastikuregister)	21,34 %	20,34 %	20,45 %	>22	>23
Demograafiline tööturururve-indeks**	0,89	0,90	0,91	1	1
Kandidaatide arv ühele volikogu liikme kohale KOV volikogu valimistel	6,3	-	-	kasvab	kasvab
Valimisaktiivsus KOV volikogu valimistel	50,6	-	-	kasvab	kasvab
Kaasava eelarve maht €	30000	30000	30000	50000	50000
Kaasava eelarve menetluses esitatud ettepanekute arv	19	23		kasvab	kasvab
Kaasava eelarve hääletamisel osalenute arv	553	904		kasvab	kasvab
Elanike rahulolu avalikkuse informeerimisega (5 palli skaalal)	-	-	3,297	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu avalikkuse kaasamisega otsustusprotsessidesse (5 palli skaalal)	-	-	2,906	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu vabaühenduste tegevusega (5 palli skaalal)	-	-	3,431	kasvab	kasvab

Elanike rahulolu linnaosade arenguga (5 palli skaalal)	-	-	3,000	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu kogukondadega ja kogukondliku arenguga (5 palli skaalal)	-	-	3,244	kasvab	kasvab

* Statistikaameti andmed

** Demograafiline tööturusurveindeks – eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5–14-aastased) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55–64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

1.5. Tegevuskava 2020-2025 / Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus	Elluviimine
Meede 1 Jätkusuutlik, teadmispõhine ja kompetentne linna juhtimine			
1.1.	Hea ja vajaliku avaliku teenuse pakkumine	Avalik teenus on seaduslik, inimesekeskne, usaldusväärne, asjatundlik, erapooletu, läbipaistev ja arusaadav. Asjaajamine on korrektne, sõbralik ja mugav.	Pidev
1.2.	Ametnike ja töötajate kompetentside tõstmine	Tagatakse süsteemne ja eesmärgipärane ametnike ja töötajate koolitus- ja arendustegevus.	Pidev
1.3.	Ametikohtade analüüsi läbiviimine	Viiakse läbi ametiasutuse töökorralduse ja ametikohtade analüüs ning selle alusel korrastamine lähtuvalt töö spetsiifikast ja eesmärkidest.	2020
Meede 2 Targa linna põhimõtete rakendamine, kaasaegse IT-taristu arendamine ja kasutajasõbralike e-teenuste pakkumine			
2.1.	Targa linna arendamise kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine	Targa linna arendamise kontseptsiooni väljatöötamine koostöös erasektori ja ekspertidega.	2021-2022
		<i>Targa linna arendamise kontseptsiooni rakendamine koostöös erasektoriga</i>	<i>Perspektiivne</i>
2.2.	IT-kompetentsikeskuse loomine ja arendamine	Linna asutuste IT vahendite soetamise ja haldamise ühtsete põhimõtete väljatöötamine ja elluviimine.	2020
2.3.	E-teenuste arendamine	Võetakse kasutusele parimad praktikad või töötatakse välja kasutajate vajadustele vastavad e-teenused elanikkonnale teenuste pakkumiseks ja toimingute läbiviimiseks.	Pidev
2.4.	Andmekogude arendamine, aktualiseerimine ja ühildamine ning kasutatavuse suurendamine	Viiakse läbi kasutusel olevate andmekogude inventuur.	2020-2021
		Arendatakse andekogusid neid aktualiseerides ja ühildades ning suurendatakse andmekogude kasutatavust.	Pidev

2.5.	<i>Iga-aastased ajurünnakud uute lahenduste leidmiseks</i>	<i>Korraldatakse ajurünnakuid eesmärgiga leida parimaid lahendusi teenuste pakkumiseks, linna turundamiseks ja uute e-teenuste leidmiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
2.6.	<i>5 G võrgu arendamisele kaasaaitamine</i>	<i>Otsitakse võimalusi kogu linna katva 5G võrgu rakendamisele kaasaaitamiseks ja võimaliku rahvusvahelise pilootprojekti võimalik käivitamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 3 Toimiva koostöö tihendamine teiste kohalike omavalitsustega ning maakonnakeskuse rolli täitmine			
3.1.	Osalemine omavalitsuste koostööorganisatsioonide töös	Viljandi linn osaleb liikmena Viljandimaa Omavalitsuste Liidu, Viljandimaa Ühistranspordikeskuse, Eesti Linnade ja Valdade Liidu töös.	Pidev
3.2.	Koostöö arendamine Viljandimaa kohalike omavalitsustega	Ühiste koostöövormide, ametite, asutuste käivitamine ja arendamine Viljandi valla ja maakonna teiste omavalitsustega.	Pidev
3.3.	Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse rolli täitmine	1. jaanuarist 2018 täidab Viljandi linn kui maakonnakeskuse omavalitsus maavalitsuse pädevuses olnud perekonnaseisutoimingute teostamise ülesandeid, Riigikogu ja Euroopa Parlamendi valimiste läbiviimisega seotud ülesandeid ning asendus- ja järelhooldusteenuse rahastamise ja teenuse lepingute sõlmimise ning alaealiste õigusrikkujatega seotud tegevusi.	Pidev
3.4.	Kogemuste jagamine	Linna erinevate valdkondade kogemuste jagamine teistele omavalitsustele.	Pidev
3.5.	<i>Tegevus piirkonna huvide esindajana</i>	<i>Aktiviseeritakse koostööd eesmärgiga Suur-Viljandimaa toimimiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 4 Linnaelanike ja ühenduste kaasamine ning tunnustamine			
4.1.	Linnaelanike kaasamine läbi küsitluste korraldamise	Vähemalt üks kord nelja aasta jooksul korraldatakse küsitlus, mille käigus selgitatakse linnaelanike rahulolu erinevate linnaelu valdkondadega ning oodatakse ettepanekuid muudatusteks tegemiseks.	2022
4.2.	Kaasava eelarve protsessi jätkamine ja arendamine	Jätkatakse kaasava eelarve menetluse läbiviimist ja arendamist eesmärgiga parandada kogukonna arusaama linnaeelarvest ja selle kujunemisest, parandada kogukondade-vahelist koostööd ja viia ellu mõni uus idee või leida lahendus mõnele olulisele valupunktile linnas. Kaalutakse võimalusi kaasava eelarve protsessi täiustamiseks.	Pidev
4.3.	Linnaosade ja kogukondade kaasamine otsustusprotsessidesse	Linnaosades korraldatakse rahvakohtumisi linna juhtidega rahvakohtumisi.	2020-2025

4.4.	Korterühistute ja kogukondade toetamise programm „Õue- ja haljasalad korda“	Töötatakse välja korteriühistute ja kogukondade ettevõtmiste toetamiseks programm „Õue- ja haljasalad korda“.	2020-2021
		Rakendatakse programmi „Õue- ja haljasalad korda“.	Alates 2021
4.5.	Tunnustamine ja tänuürituste korraldamine	Tunnustatakse vabaühendusi, eraisikuid, linnale oluliste sündmuste korraldajaid jt isikuid.	Pidev
Meede 5 Viljandi linna positiivse kuvandi säilitamine ja arendamine			
5.1.	Linna mainekontseptsiooni rakendamine	Viljandi linna visuaalse identiteediga kujundust kasutatakse linna trükistel, veebikanalites ja mujal.	Pidev
5.2.	Linna mainekampaaniate väljatöötamine ja läbiviimine	Jätkatakse uute kampaaniate väljatöötamist, mis on suunatud linna kui lapsesõbraliku linna ning hea elamis- ja töötamiskoha kuvandile.	Pidev
5.3.	Linnameedia arendamine	Jätkatakse Linnalehe väljaandmist ja arendamist, linnatundi raadios, info edastamist linna sotsiaalmeediakanalite kaudu Facebookis ja Instagramis.	Pidev
5.4.	Infomaterjalide koostamine ja levitamine	Linna pakutavate teenuste ja toetuste ning toimingute kohta avaldatakse infot, sh linna veebilehel.	Pidev
5.5.	Viljandis elamise ja elama asumise väärtustamine	Viljandi linnaga seotud edulugude märkamine, nende levitamine ja kasutamine linna mainekampaaniates.	Pidev
5.6.	<i>Viljandi kiipkaardi kasutuselevõtt</i>	<i>Töötatakse välja Viljandi kiipkaardi kontseptsioon ning kasutusvõimalused.</i>	<i>Perspektiivne</i>
5.7.	<i>Ühistrundusürituste korraldamine</i>	<i>Korraldatakse ühistrundusüritusi piirkonna tutvustamiseks investeerimis-, elamis-, töötamis- ja õppimiskohana.</i>	<i>Perspektiivne</i>
5.8.	<i>Viljandisse tööle ja elama! kampaaniate läbiviimine</i>	<i>Linna elanike arvu suurendamise eesmärgil ja kvalifitseeritud tööjõu puuduse leevendamiseks viiakse läbi kampaaniaid Viljandisse elama ja tööle asumiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>

Kui aja maha võtmiseks minna õhtul linna jalutama, on võimalik mõtteid mölgutades liikuda lühikese ajaga kärarikastelt tänavatelt vaiksesse lossimägedesse. Retke käigus saab imetleda nii hubast kesklinna arhitektuuri kui ka tänapäevaseid ehitisi. Linn liigub omas rütmis ning erinevalt suurlinnadest, on võimalik selle rütmiga kaasa liikuda.

2. SÄÄSTEV JA ROHELINE VILJANDI LINN

Peatükis käsitletakse looduskeskkonna suundumusi ja arenguvajadusi. Valdkondlikult kajastatakse jäätmekäitluse, saaste vähenemise, bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, haljastuse ning energiatõhususe teemasid.

2.1. Lähtepositsioon 2019

Viljandi linn on looduslikult mitmekesise maastiku ja rikkaliku loodusega ala. Viljandi linna loodusliku keskkonna hetkeseis on hea. Probleemidena on arengukava töörühma poolt ja elanike küsitluses välja toodud veekogude olukord, õhusaaste ja jäätmete liigiti kogumise võimalused.

Viljandi linn asub Sakala kõrgustiku põhjaosal ning linna territooriumi suuruseks on 14,65 km².

Viljandi lõunapiiriks on Viljandi järv. Linna piiresse jäävad ka Valuoja oja koos mitmete paisutatud veekogudega ja Uueveski oja. Viljandi järve suubuvad Uueveski oja ja Valuoja oja ning arvukalt allikaid. Valuoja oja läbib Viljandi linna, oja paisutamise tulemusel on tekkinud Paala paisjärv ja mitmed väiksemad tiigid, mis ilmestavad Valuoja orgu. Järve edelapoolselt küljelt voolab välja Pärnu jõgikonda kuuluv Raudna jõgi. Viljandi järv kuulub Euroopa Liidu Natura loodusalade nimestikku Viljandi loodusalana, mille kaitse-eesmärk on looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse. Viljandi järve supelrand on elupaigaks Eesti punase raamatu 3. kategooriasse kuuluvale rohevetikale järvepall.

Looduslikult mitmekesise maastiku, kompensatsioonialade ja haruldaste liikide elu- ja kasvupaikade kaitseks on moodustatud Viljandi järve, Viljandi järve kaldaid ja Viljandi Lossiparki hõlmav Viljandi maastikukaitseala.

Viljandi linna haljastu arendamise eesmärgid ja tegevussuunad aastani 2030 on määratletud Viljandi linna haljastuse arengukavas 2019-2030. Viljandi linnas on avalikke haljasalaid 417,9 ha, millest 204,8 ha on regulaarselt hooldatavad ja 86,5 ha on linnametsade all. Elamukvartalites asub 70,9 ha haljasalaid. Viljandi linna pindalast moodustavad haljasalad 29%. Linna territooriumil on 5 kalmistut: Metsakalmistu, Toome kalmistu, Hiie kalmistu, Pauluse koguduse kalmistu ja Vana kalmistu.

Jäätmemajandust reguleerib Viljandi linna jäätmekava 2015-2020. Olmejäätmete vedu linnas toimub korraldatud jäätmeveona. Perioodil 01.04.2017-31.03.2020 teostab korraldatud olmejäätmevedu Eesti Keskkonnateenused AS. Jäätmete taaskasutamise korraldamine linna territooriumil on pidev protsess ning sõltub Euroopa Liidu nõuetest, mille kohaselt aastaks 2020 on eesmärgiks suunata 50% olmejäätmeid ringlusse, aastal 2025 55%, aastal 2030 60% ja aastal 2035 vähemalt 65%. On laiendatud avalike pakendikogumise konteinerite võrgustikku. Inimesi teavitaks vajadusest jäätmeid sorteerida.

2.2. Arenguvajadused

- Viljandi kolm suurt haljastuse koridori – Viljandi järve, Valuoja ja Uueveski oja org – säilitamine koos oma mitmekesise maastiku ja ökosüsteemiga. Elukeskkonna kujundamisel arvestamine olemasolevate väärtustega, nende säilitamine ja lisaväärtuste loomine uute lahenduste väljatöötamisel. Prioriteediks on ökoloogiliselt toimiva rohestruktuuri arendamine, väärtuslike rohestruktuuri osade sidususe tagamine ja loomine.
- Rohe- ja puhkealade võrgustiku parendamine lähtudes erinevate sihtgruppide vajadustest.
- Veekogude huvipakkumaks ja avatumaks muutmine. Nende üldise hea olukorra säilitamiseks jätkata veetaimestiku niitmise, põhjasetetest puhastamise ja kaldaalade korrastamisega. Veekogude rannaaladel korrashoiu tagamine ja nende laiendamine.
- Õhusaaste vähendamiseks uute kergliiklusvõimaluste loomine ja säästlike liikumisviiside osakaalu tõus.

- Õhu kvaliteedi parandamine ahiküttega hoonete piirkondades.
- Jäätmete liigiti kogumiseks võimaluste mitmekesistamine ja elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine.
- Kinnistuomanike teavitamine nende kohustustest kinnistuga piirnevate kõnniteede hooldamisel.
- Taastuenergia suurem kasutamine linnale kuuluvates hoonetes ning elanikkonna teavitamine taastuenergia kasutuselevõtu võimalustest.

2.3. Arengueesmärgid

- Puhta looduskeskkonna säilimise ja jätkusuutlikkuse tagamine ning selle arukas majandamine.
- Hooldatud rohe- ja puhkealade võrgustik.
- Jäätmetekke vähendamine ja elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine.
- Säästlike liikumisviiside kasutuselevõtu suurenemine ja keskkonnasäästliku transpordi kasutuselevõtu soosimine.
- Taastuenergia laiem kasutamine ja energiasäästu põhimõtete rakendamine.

2.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Rohe- ja haljasalade pindala elaniku kohta m ²			23,7 m ²	säilib	säilib
Segaolmejäätmete teke elaniku kohta aastas kg	292	307		kahaneb	kahaneb
Taaskasutatavate jäätmete ringlussevõtt				kasvab	kasvab
Elanike rahulolu jäätmekäitluse valdkonnaga (5 palli skaalal)	*	*	3,491	kasvab	kasvab

2.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus	Elluviimine
Meede 6 Puhta looduskeskkonna hoidmine. Looduskeskkonna ja linnaruumi arukas hooldamine.			
6.1.	Haljastu arengukava 2019-2030 elluviimine	Haljastu arengukava määratleb linna haljastu prioriteedid ja eesmärgid aastani 2030 ning vajalikud tegevused ja ressursid eesmärkide saavutamiseks ja tegevuskava.	Pidev
6.2.	Heakorrakonkursside läbiviimine	Töötatakse välja heakorrakonkursside läbiviimise põhimõtted ja viiakse läbi iga-aastased heakorrakonkurssid.	Alates 2020

6.3.	Lossipargi arendamine	Lossipargi rekonstrueerimisprojekti lõpuleviimine.	Pidev
6.4.	<i>Lastepargi uuendamine</i>	<i>Lastepargi rekonstrueerimisprojekti elluviimine, mis hõlmab teekatete, valgustuse, pusrkkaevu ja mänguväljaku rajamist ning pargiinventari paigaldamist.</i>	<i>Perspektiivne</i>
6.5.	<i>Oru, Roosi ja Supeluse tn haljastuse rajamine</i>	<i>Arendustöödeks on lisaks haljastu arengukavas määratud tegevustele teekatete ja valgustuse rajamine ning pargiinventari paigaldamine.</i>	<i>Perspektiivne</i>
6.6.	<i>Järveotsa ribapargi ja alleede rajamine</i>	<i>Arendustöödeks on lisaks haljastu arengukavas määratud tegevustele kergliiklusteede, valgustuse, väikevormide ja pargiinventari paigaldamine.</i>	<i>Perspektiivne</i>
6.7.	<i>Männimäe ribapargi arendamine</i>	<i>Arendustöödeks on lisaks haljastu arengukavas määratud tegevustele kergliiklusteede, valgustuse, väikevormide ja pargiinventari paigaldamine.</i>	<i>Perspektiivne</i>
6.8.	Kalmistute hoolduskava väljatöötamine ja rakendamine	Töötatakse välja kalmistute hoolduskava ning selle alusel teostatakse hooldustöid.	Pidev
6.9.	<i>Valuoja oru kaasajastamine</i>	<i>Kavandatakse tegevused Valuoja oru kaasajastamiseks sh kõnniteede korrastamine, valgustuse rajamine.</i>	<i>Perspektiivne</i>
6.10.	Viljandi järve maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2011-2020 meetmete elluviimine	Arendatakse võimalusi rekreatsioonilisteks ja puhkeotstarbelisteks tegevusteks maastikukaitsealal ja teostatakse maastikukaitseala hooldustöid.	Pidev
6.11.	Harrastuskalastajatele püügivõimaluste tagamine ja kalavarude suurendamine	Harrastuskalastajate püügivõimaluste parandamiseks uuendatakse ja hooldatakse avalikke paadisildasid ja paatide vettelaskmise kohti, juurdesõiduteid, parklaid jm infrastruktuuri. Kalastiku paranemise ja tasakaalustamise huvides täiendatakse järve röövkalade maimudega. Igal aastal asustatakse Viljandi järve vähemalt 1000 röövkala maimu (haug või koha).	Pidev
6.12.	Veekogude hooldamine	Teostatakse veetaimestiku niitmist, vajadusel eemaldatakse setteid ja puhastatakse kaldaalasi suurtaimestikust.	Pidev
6.13.	Vabaõhu puhkamisalade kasutusvõimaluste mitmekesistamine	Hooldatakse ja uuendatakse veekogude kallastele rajatud piknikuplatse ja puhkekohti. Viljandi järve terviseraja ääres uuendatakse pinke ja prügikaste.	Pidev
6.14.	Lammaste karjatamine Lossipargis	Koostöös ettevõtjatega jätkatakse Lossipargis lammaste karjatamist.	Pidev
6.15.	Kinnistuomanike teavitamine nende kohustustest kinnistuga piirnevate kõnniteede hooldamisel	Teavitused kinnistuomanikele edastatakse linna kodulehekülje ja ajakirjanduse kaudu. Tõhustatakse järelevalvet kinnistuomanike kohustuste täitmise üle.	Pidev

Meede 7 Jäätmetekke vähendamine ja elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine			
7.1.	Viljandi linna jäätmekava 2015-2020 elluviimine ja uueks perioodiks jäätmekava koostamine	Jäätmekava on aluseks jäätmehoolduse korrastamiseks ning keskkonnaohutuma ja majanduslikult põhjendatud jäätmekäitluse edendamiseks. Koostatakse jäätmekava uueks perioodiks.	Pidev
7.2.	<i>Viljandi jäätmejaama kaasajastamine</i>	<i>Uuendatakse autokaal ning territooriumile rajatakse liigiti kogutud jäätmete ladustamiseks hall. Territoorium osaliselt asfalteeritakse. Olemasolev kompostimisväljak valmistatakse ette biolagunevate jäätmete kompostimiseks ning soetatakse selleks vajalik tehnika.</i>	<i>Perspektiivne</i>
7.3.	Korraldatud jäätmeveo teenuste kontsessiooni edasine rakendamine	2019. a alustatakse uue korraldatud jäätmeveo teenuste kontsessiooni ettevalmistamist. Kaalutakse võimalust biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete liigiti kogumise liitmiseks korraldatud olmejäätmeveoga.	Pidev
7.4.	Jäätmete liigiti kogumise võrgustiku arendamine	Suurendatakse eriliigiliste pakendite konteinerite hulka ning tagatakse heakord konteinerite ümbruses.	Pidev
		Luuakse võimalused linna allasutustes jäätmete liigiti kogumiseks. Allasutuste territooriumitele paigaldatakse jäätmete liigiti kogumise konteinerid. Paigaldatakse eraldi konteinerid pakendijäätmetele, vanapaberile, segaolmejäätmetele. Sõltuvalt biolagunevate jäätmete tekkekogusest ka konteinerid biolagunevatele jäätmetele.	Pidev
		<i>Otsitakse ja rakendatakse võimalusi linna territooriumil tekstiilijäätmete liigiti kogumise rakendamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
		<i>Toetatakse korteriühistuid eriliigiliste jäätmemahutite soetamisel ja jäätmemajade rajamisel.</i>	<i>Perspektiivne</i>
7.5.	Ülelinnaline tasuta aia- ja haljastusjäätmete vedu	Kaks korda aastas korraldatakse linna haldusterritooriumil olevate elamute (kortermajad, ridaelamud ja eramud), lasteaedade ning üldharidus- ja huvikoolide territooriumitelt haldajate või omanike poolt kogutud aia- ja haljastusjäätmete vedu.	Pidev
7.6.	Keskkonnateadlikkuse tõstmine elanikkonna hulgas	Teavitused elanikele edastatakse linna kodulehekülje ja ajakirjanduse kaudu.	Pidev
Meede 8 Saaste vähenemine			
8.1.	Kergliiklusvõimaluste propageerimine	Inimeste liikumisharjumusi kujundatakse kergliiklust propageerivate kampaaniate ja ürituste korraldamisega.	Pidev

8.2.	<i>Keskkonnasäästliku ühistranspordi soodustamine</i>	<i>Koostöös Viljandimaa Ühistranspordikeskusega otsitakse võimalusi gaasibusside kasutuselevõtuks linnaliikluses.</i>	<i>Perspektiivne</i>
8.3.	<i>Rattaringluse arendamine</i>	<i>Koostöös turismiinfokeskuse ja kodanikuühendustega otsitakse võimalusi jalgrataste laenusvõimaluste leidmiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
8.4.	<i>Elektriautode laadimisvõrgustiku laiendamise motiveerimine</i>	<i>Vajaduse tekkimisel tehakse koostööd ettevõtjatega elektriautode laadimisvõrgustiku laiendamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 9 Energiatõhususe põhimõtete rakendamine			
9.1.	Linnale kuuluvate hoonete energiatõhusaks muutmine	Hoonete rekonstrueerimisel või uusehitiste puhul järgitakse EL Hoonete Energiatõhususe direktiivi, millega on seatud hoonete energiatõhususe nõuded.	Pidev
9.2.	<i>Taastuenergia laiem rakendamine</i>	<i>Otsitakse võimalusi hoonetele päikesejaamade paigaldamiseks. Tutvustatakse taastuenergia kasutamise võimalusi.</i>	<i>Perspektiivne</i>
9.3	<i>Taastuenergia kasutuselevõtu soodustamine küttesüsteemide asendamisel</i>	<i>Töötatakse välja programmi põhimõtted, mille eesmärgiks on soodustada linnas olemasolevate küttesüsteemide asendamist taastuenergial töötavate süsteemidega.</i>	<i>Perspektiivne</i>

3. HUBANE JA TURVALINE VILJANDI LINN

Peatükis käsitletakse ehitatud keskkonna suundumusi ja arenguvajadusi. Valdkondlikult kajastatakse avaliku korra ja turvalisuse, tänavate, kõnniteede, kergliiklusteede, ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni, tänavavalgustuse, elamu- ja kommunaalmajanduse, kinnisvara, planeeringute teemasid.

3.1. Lähtepositsioon 2019

Ehitatud keskkond. Viljandi linn on hästi ja selgepiiriliseltsoneeritud linn, kus äri- ja tootmishoonete maa-alad, korruselamupiirkonnad ning väikeelamupiirkonnad on eraldatud. Linna tsoneerimist ja sihtotstarvete konflikti tekkimise vältimist toetab looduslik omapära, reljeef ja rekreatsioonialade rohkus.

Viljandi vanalinn võib inimliku mõõtkavaga ning linnaruumiliste ja ajalooliste väärtustega. Tänu vanalinnale tuntakse Viljandit hansalinnana, keskaegse kaubanduskeskusena. Vanalinn võeti muinsuskaitse alla 1977. aastal (kinnismälestis 27010) ning muinsuskaitseala kaitserežiim ja kaitse eesmärgid on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 17.06.2004 määrusega nr 219 [Viljandi vanalinna muinsuskaitseala põhimäärus](#). Viljandi vanalinna muinsuskaitseala haarab keskaegse linnasarase ja osa selle ümber kujunenud nn Viljandi vanalinna uuslinnast. Viljandi ajaloolise linnastruktuuri ja hoonestuse kaitsmiseks väärtustatakse ja hinnatakse enne II maailmasõda püsinud kruntide struktuuri ning püstitatud hoonete arhitektuurset väljanägemist. Uute hoonete püstitamisel on rakendatavaks põhimõtteks ajaloolise ja kaasaegse arhitektuuri teineteist täiendav ja rikastav sümbioos.

Viljandi linna üldplaneering on määratlenud linnas paiknevate väärtuslike alade säilitamiseks ja alade iseloomu tugevdamiseks hoonestatud miljööväärtuslike aladena 6 piirkonda: Vaksali tänava, Kantreküla, Tallinna tänava nn Ridaküla, Tartu tn – Carl Robert Jakobsoni tn piirkonna, Lina tänava, Uus-Peetrimõisa miljööväärtuslikud hoonestusalad. Lisaks miljööväärtuslikele hoonestusaladele käsitleb üldplaneering miljööväärtusliku alana Viljandi linna rohekoridori, mille moodustavad Viljandi järve ürgorg ning Valuoja ja Uueveski org.

Linnas on palju kõrgel kunstilisel tasemel linnaskulptuure, mis avavad nii linlastele kui ka külalistele linna ajalugu ning on tähelepanu- ja austusavalduseks mainekatele linlastele. Linna endiste juhtide mälestuse jäädvustamiseks on Viljandi raekoja ümbruses asuvatele istepinkidele paigaldatud metalltahvlid enne teist maailmasõda ametis olnud linnapeade nimedega.

Avalikke mänguväljakuid on linna territooriumil 11 - Ida tn, Lastepargi, ranna, Paala järve, Valuoja oru, Riia mnt 30, Riia mnt 17a, Toome 29, Riia mnt 67a, Riia mnt 83a mänguväljak ja rulapark.

Alustatud on linnaplaneerimise seisukohalt oluliste arendusprojektide elluviimist. Uue Viljandi haigla ja perearstikeskuse hoone ehitamisega kesklinna parandatakse teenuste kättesaadavust ning luuakse uus kvaliteet tervishoiuteenuste pakkumisel. 2016. aastal Eesti Arhitektide Liiduga koostöös läbi viidud Viljandi linnakeskuse uuendamise arhitektuurivõistluse eesmärgiks oli leida terviklik lahendus Viljandi linna peaväljakule ja kesklinna avalikule ruumile ning linnakeskuse ehitamine atraktiivsemaks ja inimsõbralikumaks. Vabaduse platsi ja linnasüdame tänavate kaasajastamine teostatakse 2020. aastal. Elamuehituse hoogustumiseks on alustatud Järveotsa linnaosa eramuarendusega, millega on kavandatud hoonestada 100 uut eramukrunti. Veekeskuse planeerimine ja ehitamine Viljandi järve äärde annab väljundi hoonestamata ala ja suurenevate liikumisvoogude kavandamisele ning loob eeldused teenuste kättesaadavuse parandamisele.

Tänavad. Viljandi tänavate kogupikkus on 98,6 kilomeetrit, millest 2,2 kilomeetrit on kruusakattega. Kokku on Viljandis 179 tänavat. Linna tänavate rekonstrueerimise aluseks on Viljandi Linnavolikogu 28. jaanuaril 2016 otsus nr 270 "[Viljandi linna tänavate sõidu- ja kõnniteede ehitustööde kava aastateks 2016-2022.](#)" Tänavate hooldust teostatakse hoolduslepingu alusel. Tänavate seisukorda parandatakse igal aastal pindamise ja tänavate rekonstrueerimisega. Esmajärjekorras vajavad rekonstrueerimist peatänavad.

Kõnniteed ning kergliiklusteed. Kõnniteede kogupikkus on 108,3 kilomeetrit. Viljandi linnasiseseid vahemaid arvestades on elanikel võimalik liigelda jalgsi ja jalgrattaga töö, kooli ja kodu vahel. Jalgsi käimise ja jalgrattasõidu soodustamiseks vajab arendamist kergliiklusteede võrgustik.

Parkimine. Viljandi linnas on alates 2013. aastast parkimine tasuta. Suuremad parklad asuvad kaubanduskeskuste läheduses.

Ühisveevärk ja –kanalisatsioon. Ühisveevärki ja –kanalisatsiooni arendatakse [Viljandi linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027](#) (ÜVK) alusel. Viljandi linna ühisveevarustuses on kasutusel põhjavesi Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogumist Lääne-Eesti vesikonnas ja Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogumist Devoni kihtide all Lääne-Eesti vesikonnas. Kinnitatud põhjavee tarbevarud Viljandi linna Tomuski veehaardes on stabiilse iseloomuga. Teenuse osutamisega tegeleb [aktsiaselts Viljandi Veevärk](#). Ühisveevärgi torustikke on üle 109 km, ühiskanalisatsiooni torustikke üle 104 km ning sademevee torustikke 22 km. Tuletõrjiveega varustamine toimub tänavahüdrantide kaudu.

Kaugküte. Viljandi linna energeetika arengukava aastast 2000 määratleb energeetika põhisuunad ja arendustegevuse. Kaugkütteteenust osutab [aktsiaselts ESRO](#). Ettevõttele kuuluvad katlamajad ja soojustorustikud. Kaugküttetorustikke on Viljandi linnas umbes 39 km. Kaugküttepiirkonnad on Paalalinn, Kesklinn ja Männimäe.

Gaasivarustus. Viljandi linna varustamiseks maagaasiga on rajatud Viljandi valda Vardi külla gaasijaotusjaam, mille läbilaskevõime on kuni 10 000 nm³/h ning jaamast väljuva gaasi rõhk kuni 3 baari. Kantreküla linnaosas on välja kujunenud lokaalse gaaskütte piirkond.

Elektrivarustus. Viljandit varustatakse elektriga Viljandi alajaama (110/35/15/6 kV) kaudu, mis saab toite ülekandevõrgust kolme 110 kV elektriliini kaudu. Elektrienergia jaotamine toimub pingetel 6 ja 0,4 kV. 6 kV jaotusvõrk saab toite kolmest punktist, lisaks ülalmainitule Valuoja ja Reinu 35/6 kV toitealajaamast. Linnas olevad tootmisalad on vajalike võimsustega tagatud ning varustuskindlus on samuti piisav.

Välisvalgustus. Tänavavalgustusüsteeme haldab [aktsiaselts Viljandi Veevärk](#), kelle eestvedamisel toimub uute energiasäästlike süsteemide paigaldamine.

Raudtee. Linnani ulatub Tallinn–Viljandi raudtee. Raudtee infrastruktuuri haldab Edelaraudtee, sõiduteenust pakub Eesti Liinirongide AS Elron.

Ühistransport. Viljandi maakonnas sh Viljandi linnas korraldab ühistransporti [mittetulundusühing Viljandimaa Ühistranspordikeskus](#).

Kinnisvara. Viljandi linna haldusalas on 77639,2 m² kinnisvara, millest 64694,2 m² moodustab omandis olev vara, 6907,6 m² välja üüritud vara, 4338 m² sisse renditav vara ning kasutusest maas on 1699,4 m². Omandisse kuuluvad haridus-, laste-, huvi- spordi- ja kultuuriasutuste hooned. Samuti moodustab märkimisväärse osa kogu portfelli elu- ja mitteeluruumid ehk korterid.

3.2. Arenguvajadused

- Tänavate ja ristmike sh peatänavate rekonstrueerimine ja remont.
- Ülekäiguradade ja –kohtade seisukord ning silmatorkavam märgistus.
- Aastaringse jalgsi käimise ja jalgrattasõidu soodustamine, milleks on vajalik tagada katkematute hooldatud ja turvaliste kõnniteede, jalgrattateede ja matkaradade olemasolu.
- Liikluse rahustamine kesklinna piirkonnas ja lasteasutuste piirkondades.
- Kõnniteede rekonstrueerimine ja hoolduse kvaliteedi parandamine.
- Järelevalve tõhustamine kõnniteede hooldamisel.
- Reoveesette haisu probleemi lahendamine.
- Sajuveetrasside planeerimine ja väljaehitamine.
- Linnale kuuluvate üüripindade võõrandamine ja sotsiaaleluruumide võrgustiku arendamine (Leola 12a eluruumid sotsiaalselt vähekindlustatud sihtgrupile).
- Kinnisvara rekonstrueerimisel ja haldamisel energiasäästlike lahenduste kasutamine ning energiasäästu müük.
- Linnaruumi muutmine sõbralikumaks ja hubasemaks – jalakäijate alad, parkimise korraldus, tasuline parkimine.
- Kesklinna hoone mudeli väljatöötamine - ärid, parkimiskorrus, elamispiinad.

- Koostöö tegemine riigiasutustega erinevate ennetusprogrammide rakendamisel ning elutähtsa teenuse osutamisel ja arendamisel.
- Elanike teadlikkuse tõus heakorra tagamisel sh kinnistutega piirnevate kõnniteede hooldamisel.
- Tõsta teadlikkust ajaloolise hoonestuse väärtustest ning sobilikest hooldus- ja renoveerimisviisidest hoonete korrastamisel.

3.3. Arengueesmärgid

- Puhas, turvaline ja hubane avalik ruum. Viljandi linna pargid ja haljasalad on hooldatud. Linnaruumis on piisavalt pinke, mänguväljakuid, dekoratiivhaljastust. Rikkaliku ajalooga linna vaatamisväärsused on eksponeeritud ja korras. Toimuvad heakorrakonkursid ja tunnustamised. Tõusnud on elanikkonna teadlikkus heakorra tagamisel ja hoonete korrastamisel.
- Mõistlik ja jätkusuutlik taristu arendamine. Viljandi linna taristu arendamine arvestab vajadusi ning loob võimalused linnas kui piirkonna tõmbekeskuses elanike arvu suurenemiseks, kvaliteetsete teenuste pakkumiseks ning innovaatiliste ideede rakendamisele. Taristu arendamisel on olulisel kohal energiasääst ja taastavenergia kasutamine. Nõudlik järelevalve tagab taristule pika eluea. Linna läbivad peamagistraalid on riiklikult rahastatud ning on tagatud turvaline liikluskorraldus.
- Linnaruumis toimivad koos ja tasakaalus erinevad liikumisvõimalused. Viljandi linna tänavad ja kõnniteed on heas korras, tolmuvabad, valgustatud ning turvalised. Linnaosasid ühendab kergliiklusteede võrgustik. Mugav ja terviklik jalgrattasõidu võimalus linna eri piirkondade, suuremate kaubandus-, teenindus- ja sotsiaalhoonete vahel ning side puhkealadega. Keslinna piirkonnas on mugavad parkimisalad ja jalakäijatele autovabad alad. Autovabad alad on kohandatud vabaõhuürituste ja –kaubanduse vajadustele.

3.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Tänavate rekonstrueerimine km aastas	0,68	1,4	1	3	3
Kõnniteede rekonstrueerimine km aastas	1,5	2,0	1,0	5	5
Kergliiklusteede ehitamine km aastas		1,315	0,2	0,5	1
Järveotsa elamukruntide hoonestusõiguse seadmine	-	5	20	60	40
Mittevajaliku kinnisvara võõrandamine			20	20	20
Isikuvastaste kuritegude arv				kahaneb	kahaneb
Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv	12	15		kahaneb	kahaneb

Tulekahjude arv*	33	39		kahaneb	kahaneb
Elanike rahulolu Viljandi kui elukohaga (5 palli skaalal)	*	*	4,392	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu tänavate olukorraga (5 palli skaalal)	*	*	2,476	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu kõnniteede olukorraga (5 palli skaalal)	*	*	2,225	kasvab	kasvab

* Statistikaameti andmed

3.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus	Kommentaar
Meede 10 Turvalisuse tagamine linnaruumis			
10.1.	Videovalvesüsteemi arendamine	Arendatakse turvakaamerate võrgustikku, mis on oluline linnaelanike ja külaliste igapäevase turvatunde tagamisel.	Pidev
10.2.	Abipolitseinike tegevuste toetamine	Abipolitseiniku pädevuses on politsei abistamine avalikku korda ähvardava ohu ennetamisel, väljaselgitamisel, tõrjumisel ja avaliku korra rikkumise kõrvaldamisel ning politsei abistamine liiklusturvalisuse tagamisel ja liiklusjärelvalve teostamisel.	Pidev
10.3.	Elanike teadlikkuse tõstmine	Elanike teadlikkuse tõus heakorra tagamisel sh kinnistutega piirnevate kõnniteede hooldamisel ja hoonete korrastamisel. Tehakse koostööd riigiasutustega erinevate ennetusprogrammide rakendamisel. Näiteks Päästeameti projekt „500 kodu tuleohutuks“.	Pidev
10.4.	Koostöö elutähtsa teenuse osutamisel	Tehakse koostööd riigiasutuste ja teenusepakkujatega elutähtsa teenuse osutamisel ja arendamisel.	Pidev
Meede 11 Hästitoimiva ning hubase linnaruumi kujundamine ja korrashoid			
11.1.	Vabaduse platsi ja kesklinna avaliku ruumi kaasajastamine ning kasutusvõimaluste mitmekesistamine	Linnakeskuse kaasajastamiseks rekonstrueeritakse Vabaduse plats, Vabaduse plats 4 parkla koos juurdepääsuteega, Tasuja puiestee ja Tallinna tänav (alates Tartu tänava ristmikust kuni Vabaduse platsini), Vaksali tänav (Tallinna tänava ja Vana-Vaksali vahelises lõigus) ning Vana-Vaksali tänav koos parkimisalade ja kõnniteede	2020

		väljaarendamisega. Lammutatakse Vabaduse plats 6 hoone. Tööde tulemusel suurenevad ala kasutusvõimalused.	
11.2.	<i>Vabadussõjas langenute mälestuse jäädvustamine</i>	<i>Vabaduse platsile rajatakse Vabadussõjas langenute mälestusmärk.</i>	<i>Perspektiivne</i>
11.3.	Purskkaevude, mälestusmärkide, väikevormide ja pinkide uuendamine ning uute lisamine	Uuendatakse linnaruumis olevaid purskkaeve, mälestusmärke, väikevorme ja pinke ning vajadusel lisatakse sobivatesse kohtadesse uusi.	Pidev
11.4.	Nimeliste pinkide paigaldamise korra põhimõtete rakendamine	Viljandi linna elanikele luuakse nimelise pargipingi paigaldamisega võimalus kaasa rääkida linna ajalooliste isikute, kultuuritegelaste, sportlaste või tublide inimeste tunnustamisel või nende mälestuse jäädvustamisel.	2020
11.5.	Viljandi vanalinna muinsuskaitsealal asuvate väärtuslike hoonete rekonstrueerimise toetamine restaureerimistoetuste abil ja elanike teadlikkuse tõstmine ajaloolise hoonestuse väärtusest	Jätkatakse senist restaureerimistoetuste süsteemi, mis tagab nii mõnegi ajaloolise hoone või linnaruumis nähtava väärtusliku detaili säilimise või restaureerimise. Jätkatakse vanalinna hoonete omanike tunnustamist muinsuskaitse-väärtuste säilitamisel, muinsuskaitse alast selgitustööd ning kinnistuomanikele suunatud koolituste korraldamist teadlikkuse tõstmiseks ajaloolise hoonestuse väärtustest ja sobilikest hooldus- ja renoveerimisviisidest.	Pidev
11.6.	Viljandi ordulinnuse varemete konserveerimine ja korrastamine	Jätkatakse tegevusi Viljandi ordulinnuse varemete konserveerimise ja maastiku korrastamise kontseptsiooni kohaselt. Esmatähtis on ordulinnuse varemete kui taastumatute ehituslooliste väärtuste säilitamine ja konserveerimine ning linnuseala korrastamine nii ajaloo teadvustamiseks, linnaelanike puhkeotstarbel kasutuseks kui turismi arendamiseks.	Pidev
11.7.	Viljandi linnakindlustuste restaureerimine, markeerimine ja korrastamine	Jätkatakse tegevusi Viljandi linnakindlustuste konserveerimiseks, restaureerimiseks ja markeerimiseks. Linnamüüri nähtavus tutvustab linna ajalugu ja rikastab linnaruumi.	Pidev
11.8.	<i>Arkaadia aia arendamine</i>	<i>Otsitakse võimalusi Arkaadia aia rajatiste uuendamiseks ning ala paremaks kasutamiseks kultuuriürituste toimumise ning vaba aja veetmise kohana.</i>	<i>Perspektiivne</i>
11.9.	Mängu- ja ekstreemspordiväljakute korrastamine, turvalisuse tagamine, uuendamine ja uute väljakute rajamine	Kord aastas teostatakse mängu- ja ekstreemspordiväljakute tehnilise korrasoleku ülevaatus ning selle põhjal otsustatakse atraktsioonide korrastamise või uuendamise vajadus. Vajadusel rajatakse uusi väljakuid.	Pidev

11.10.	Üldkasutatavate ehitiste auditeerimine ligipäätavuse tagamiseks	Viiakse läbi üldkasutatavate ehitiste auditeerimine eesmärgiga selgitada välja, kas on tagatud liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste liikumine ehituslike takistusteta avalikes kohtades ja üldkasutatavates hoonetes.	2023
11.11.	<i>Urnimüüri rajamine Viljandi Metsakalmistule</i>	<i>Viljandi Metsakalmistule rajatakse urnimüür ehk kolumbaarium, ehitis tuhaurnide hoidmiseks ja/või tuha puistamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
11.12.	<i>Ajalooliste isikute kalmude eksponeerimine</i>	<i>Linna kalmistutele paigaldatakse infostendid ajalooliste isikute kalmude asukohtade kohta.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 12 Kaasaegse taristu väljaarendamine			
12.1.	Tänavate rekonstrueerimise kava elluviimine	Viiakse ellu tänavate rekonstrueerimise kava. Prioriteediks on suure liikluskoormusega peatänavate uuendamine sh 2021 Uus tänav, 2023 Tallinna tänav. Igal aastal parandatakse tänavate seisundit pindamise ja remontimisega. Uuendatakse tänavate märgistust ning hooldatakse ja uuendatakse liikluskorraldusvahendeid.	Pidev
12.2.	Kõnniteede rekonstrueerimine	Rekonstrueeritakse kõnniteid. Prioriteediks on koolide ja lasteaedadeni viivad kõnniteed. Kõnniteid ja ülekäiguradasid kohandatakse liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste takistusteta liikumiseks.	Pidev
12.3.	<i>Kergliiklusteede ülelinnalise võrgustiku arendamine</i>	<i>Arendatakse välja kesklinna ja linnaosade (Männimäe, Paalalinna, Uueveski, Peetrimõisa, Kösti) vaheliste katkematute, mugavate ja turvaliste kergliiklusteede võrgustik. Uuendatakse või ehitatakse välja kergliiklusteed peamistel põhi- ja jaotustänavatel. Ehitatakse kergliiklustunnelid Jakobsoni ja Vaksali tänavale.</i>	<i>Perspektiivne</i>
12.4.	<i>Nutikate ülekäiguradade rajamine</i>	<i>Liiklusohutuse suurendamiseks otsitakse võimalusi ülekäiguradadel nutikate lahenduste kasutamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
12.5.	Jalgratastele parkimisvõimaluste loomine	Rajatakse mugavaid ja turvalisi rattaparkimise võimalusi.	Pidev
12.6.	<i>Tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks raudtee-ülekäigukohtadel</i>	<i>Paigaldatakse tõkkepuu raudtee Paala tee ülesõidukohale ning lahendatakse Kalevi tänava jalakäijate ülekäik.</i>	<i>Perspektiivne</i>
12.7.	Järveotsa arendusalale tänavate ja tehnovõrkude ehitamine	Järveotsa arendusalale rajatakse tänavad ja tehnovõrgud ning tagatakse valmisolek elektrivõrgu ning ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooniga liitumiseks.	2019-2023
12.8.	Viljandi järve rannaala parkimis- ja juurdepääsuvõimaluste parandamine	Korrastatakse ja laiendatakse rannaala parkimis- ja juurdepääsuvõimalusi.	2022

12.9.	Rannapromenaadi planeerimis- ja ehitustööde jätkamine	Planeeritakse ja ehitatakse rannapromenaad Tartu maanteelt kuni ranna liivaalani ja Vesiflirdi allee pikenduseks.	Perspektiivne 2021
12.10.	Kesklinna parkla või parkimismaja ehitamine	Otsitakse võimalusi koostöös erasektoriga kesklinna parkla või parkimismaja ehitamiseks.	Perspektiivne
12.11.	Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja korrashoid	Jätkatakse olemasolevate tänavavalgustuslampide ja –süsteemide asendamist kaasaegsete energiasäästlike lampidega ning tagatakse süsteemi korrashoid.	Pidev
12.12.	Jõuluvalgustuse kaasaegsed lahendused	Linnaruumi paigaldatakse jõuluvalgustuse säästlikke ja kauni väljanägemisega lahendusi.	Pidev
12.13.	Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava elluviimine	Vee-ettevõtja aktsiaselts Viljandi Veevärk viib ellu ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooni arendamise kavas planeeritud tegevusi.	Pidev
12.14.	Panustamine õhu kvaliteedi parandamisse	Soodustatakse uute tehnoloogiate kasutuselevõttu reoveemuda käitlemiseks.	Perspektiivne
12.15.	Sajuvee trasside planeerimine ja rajamine	Leitakse lahendusi sajuveetrasside planeerimiseks ja rajamiseks.	Perspektiivne
Meede 13 Planeerimistegevuse korraldamine			
13.1.	Liikluskorralduse teemaplaneeringu koostamine	Koostatakse liikluskorralduse teemaplaneering, milles kajastatakse liikluse rahustamise, parkimise korraldamise ja autoliikluse vähendamise võimalused kesklinnas ning ülelinnalise kergliiklusteede võrgustiku arendamise võimalused.	2021
13.2.	Miljööväärtuslike alade ja arhitektuurselt väärtuslike ehitiste teemaplaneeringu koostamine	Teemaplaneeringuga täpsustatakse miljööväärtuslike alade hoonete arhitektuursed lisatingimused ning selgitatakse regulatsiooni, kuidas tingimusi seatakse. Eesmärgiks on väärtusliku keskkonna ja selle kaitse korraldamise reguleerimine, tuginedes projektile „Eesti 20. sajandi (1870-1991) väärtusliku arhitektuuri kaardistamine ja analüüs“. Teemaplaneeringuga tuuakse välja ka miljööaladest välja jäävad arhitektuurselt väga väärtuslikud üksikhooned.	2023
13.3.	Haljastu teemaplaneeringu koostamine	Teemaplaneeringus kajastatakse linnahaljastu rohevõrgustiku funktsioonidest lähtuvalt ning määratletakse haljastu arengusuunad.	Perspektiivne 2020-2022
Meede 14 Kinnisvara süsteemne arendamine ja heaperemehelik haldamine			
14.1.	Linna funktsioonide täitmiseks vajalike hoonete ja hoonestatud kinnistute haldamine	Jätkatakse linna funktsioonide täitmiseks vajalike hoonete haldamist ning linna kinnisvara üle arvestuse pidamist.	Pidev

14.2.	Linnale mittevajaliku kinnisvara võõrandamine	Jätkatakse linnale kuuluvate mittevajalike pindade võõrandamist.	Pidev
14.3.	Linnale kuuluvate kinnisasjade koormamine	Seatakse hoonestusõigus ettevõtlus- ja elamuvaladele, sh Järveotsa arendusala.	Pidev

4. ETTEVÕTLIK JA ETTEVÕTLUST TOETAV VILJANDI LINN

Peatükk hõlmab majanduskeskkonna arengu suundumusi ja arenguvajadusi, kajastatud on ettevõtlusalad, tingimused ettevõtluskeskkonna arenguks, tökohad ja tööhõive.

4.1. Lähtepositsioon 2019

Tegutsevate ettevõtete edukus on linna kuvandi üheks oluliseks mõjutajaks. Ettevõtlust iseloomustavad tegevusvaldkondade mitmekesisus ja suuremate ettevõtete jätkusuutlikkus ning investeerimisvõimekus toodangu mahu ja tootlikkuse suurendamiseks.

Viljandi linnas on Äriregistri andmetel 01.05.2019 seisuga registreeritud 43 aktsiaseltsi, 1815 osahingut, 445 füüsilisest isikust ettevõtjat, 51 usaldusühingut, 13 tulundusühistut, 8 täisühingut, 10 sihtasutust, 189 korteriühistut ning 308 mittetulundusühingut.

Ettevõtete arv põhitegevusala (EMTAK 2008) järgi (2019 I kvartal)

	Ettevõtete arv
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	113
Mäetööstus	3
Töötlev tööstus	165
Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	6
Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	3
Ehitus	275
Hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukite ja mootorrataste remont	411
Veondus ja laondus	95
Majutus ja toitlustus	72
Info ja side	96
Finants- ja kindlustustegevus	44
Kinnisvaraalane tegevus	331
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	294
Haldus- ja abitegevused	153
Haridus	73
Tervishoid ja sotsiaaltoetused	69
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	256
Muud teenindavad tegevused	281

Sekundaarsektoris tegutseb 21 % ettevõtetest, tertsiaarsektoris 73 % ettevõtetest, sellest teenindus 45 %, kaubandus 24 % ja muu 31 %. Tertsiaarse sektori arengut toetab Viljandi hea maine turismisihtkohana ning turismi- ja puhkemajandusettevõtete areng.

Tööhõives on võrdsel positsioonil nii tööpuudus kui ka kvalifitseeritud tööjõu puudus. Viljandi tootmisettevõtete suurimaks probleemiks on jätkuvalt kvalifitseeritud tööjõu puudus. Tööjõuturgu mõjutab jätkuvalt negatiivne siserände saldo ja tööjõu liikumine Eestist kõrgema töötasuga riikidesse.

Viljandis on välja arendatud kolm tööstuspiirkonda: Rohelise tänava, Kantremaa, ja Männimäe tööstuspiirkond.

4.2. Arenguvajadused

- Tööealise elanikkonna vähenemise peatumine.
- Ettevõtlusaktiivsuse tõstmine.
- Töökohtade mitmekesistamine.
- Kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomise soodustamine.
- Ettevõtluskeskkonna atraktiivsuse suurendamine.
- Ettevõtlusega seotud infrastruktuuri arendamine.
- Ettevõtete toetamine koolituste ja nõustamise kaudu.
- Erinevate ettevõtluskeskkonna osaliste omavahelise koostöö soodustamine.

4.3. Arengueesmärgid

- Viljandi on kasvava elanike arvuga ettevõtlik linn. Sotsiaalse ja tehnilise taristu teenuste pakkujate poolt on tagatud hea kvaliteediga ning konkurentsivõimelise hinnaga teenused, mis motiveerivad tegutsevaid ettevõtteid ja uusi investoreid, et tagada linnale kvaliteetsete avalike teenuste pakkumiseks ja ettevõtlustingimuste pidevaks arendamiseks vajalik tulubaas ning luua uusi ja kõrgema sissetulekuga töökohti.
- Viljandi on hea koht investeerimiseks. Viljandi linna ettevõtlusalade infrastruktuur, linna hea maine ning koostöö omavalitsuste, riigi ja rahvusvahelisel tasandil soodustab ettevõtete arengut.
- Viljandi tegutsevad rahvusvaheliselt tuntud suure ekspordivõimekusega ettevõtteid, mis kasutavad kaasaegseid tehnoloogiaid ning mille töötajad on motiveeritud.
- Ettevõtted edendavad koostööd linna haridusasutustega karjäärinõustamise, ettevõtlikkus- ja ettevõtlusõppe valdkonnas.

4.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Viljandi maakonna sisemajanduse koguprodukti (SKP) osatähtsus riigi SKP-st*	2%			kasvab	kasvab
Viljandi maakonna SKP elaniku kohta eurot *	11223			kasvab	kasvab
Viljandi maakonna SKP elaniku kohta % Eesti keskmisest*	63			kasvab	kasvab
Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu*	1033	1110		kasvab	kasvab
Brutotulu saajad keskmiselt kuus *	6971	6987		kasvab	kasvab

Brutotulu suhe Eesti keskmisse	0,846	0,847		kasvab	kasvab
Maksumaksjate arv	7813	7805	7890	7890	säilib
Tööhõive määr*					
Viljandi maakond:	62,6	63,6		säilib	säilib
Eesti:	67,5	68,1			
Majanduslikult aktiivsete ettevõtete arv*	1295			kasvab	kasvab
Elanike rahulolu töökohtade ja tööhõivega (5 palli skaalal)	-	-	3,278	kasvab	kasvab

*Statistikaameti andmed

4.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus	Elluviimine
Meede 15 Konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna edendamine			
15.1.	Ettevõtlusalade arendamine ja laiendamine	Ettevõtluse arengut ja töökohtade loomist soodustatakse tehnilise taristu väljaehitamisega. Jätkatakse tänavate rekonstrueerimist, kergliiklusteede ehitamist ning tehnilise taristu väljaehitamist.	Pidev
15.2.	Ettevõtluse arendamiseks kinnisvara võõrandamine	Jätkatakse linnale kuuluva hoonestamata kinnisvara võõrandamist, sh ettevõtluse arendamise eesmärgil.	Pidev
15.3.	Andmebaasi loomine vakantsetest pindadest ja vabadest tootmisaladest	Koondatakse informatsioon linna territooriumil paiknevatest vakantsetest pindadest ning vabadest tootmisaladest.	Pidev
15.4.	<i>Kaugtöökeskuse käivitamine</i>	<i>Arendatakse välja ja käivitatakse keskus, kus alustav ettevõtja saab kasutada ruume.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 16 Koostöövõimekuse tõstmine ja koostöövõrgustike arendamine			
16.1.	<i>Ettevõtlusega soetud koolituste ja ürituste korraldamine ning korraldamise toetamine</i>	<i>Korraldatakse koolitusi või toetatakse koolituste korraldamist ettevõtjatele laiemaid huvigruppe hõlmavatel teemadel. Koostöös SA Viljandimaa Arenduskeskusega töötatakse välja piirkonnaomaseid tugiteenuseid ettevõtlusaktiivsuse säilitamiseks ja suurendamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
16.2.	Ettevõtjate ümarlaudade korraldamine	Korraldatakse ümarlaudu ettevõtjate vaheliseks infovahetuseks ning koostöö ja ühiste algatuste koordineerimiseks.	Pidev
16.3.	Üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtjate koostöö edendamine	Edendatakse koostööd ettevõtjatega nende vajaduste väljaselgitamiseks, ettevõtjate vajadustele vastavate õppekavade väljatöötamise toetamiseks ja nende	Pidev

		rakendamiseks ning praktikabaaside leidmiseks.	
16.4.	Ettevõtlikkusõppe arendamine põhikoolides ja õpilasfirmade loomise soodustamine	Omaavalitsus peab vajalikuks põhikoolides ettevõtlikkuse õppe arendamist ning toetab koole selles. Haridusasutused kavandavad tegevuse elluviimiseks vajaliku tegevuskava ning rakendavad vastavalt planeeritule.	Pidev
16.5.	Viljandi linna ettevõtluskeskkonna tutvustamine ning edulugude jagamine	Korraldatakse ettevõtluskeskkonna ja ettevõtete tutvustamist ning külastusi erinevatele sihtgruppidele.	Pidev
16.6.	Ettevõtluse edendaja iga-aastane tunnustamine	Viljandi linna tiitel „Ettevõtluse edendaja“ omistatakse füüsilisele või juriidilisele isikule, kes ettevõtte omaniku või tegevjuhina on oma ettevõtte juhtimise ja majandustegevuse kaudu kaasa aidanud Viljandi ettevõtluse arengule. Tiitel omistatakse füüsilisele või juriidilisele isikule, kelle registreeritud elukoht või asukoht on Viljandi linn, või kelle juhitava või kellele kuuluva ettevõtte asukoht ja/või põhitegevuse koht on Viljandi linn.	Pidev
16.7.	<i>Alustavate ettevõtjate konkursi käivitamine ja läbiviimine</i>	<i>Töötatakse välja ja käivitatakse konkurs, mille eesmärgiks on edendada ettevõtlikkust ning aidata kaasa uute ettevõtete loomisele.</i>	<i>Perspektiivne</i>
16.8.	<i>Erinevate riikide ja piirkondade tutvustamine</i>	<i>Kutsutakse ellu üritusi või kampaaniaid erinevate riikide ja piirkondade tutvustamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
16.9.	<i>Viljandi piirkonna ühinemine UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga</i>	<i>Tehakse koostööd SA Viljandimaa Loomemajanduskeskusega Viljandi piirkonna ühinemiseks UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga käsitöö ja rahvakunsti valdkonnas.</i>	<i>Perspektiivne</i>
16.10.	Koostöö majutusettevõtetega turismipakettide ja teenuste mitmekesistamiseks	Mittetulundusühingute ja majutusettevõtjate koostööna kavandatakse piirkonda külastavatele turistidele erinevate lisateenuste pakkumist, millega mitmekesistada turismipakette või tutvustada piirkonda. Näiteks jalgrattalaenus, uisulaenus, kalapüügi võimaluste ja käelise tegevuse võimaluste pakkumine jt.	Pidev
16.11.	<i>Uute ideede konkursi käivitamine</i>	<i>Uute ideede konkursi eesmärk on leida elluviimist ootavaid ideid ja partnereid nende ideede ellu viimiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
16.12.	<i>Ühistranspordi liinivõrgu ja liikuvuse analüüsi läbiviimine ning tulemuste rakendamine</i>	<i>Koostöös MTÜ Viljandimaa Ühistranspordikeskusega korraldatakse liinivõrgu ja liikuvuse analüüs, mille alusel</i>	<i>Perspektiivne</i>

		<i>saab viia ellu muudatusi liinivõrgu vajadustele vastavaks muutmisel.</i>	
--	--	---	--

5. KUTSUV JA UNISTAV VILJANDI LINN

Peatükis käsitletakse turismivaldkonna suundumusi ja arenguvajadusi. Valdkondlikult kajastatakse mainekujundust, turismiteenuseid, vaatamisväärsusi, suurüritusi ja rahvusvahelist koostööd.

5.1. Lähtepositsioon 2019

Tänast Viljandit iseloomustab enim ühepäevakülastajate linnas viibimine ning kõrghooaeg on suvel. Viljandi linna turismitaristu on heal tasemel. Kõik peamised turismiobjektid on korrastatud ja viidastatud ning parkimiskorraldus on külastajasõbralik.

Viljandi linna külastaja jaoks on Viljandi imeline väikelinn Eestimaa südames. Viljandi on Eestis omanäoline ja ainulaadne kultuurimeka, mis on tuntud mitmete kultuurisündmuste ja –asutuste poolest. Ugala teatri repertuaarist leiab lavastusi igale maitsele. Vanas pastoraadihoones asub autsaider- ja professionaalse kunstiga tegelev [Kondase keskus](#), kus on eksponeeritud maalide kollektsioon ühelt tuntumalt eesti naivistilt Paul Kondaselt. Kultuurielamust pakuvad aasta ringi lisaks eelpool mainituile veel Viljandi muuseum, [Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia](#) ning keskaegne [Bonifatiusse Gild](#). Viljandis on filmide vaatamise võimalus Forum Centrumi kinos.

Ümber Viljandi linna kulgeb kaunis looduses matkarada lubades hingematvaid vaateid Sakala kõrgustikult. Maaliline järveümbrus on justkui loodud pikkadeks romantilisteks jalutuskäikudeks. Viljandi järve rannaalal on mitmeid palliplatse, hüppetorn, sõudepaatide ja vesirataste laenus ning järvel sõidab katamaraan. Laste jaoks on kaldaäärsel mänguväljakul kiiged, liurennid, ronimisredelid jpm.

Hubast majutust pakutakse väiksemates ja suuremates majutusettevõtetes. Linlasi ja külalisi võluvad kohvikud ja restoranid ning kohaliku näputööga kauplevad käsitöökauplused.

5.2. Arenguvajadused

- Viljandi hea maine hoidmine.
- Viljandi kui külastuskoha tuntuse suurendamine.
- Terviklike turismitoodete väljaarendamine. Objektide ja tegevuste sünergiale toetuvate turismitoodete arendamine.
- Hooajaväliste sündmuste ja külastuste suurendamine.
- Muutumine ühe päeva külastuspaigast pikemaks kohalolekuks põhjust andvaks sihtkohaks.
- Koostöö suurendamine turismiettevõtjate ja piirkondade vahel.
- Veekeskuse ja spaa ehitamine.

5.3. Arengueesmärgid

- Viljandi linnal on hea maine elukoha, töökoha, õppimiskoha ja külastuskohana.

- Viljandi linn on reisisihina tuntud, hästi ligipääsetav ning turismitooted ja –teenused on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised. Turismissihtkohana toimimine toob majanduslikku kasu kogukonnale ja huvitatud osapooltele.
- Linnas toimuvad kultuuri- ja spordisuurüritused toetavad kohalikku ettevõtlust ja toimivad mainekujundusprojektidena.

5.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Majutuskohtade arv Viljandi linnas		16	16	kasvab	kasvab
Voodikohtade arv Viljandi linna majutusettevõtetes		720	720	kasvab	kasvab
Voodikohtade arv majutusettevõtetes (Viljandi maakond)*	2006	2083		kasvab	kasvab
Tubade täituvus % (Viljandi maakond)*	24	25		kasvab	kasvab
visitviljandi.ee külastatavus	44 924	96 876		kasvab	kasvab
Viljandi linna ametliku FB kanali jälgijate arv	13 335	14 438		kasvab	kasvab

*Statistikaameti andmed

5.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus	Elluviimine
Meede 17 Külustuskeskkonna arendamine			
17.1.	Viljandi linna viidasüsteemi ja muu turismitaristu uuendamine	Igal aastal uuendatakse linnaruumis olevaid viitasid, linnakaarte ja muud turismitaristut.	pidev
17.2.	Veekeskuse rajamisele kaasaaitamine	Aidatakse kaasa ettevõtja poolt Viljandi järve randa veekeskuse ja spaakompleksi rajamisele. Planeeritud kompleksi kuuluvad ujula, vee- ja saunakeskus, 150-toaline hotell, konverentsisaalid ja restoran.	2022
17.3.	Külustusobjektide potentsiaali parem kasutamine	Uuendatakse ja kaasajastatakse külustusobjektide informatsiooni, kasutades selleks ka erinevaid e-lahendusi.	Pidev
17.4.	Marsruutide koostamine ja märgistamine linnaruumis	Jätkatakse marsruutide koostamist ja märgistamist linnaruumis ning objektide kohta informatsiooni lisamist.	Pidev
17.5.	<i>Video- ja valgusinstallatsioonide korraldamine linnaruumis</i>	<i>Algatatakse koostöös Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti visuaaltehnoloogia õppekava üliõpilastega linnaruumis video- ja valgusinstallatsioonide korraldamine.</i>	<i>Perspektiivne</i>

17.6.	<i>Eristuvate objektide paigutamine linnaruumi</i>	<i>Linnaruumi paigaldatakse selliseid objekte, mis eristavad Viljandi linna teistest linnadest ja kutsuvad külastajat pildistama. Näiteks taust pildistamiseks, koht abiellujatele tabalukkude panekuks – armumaasikas, lukupuu.</i>	<i>Perspektiivne</i>
17.7.	<i>Ordulinnuse varemtes ajastutruude temaatiliste tegevuste tutvustamise tegevuskava väljatöötamine ja rakendamine</i>	<i>Töötatakse välja ja rakendatakse koostöös Viljandi muuseumiga tegevuskava, kuidas suveperioodil Ordulinnuse varemtes tutvustada ajastutruuid tegevusi.</i>	<i>Perspektiivne</i>
17.8.	<i>Seikluspargi rajamine</i>	<i>Rajatakse seikluspark kas Ordulinnuse varemte kõrvale või Viljandi järve vastaskaldale.</i>	<i>Perspektiivne</i>
17.9.	<i>Golfiväljaku rajamine</i>	<i>Selgitatakse välja sobiv asukoht golfiväljakule ja otsitakse kootööpartner golfiväljaku rajamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
17.10	<i>Köisraudtee rajamine</i>	<i>Rajatakse ühe-inimese köisraudtee (zipline/ziplining) üle Viljandi järve.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 18 Külustuskeskkonna tugisüsteemi arendamine ja koostöö edendamine			
18.1.	Koostöö arendamine Viljandimaa turismiettevõtjate ja –organisatsioonidega	Arendatakse koostööd Viljandimaa turismiettevõtjate ja –organisatsioonidega piirkonna turundamisel ja turismivaldkonna edendamisel. Seoses Vabaduse plats 6 hoone lammutamisega tehakse koostööd turismiinfokeskuse uue asukoha leidmiseks.	Pidev
18.2.	Terviklike turismitoodete väljatöötamine	Töötatakse välja ja uuendatakse terviklikke turismitooteid.	Pidev
18.3.	Linna turundustegevuste rakendamine koostöös ettevõtjate ja kultuurielu korraldajatega	Koostöös ettevõtjate ning kultuuri- ja spordielu korraldajatega töötatakse välja tegevusi linna objektide ja ürituste turundamiseks ning tutvustamiseks. Näiteks võetakse kasutusele erinevaid tehnoloogilisi vahendeid: äpid, ekraanid jm.	Pidev
18.4.	Turismiinfoportaali visitviljandi.ee arendamine	Jätkatakse turismiinfoportaali visitviljandi.ee arendamist.	Pidev
18.5.	Koostöö majutusettevõtete ja teenuste mitmekesistamiseks	Mittetulundusühingute ja majutusettevõtjate koostööna kavandatakse piirkonda külastavatele turistidele erinevate lisateenuste pakkumist, millega mitmekesistada turismipakette või tutvustada piirkonda. Sellisteks teenusteks on jalgrattalaenus, uisulaenus, kalapüügi võimaluste ja käelise tegevuse võimaluste pakkumine jt.	Pidev
18.6.	<i>Viljandi linna meenekonkursi läbiviimine</i>	<i>Meenete leidmiseks viiakse ideekonkurss.</i>	<i>Perspektiivne</i>
18.7.	Linna mainekontseptsiooniga trükiste, kaartide,	Valmistatakse ja levitatakse linna tutvustavaid trükiseid, kaarte ja audiovisuaalset materjali.	Pidev

	audiovisuaalse materjali valmistamine ja levitamine		
18.8.	Osalemine siseriiklikel ja rahvusvahelistel turismimessidel	Osaletakse Eestis ja lähiriikides toimuvatel turismimessidel.	Pidev
18.9.	Kampaaniate korraldamine	Korraldatakse linna külastatavuse suurendamise eesmärgil erinevaid kampaaniaid.	Pidev
Meede 19 Väliskoostöö arendamine ja välissuhtluse tihendamine			
19.1.	Koostöösuhete arendamine sõpruslinnadega	Viljandi linna 10 sõpruslinna esindajatega suheldakse vastastikustel visiitidel või erinevates muudes koostöövormides. Sõprus-hansalinnade esindajad kutsutakse Viljandi linna iga-aastastele hansapäevadele. Võimalusel algatatakse sõpruslinnadega koostööprojekte ning soodustatakse kollektiivide osalemist neis.	Pidev
19.2.	Haridus- ja kultuuriasutuste välissuhtluse toetamine	Toetatakse õpilasgruppide vahetusi ja kultuurikollektiivide välissuhtlust.	Pidev
19.3.	Välisriikide teemaürituste korraldamine	Viiakse läbi erinevaid üritusi riikide ja piirkondade tutvustamiseks koostöös saatkondade, haridus- ja kultuuriasutuste ning ettevõtjatega.	Pidev

6. ÕPPIV JA NOORUSLIK VILJANDI LINN

Peatükis käsitletakse järgmisi teemasid: hariduskeskkonna arengu suundumused ja arenguvajadused, lasteaiad, põhikoolid, gümnaasium, kutseõppeasutused, kõrgkoolid, täiskasvanute täiendkoolitus, huviharidus ja huvitegevus, koolitransport ja hariduse tugiteenused.

6.1. Lähteprintsioon 2019

Viljandi linn on lapse jaoks hea koht, kus kasvada ja areneda. Viljandis hoolitsetakse selle eest, et siin kasvavatel lastel ja noortel on turvaline ning õnnelik lapsepõlv, millesse panustavad oma ametit südamega tegevad õpetajad ja tugispetsialistid. Viljandi linna mitmekülgne, õppurite arenguvajadusi arvestav ning rakendav, terviklik ja jätkusuutlik haridusvõrk tagab hea hariduse. Haridusasutustel on oluline koht rahvuskultuuri, keskkonda ja säästvat arengut toetavate väärtushinnangute kujundamisel.

Viljandi linnas saab haridust omandada alates alusharidusest kuni kõrghariduseni.

Alusharidus. Viljandi linnas on neli munitsipaallasteaeda: [Viljandi Lasteaed Kröllipesa](#), mis tegutseb [Mängupesa](#) ja [Krõlli](#) õppehoones, [Viljandi Lasteaed Männimäe](#), [Viljandi Lasteaed Karlsson](#), Viljandi Kesklinna Lasteaed, mis tegutseb [Mesimummi](#) ja [Midrimaa](#) õppehoones, ning üks eralasteaed: [Viljandi Vaba Waldorfkooli lasteaid](#). Lapsehoiuteenuseid osutavad: OÜ Lapsehoiuteenused lastehoid [Kukeräädsik](#), 17 kevadet OÜ [Rõõmupalli lastehoid](#) ja EELK Viljandi Jaani koguduse [Jaani Lastemaja](#).

Põhiharidus. Jätkusuutlike koolidena tegutsevad Viljandi linnas neli munitsipaalpõhikooli: [Viljandi Jakobsoni Kool](#), [Viljandi Kesklinna Kool](#), [Viljandi Paalalinna Kool](#) ja hariduslike erivajadustega laste õppele suunatud [Viljandi Kaare Kool](#) ning üks erakool - [Viljandi Vaba Waldorfkool](#).

Gümnaasiumiharidus. Viljandi linnas töötab üks gümnaasiumiklassidega riigigümnaasium – [Viljandi Gümnaasium](#) ja üks erakool – [Viljandi Vaba Waldorfkool](#). Viljandi linna munitsipaalkoolis [Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis](#) saab omandada põhi- ja gümnaasiumiharidust.

Kõrgharidus. Viljandi linnas töötab [Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia](#), mille tegevusvaldkondadeks on kõrgharidusega kultuuri- ja haridustöötajate ettevalmistamine rakenduskõrgharidusõppe ja magistriõppe õppekavade alusel.

Kutseharidus. Viljandi vallas Vana-Võidus asuv [Viljandi Kutseõppekeskus](#) korraldab taseme- ja täiendusõpet. Õppida saab metallitööd, puiduerialasid, kokandust, teenindust, autondust, auto- või bussijuhtimist, ehitust, elektrikuks, hoonete tehnosüsteemide ehitust, pehmemööbli valmistamist, mööbli-, puit- ja kivihoonete restaureerimist. Põhja-Sakala vallas asuv [Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool](#) pakub põhikooli- ja gümnaasiumijärgset kutseõpet ning täiendusõpet täiskasvanutele spetsialiseerumisega maamajandusele ja teenindusele.

Huviharidus ja huvitegevus. Huvihariduse võimalusi pakuvad munitsipaalhuvikoolid: [Viljandi Spordikool](#), [Viljandi Muusikakool](#), [Viljandi Huvikool](#), [Viljandi Kunstikool](#) ning erahuvikoolid: sh [Ott Ahoneni Tennisekool](#), [Taibukate Teaduskool](#), [Viljandi Jalgpallikool Tulevik](#) jt.

Huviringid töötavad linna kõikides üldhariduskoolides. Huvitegevuse võimalused on loodud [Viljandi Avatud Noortetoas \(VANT\)](#). Mittetulundusühingud pakuvad samuti huvitegevuse teenust – sh [Viljandi Rattaklubi](#), [Taibukate Teaduskool](#) jt.

Maakonnakeskusena pakuvad Viljandi linna huvikoolid huvihariduse teenust ka ümberkaudsete valdade elanikele.

Haridusvaldkonna tugiteenused. Viljandi Päevakeskuse juures asuvasse [laste ja perede osakonda](#) on koondunud haridusvaldkonna tugiteenuste osutamine. Osakonna spetsialistid pakuvad lastele, noortele ja lastevanematele ning nendega tegelevatele spetsialistidele kvaliteetseid ja mitmekülgseid nõustamisteenuseid – psühholoogiline, eripedagoogiline, logopeediline ja sotsiaalpedagoogiline nõustamine. Vajaduspõhiselt on osakond partneriks sotsiaalvaldkonna spetsialistidele juhtumipõhiste nõustamiste korraldamisel.

6.2. Arenguvajadused

- Kahaneva rahvastiku seisus saavutatud taseme hoidmine.
- Õpetaja rolli väärtustamine ja järelkasvu motiveerimine.
- Valdkonna töötajate palgatase ja raskused töökohtade täitmisega.
- Haridusvõrk ei ole suletud süsteem ühe omavalitsuse piires. Keskendumine koostööle naaberomavalitsuste ja haridusvaldkonna teenuse osutajatega.
- Haridus- ja Teadusministeeriumi suundumustest lähtuvalt valdkonna arengute planeerimine.
- Haridusasutuste füüsilise keskkonna kaasajastamine ning territooriumide kujundamine turvaliseks ja arendavaks.
- Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine üldhariduskoolides. Hariduslike erivajadustega õpilastele ja lastele õppe- ja kasvatustöös arenguks sobivate tingimuste loomine.

- Hariduse valdkonda toetavate kompetentsikeskuste arendamine.
- Koolitranspordi vajaduste väljaselgitamine.
- Ettevõtlikkuse süsteemse õppe rakendamine üldhariduskoolides.
- Koostöös ettevõtjatega õpilaste suvise tööhõive võimaluste otsimine.

6.3. Arengueesmärgid

- Viljandi linnas on igale lapsele tagatud lasteaia- või hoiukoht. Lasteaiahooned on kaasaegsed ja ökonoomsed ning mugava ja tervisliku keskkonnaga. Tagatud arengut toetav õpikeskkond.
- Koolides on loodud võimalused kaasaegse, kvaliteetse ja konkurentsivõimelise hariduse omandamiseks, mis võimaldab noortel edasi õppida soovitud koolis. Haridusasutuste füüsiline keskkond on kaasaegne, turvaline ning õppija arengut toetav.
- Ettevõtlikkuse süsteemne õpe on koolisüsteemi osa, mis tõstab hariduse kvaliteeti ning seeläbi noorte edukust elus.
- Huvihariduse omandamise võimalused on mitmekülgsed ja tagatud kõigile soovijatele.
- Haridusasutustes töötab motiveeritud ja professionaalne personal, kes toetab laste ja noorte arengut ning on koostööaldis.
- Haridusvaldkonna tugiteenused loovad tingimused kvaliteetse ja õigeaegse abi saamiseks. Varane märkamine on eelduseks, et abivajajale õigel ajal vajalikku abi ja tuge pakkuda.
- Toimib koostöö naaberomavalitsuste ning kutseharidust, kõrgharidust ja täiskasvanute täiendusõpet pakkuvate asutustega.

6.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Lasteaia või –hoiukoha saanute arv soovijatest, sõimekohtade soovijatest	100 % 98 %	100 % 99 %	100 %	100 % 100 %	100 % 100 %
Kvalifikatsioonile vastavate õpetajate osakaal alushariduses	96 %	96 %		99 %	100 %
Kvalifikatsioonile vastavate õpetajate osakaal põhihariduses	95 %	95 %		99 %	100 %
Huvihariduses ja –tegevuses osalevate õpilaste osakaal põhikooli õpilaste arvust	85 %	86,1 %		90 %	90 %
Elanike rahulolu lasteaedadega (5 palli skaalal)	-	-	3,798	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu põhikoolidega (5 palli skaalal)	-	-	4,082	kasvab	kasvab
Elanike rahulolu huvihariduse ja -tegevusega (5 palli skaalal)	-	-	3,991	kasvab	kasvab

6.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus ja sisu	Elluviimine
Meede 20 Jätkusuutliku haridusvõrgu toimimise tagamine ja hariduse kättesaadavuse parandamine. Nüüdisaegse õpikäsitluse elluviimine.			
20.1.	Vajalikul arvul õppekohtade loomine alushariduse, põhihariduse ja gümnaasiumihariduse omandamiseks	Kõikidele Viljandi linna lasteaiaaeglastele lastele on alusharidus kättesaadav, täiendavaid kohti vajab söimeaeglastele lastele suunatud teenus. Koolikohustuslikule isikule, kelle elukoht asub linna haldusterritooriumil, tagatakse võimalus omandada põhiharidus. Õppekohtade arv haridusasutustes sõltub laste arvust, füüsilisest õpikeskkonnast, kokkulepetest era- ja riigisektoriga ning naaberomavalitsustega.	Pidev
20.2.	Lapsehoiuteenuse osutamise toetamine	Jätkatakse lapsehoiuteenuse osutamise toetamist.	Pidev
20.3.	Lapsekeskse õppe- ja kasvatustöö rakendamine ja arendamine	Kooli pidaja poolt tagatakse põhikooli riikliku õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu, turvalisuse, tervisekaitse ja õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks. Kaasaegsete õppemetoodikate ja õppekavade arendamisel ja rakendamisel arvestatakse HTM-i prioriteetide ja õppeasutuste initsiatiividega. Rakendatakse ja arendatakse mitmekesiste õppesuundade ja erinevate õppevormide kaudu iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetavat, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendavat õpikäsitlust kõigil haridustasemetel ja –liikides.	Pidev
20.4.	Süsteemse ettevõtlikkusõppe integreerimine põhikoolide õppekavadesse	Omavalitsus peab vajalikuks põhikoolides ettevõtlikkuse õppe arendamist ning toetab koole selles. Haridusasutused kavandavad vajaliku tegevuskava ning rakendavad seda vastavalt planeeritule.	Pidev
20.5.	Andekate õpilaste toetamise programmi väljatöötamine ja rakendamine	Toetatakse erinevate programmide ja tegevuste väljatöötamist ja arendamist, mis loovad andekatele õpilastele uusi võimalusi teadmiste omandamiseks.	Pidev
20.6.	Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine haridusasutustes	Haridusliku erivajadusega õpilastele luuakse sobivad tingimused hariduse omandamiseks elukohajärgses haridusasutuses või suunatakse nende vajadustele spetsialiseerunud õppeasutustesse.	Pidev

		Õpetajatele võimaldatakse koolitusprogramme haridusliku erivajadustega õpilastega toimetulekuks ja kaasamiseks tavaklassis ning haridusasutustes rakendatakse piisaval hulgal tugipersonali, tugiisikuid ja tugiteenuseid.	
20.7.	Üld- ja huvihariduse lõimimise rakendamine ja arendamine	Arendatakse üldharidus- ja huvikoolide lõimimist edendades sisulist koostööd õppekavade tasandil. Luuakse võimalus õpilaste koormuse vähendamiseks ja sisulise töö toetamiseks.	Pidev
20.8.	Üldhariduskoolide õpilastele rakendusõppe valikkursuste võimaldamine maakonna kutseõppeasutustes	Õpilastele võimaldatakse rakenduserialade valikkursustel osalemist, mis lisavad uusi võimalusi põhihariduse omandamise kõrval eluks vajalike teadmiste omandamist.	Pidev
20.9.	Erinevates ennetusprogrammides osalemine	Soodustatakse koolide, lasteaedade, huvikoolide osalemist Maanteeameti liiklusohutuslastes, Päästeameti tuleohutuslastes, Politsei- ja piirivalveameti jt asutuste poolt läbiviidavates ennetusprogrammides. Osaletakse tervist edendavate töökohtade, lasteaedade ja koolide võrgustikus. Programmides osalemiseks omaosaluse võimaldamine.	Pidev
Meede 21 Kaasaegse, turvalise ning õppija arengut toetava füüsilise õpikeskkonna arendamine			
21.1.	Kvaliteetse õpi- ja töökeskkonna tagamine linna munitsipaalharidusasutustes	Tagatakse vajalik inventar ja õppevahendid õppe- ja kasvatustöö läbiviimiseks. Antakse võimalused asutustele uute meetodikate rakendamiseks inventari ja õppevahendite soetamiseks. Tagatakse järjepidev õpperuumide ning õppekeskkondade arendamine ja õppevahendite täiendamine vastavalt muutuvatele nõudmistele ja õppekavadest tulenevatele vajadustele.	Pidev
21.2.	Viljandi Krõllipesa lasteaia Mängupesa õppehoone rekonstrueerimine ja energiatõhususe edendamine	Rekonstrueeritakse Viljandi Krõllipesa lasteaia Mängupesa õppehoone.	2019-2020
21.3.	Viljandi Lasteaia Karlsson hoone rekonstrueerimine	Viljandi Lasteaia Karlsson hoone projekteerimine viiakse läbi 2021, hoone rekonstrueeritakse aastatel 2022-2023.	2021-2023
21.4.	Haridusasutuste territooriumide turvalisuse tõstmine	Turvalisuse tagamiseks paigaldatakse haridusasutuste territooriumidele kaameraid ja sissepääsusüsteeme ning piiratakse territooriumid aiaga. Rekonstrueeritakse haridusasutuste territooriumil olevaid ja sinna viivaid kõnniteid. Lahendatakse haridusasutuste ümbruse liikluskorraldus ning rajatakse täiendavaid parkimiskohti (Viljandi Lasteaed Männimäe, Viljandi Lasteaed	Pidev

		Krõllipesa Krõlli õppehoone, Viljandi Kesklinna Lasteaed Midrimaa õppehoone).	
21.5.	Viljandi Krõllipesa lasteaia Krõlli õppehoone rekonstrueerimine	Uuendatakse Viljandi Krõllipesa lasteaia Krõlli õppehoone tehnosüsteemid.	2024
		<i>Viljandi Krõllipesa lasteaia Krõlli õppehoone rekonstrueerimine.</i>	<i>Perspektiivne</i>
21.6.	Lasteaedade mänguväljakute seire, hooldus ja uuendamine	Vastavalt Viljandi linna lasteaedade mänguväljakute arengukavale teostatakse mänguväljakute seiret ja hooldust ning uuendatakse või lisatakse uusi atraktsioone.	Pidev
21.7.	<i>Tehnoloogia-, loodus- ja täppisteadusainete õpetamise tingimuste parandamine</i>	<i>Otsitakse võimalusi tehnoloogia-, loodus- ja täppisteadusainete õpetamise keskuse või muu õppetöö läbiviimise vormi leidmiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
21.8.	<i>Avatud õpikeskkondade arendamine põhikoolide territooriumitele</i>	<i>Arendatakse avatud õpikeskkondi põhikoolide territooriumidele õuesõppe ja muude õppevormide rakendamiseks.</i>	<i>Perspektiivne</i>
21.9.	Lahenduse leidmine Kesk-Kaare 17 hoonetes töötavatele asutustele sobiva õpikeskkonna tagamiseks	Tagatakse ruumid ja õpikeskkond Kesk-Kaare 17 õppehoones töötavatele asutustele.	2023
21.10	Viljandi Huvikooli hoone projekteerimine ja rekonstrueerimine	Viljandi Huvikooli hoone rekonstrueerimisprojekt koostatakse 2023. aastal ja rekonstrueerimistööd viiakse läbi 2024. aastal.	2023-2024
Meede 22 Haridustöötajate väärtustamine ja motiveerimine			
22.1.	Haridustöötajate süsteemne enesetäiendamine ja koolitamine	Töötajate võimaldatakse enesetäiendamine nii individuaalsetes kui ühistes koolitusprogrammides. Suurendatakse koolituste hulka erivajaduste (sh andekus) märkamiseks ja erivajadustega õpilastega töötamiseks.	Pidev
22.2.	Haridustöötajatele motiveeriva ja konkurentsivõimelise palgataseme tagamine	Üldhariduskoolide õpetajatele tagatakse töötasu õpetaja töötasu miinimummääras.	Pidev
		<i>Koolieelsete lasteasutuste kvalifikatsioonile vastavate õpetajate palgad viiakse üldhariduskoolide õpetajatega samaväärsele tasemele. Huvihariduse õpetajatele võimaldatakse palgatõus proportsionaalselt üldhariduskoolide õpetajate palgatõusuga.</i>	<i>Perspektiivne</i>
		<i>Haridusasutustes õppe- ja kasvatustegevust toetavatele töötajatele konkurentsivõimelise palgataseme tagamine.</i>	<i>Perspektiivne</i>
22.3.	<i>Ettevõtlikkuse süsteemse õppe õpetajate või koordinaatorite koolitamine</i>	<i>Omavalitsus peab vajalikuks põhikoolides ettevõtlikkuse õppe arendamist ning toetab koole selles. Haridusasutused kavandavad vajaliku tegevuskava ning rakendavad vastavalt planeeritule.</i>	<i>Perspektiivne</i>
22.4.	Aunimetustega aasta õpetaja, aasta noor õpetaja, aasta	Aunimetustega tunnustatakse vastavalt statuudile lasteaiaõpetajaid, üldhariduskooli õpetajaid, huvikooliõpetajaid ja – treenereid,	Pidev

	haridusasutuse juht ja teenekas õpetaja tunnustamine	noorsootöötajaid (huvijuht, ringijuht), tugiteenuste osutajaid (psühholoog, logopeed, defektoloog, sotsiaalpedagoog) ja haridusasutuste juhte (edaspidi õpetaja).	
22.5.	<i>Õpetaja rolli väärtustamine ning värbamise süsteemi arendamine</i>	<i>Võimaldatakse laialdasemalt sotsiaalseid garantiisid õpetajatele väärtustamiseks õpetaja rolli ühiskonnas. Värbamise süsteemiga luuakse õpetajatele erinevaid soodustusi – lapsele koht lasteaias, eluasemekulude katmine kindla perioodi jooksul, mentor, stipendium noorele õpetajale, koormuse diferentseerimine jms.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 23 Õpilasi, õpetajaid ja lapsevanemaid toetava tugisüsteemi arendamine			
23.1.	Vajaduspõhiste sobitusrühmade loomine lasteaedades	Lasteaedades luuakse vajaduspõhiselt sobitusrühmi erivajadustega lastele.	Pidev
23.2.	Nõustamisteenuse pakkumine	Tugispetsialistide, haridusasutuste ja sotsiaaltöötajate koostööna luuakse tingimused kvaliteetsema ja õigeaegse abi saamiseks. Varane märkamine on eelduseks, et abivajajale õiget abi ja tuge pakkuda.	Pidev
23.3.	Viljandi Päevakeskuse juurde loodud laste ja perede osakonna teenuste arendamine	Jätkatakse Viljandi Päevakeskuse juurde loodud laste ja perede osakonna poolt osutatavate haridusvaldkonna tugiteenuste arendamist.	Pidev
23.4.	Lasteaedade haridustehnoloogi ja HEV koordinaatori ametikohtade loomine	Luuakse lasteaedade haridustehnoloogi ja HEV-koordinaatori ametikohad.	Perspektiivne
Meede 24 Mitmekülgsete võimaluste pakkumine huvihariduse ja huvitegevusega tegelemiseks			
24.1.	Viljandi linna huvikoolides pakutav huviharidus on konkurentsivõimeline ja kättesaadav kõigile huvilistele	Viljandi linna huvikoolides pakutakse kõrgetasemelist huvihariduse teenust ning see on kättesaadav nii linna kui ka ümberkaudsete valdade elanikele.	Pidev
24.2.	Mitmekülgse huvitegevuse ja huvihariduse võrgustiku arendamine koostöös erasektori ja maakonna omavalitsustega	Arendatakse koostööd erasektori ja maakonna omavalitsustega mitmekülgsema ning ressursisäästlikuma huvihariduse pakkumiseks.	Pidev
24.3.	Järjepideva uuringu läbiviimine huvihariduse ja –tegevuse analüüsimiseks ja optimeerimiseks	Jätkatakse uuringute läbiviimist huvihariduse ja –tegevuse vajaduste ja rahulolu analüüsimiseks ning optimeerimiseks.	Pidev
24.4.	Haridusliku erivajadusega õpilastele huvihariduse ja –tegevuste võimaluste loomine	Luuakse võimalusi haridusliku erivajadusega õpilaste kaasamiseks huviharidusse ja huvitegevusse. Panustatakse õpetajate täiendavasse ettevalmistusse ning spetsiaalsete õppemeetodite, -kavade ja –vahendite rakendamisse ja kasutamisse.	Pidev
24.5.	<i>Huvikoolide loomefestivalide korraldamine</i>	<i>Korraldatakse huvikoolide koostööritusena loomefestivale.</i>	<i>Perspektiivne</i>

24.6.	Laste- ja noortekollektiivide osalemine laulu- ja tantsupeo protsessis	Koolide ja huvikoolide kollektiivid osalevad Viljandimaa laulu- ja tantsupidudel ning üleriigilistel laulu- ja tantsupidudel.	Pidev
Meede 25 Kompetentsikeskuste loomine, säilimine ja arendamine			
25.1.	Hariduse tugiteenuste kompetentsikeskuse arendamine	Otsitakse võimalusi hariduse tugiteenuste kompetentsikeskuse loomiseks, mis võimaldab pakkuda ja arendada toetavaid teenuseid õpilaste vajadustest lähtuvalt.	Perspektiivne
25.2.	Täiskasvanuhariduse e-õppe üle-eestiline kompetentsikeskus	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumist arendatakse üle-eestiline e-õppe kompetentsikeskus.	Perspektiivne
25.3.	Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kompetentsi kaasamine koostööprojektide koordineerimisel ning koolituste ja ürituste korraldamisel	Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia on ainulaadne kultuurivaldkonna kompetentsikeskus, mille tegevuse jätkumine Viljandis on regionaalpoliitiliselt oluline.	Pidev
Meede 26 Haridusvaldkonna koostöö tihendamine			
26.1.	Koostöö naaberomavalitsuste ja teiste haridusvaldkonna teenuse osutajatega	Koostööd tehakse üld- ja huvihariduse võrgu, aineürituste ja rahastuse planeerimises ning Viljandi maakonna arengustrateegia tegevuskavas 2035+ kokku lepitud tegevuste elluviimisel, sh vajadusel õpilaskodu rajamine Viljandi linna, Viljandimaa aabitsa väljatöötamises osalemine, Viljandimaa kultuuriloo ja rahvakultuuri õppeprogrammi väljatöötamine ning üldhariduskoolide õppekavadesse lõimimine.	Pidev
26.2.	Koostöös erinevate organisatsioonidega IKT-, ettevõtlikkuse, ettevõtlusalaste ja muude valdkondlike aineürituste korraldamine	Toetatakse õpilasfirmade loomist, erinevate aineürituste korraldamist ja koostööprojektide elluviimist.	Pidev
26.3.	Tehnoloogiaõppe õpetamise viiside mitmekesistamine koostöös ettevõtjatega ja teiste koostööpartneritega	Viiakse läbi tehnoloogiaõpetuse tunde koostööpartnerite juures. Erinevate tehnoloogiate õpetamine spetsialistide kaasabil suunab rohkem inimesi tehnoloogilisi erialasid õppima. Kasutatakse loomeinkubaatori teenuseid.	Pidev
26.4.	Elukestva õppe võimaluste arendamine läbi kombineeritud õppevormide	Tehakse koostööd kutseõppeasutustega ja teiste võimalike koostööpartneritega erinevate õppevormide rakendamiseks.	Pidev
26.6.	Õppivatele noortele suvise töötamise võimaluste loomine	Korraldatakse õpilastele suvist töömalevat kaasates võimalusel koostööpartnereid.	Pidev
26.7.	Viljandi koolide ja õpilaste sündmuste läbiviimisele kaasaaitamine	Toetatakse uute algatuste ja koostööprojektide ellukutsumist, sh iga-aastaste hansapäevade raames korraldatakse koolide eestvedamisel koolide hansa, mis võimaldab tutvustada koole ning õpilasfirmadel oma kaupu ja teenuseid	Perspektiivne

		<i>pakkuda, gümnaasistide poolt korraldatakse gümnaasistide nädal..</i>	
26.8.	Õpilaste transpordi vajaduste väljaselgitamine ja õppimist toetava liinivõrgu rakendamine	Koostöös ÜTK ja naaberomavalitsustega otsitakse võimalusi õpilastele sobivaima õppimist toetava liinivõrgu rakendamiseks.	Pidev

7. KULTUURI- JA SPORDILINN VILJANDI

Peatükk käsitleb kultuurilise keskkonna suundumusi ja arenguvajadusi. Kajastatud on spordivaldkond, noorsootöö, vaba aja tegevused, raamatukogud, rahvakultuur, muuseumid, teatrid, religiooni- ja muud ühiskonnategevused.

7.1. Lähtepositsioon 2019

Kultuurilinn. Viljandi on loomiseks loodud linn, kus traditsioonid ning kultuuriloomet toetav ja arendav keskkond pakub laialdasi võimalusi erinevatele elanikkonnagruppidele kultuuriga tegelemiseks. Koostöö tulemusena on sündinud Viljandile iseloomulikud jätkusuutlikud üritused, festivalid, kultuuriüritused.

Viljandi linna tuntakse nii Eestis kui ka väljaspool Eestit kultuurikantsina, mille ilmet kujundavad nii Viljandi linnas tegutsevad [Eesti Pärimusmuusika Keskus](#), [Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia](#), [Ugala teater](#), [Rahvakultuuri Keskus](#) kui ka tuntud ja traditsioonilised kultuurisündmused nagu igasuvine Viljandi pärimusmuusika festival, Viljandi hansapäevad, Viljandi vanamuusika festival, Viljandi kitarrifestival, rahvusvaheline nukuteatrite festival „Teater Kohvris“, Notafe festival jt.

Viljandi linna munitsipaalkultuuriasutused on: [Viljandi Linnaraamatukogu](#), [Viljandi Nukuteater](#) ja [Sakala Keskus](#). Sakala keskuse allüksustena tegutsevad [Kondase Keskus](#) ja [Viljandi Avatud Noortetuba \(VANT\)](#).

Pärimusmuusika Aidas tegutsev [Eesti Pärimusmuusika Keskus](#) on üleriigiliselt pärimusmuusikaalast huviharidust toetav ja korraldav ning pärimusmuusika elavat esitust levitav organisatsioon. Lisaks kontserttegevusele ja Viljandi pärimusmuusika festivali korraldusele toimub aktiivne pärimusmuusika õpetamine ja talletamine August Pulsti Õpistu kaudu.

Arvukad laste ja täiskasvanute kultuurikollektiivid annavad tooni erinevatel konkurssidel, maakonna laulu- ja tantsupeol ning rohkearvuline on osavõtt vabariiklikest laulu- ja tantsupidudest. Viljandis tegutseb palju pikkade traditsioonidega kultuurikollektiive ja seetõttu on tegevustoetuste, soodsate prooviruumide ning esinemisväljundi tagamisega oluline nende elujõulisusele kaasa aitamine.

Viljandis tegutseb seitse erinevat kogudust. Lisaks kogudusetööle toimub nii Viljandi Jaani kirikus kui Viljandi Pauluse kirikus ja Viljandi Baptistide kirikus palju kontserte.

Viljandi linn toetab Tartu linna kandideerimist 2024. aasta Euroopa kultuuripealinna tiitlile. Viljandi linnal on koostöölepe raames võimalus osaleda Euroopa kultuuripealinnaks kandideerimise projektis oma linna kultuuripotentsiaaliga.

Spordilinn. Viljandi linna prioriteetideks spordivaldkonnas on spordibaaside arendamine ja noortespordi toetamine.

Viljandi linna sportimispaiku haldab munitsipaalasutus [Viljandi Spordikeskus](#). Tähtsamad sportimispaigad on: spordihoone, Paalalinna viilhall, linnastaadion, korvpalliväljak, sõudebaas,

sõudeelling, jalgpalli harjutusväljak, Viljandi järve rannaala, aerutamisbaas, ümber Viljandi järve kulgev terviserada.

Noortesporti teostab peamiselt [Viljandi Spordikool](#), kus noored saavad osaleda 14 spordiala treeningutel: aerutamine, akadeemiline sõudmine, ilu- ja rütmvõimlemine, judo, kergejõustik, korvpall, käsipall, laskmine, lauatennis, maadlus, suusatamine, vibulaskmine ja võrkpall. Erahuvikoolides või klubilises tegevuses osalevad noored jalgpalli, tennis, iluuisutamise, jäähoki ja jalgrattaspordi treeningutel.

Viljandi Spordikeskuse ja spordiklubide koostööna toimub Viljandis suur hulk rahvaspordiüritusi ja spordivõistlusi – alaliitude võistluskalendrisse kuuluvad võistlused, rahvaspordiürituste sarjad ning mitmed väga pika traditsiooniga võistlused. Huntaugu piirkond on üheks osaks Viljandi järve äärest tervisesporditaristust, mis on Viljandimaa prioriteetne, väljaarendamist ja kaasajastamist vajav regionaalne tervisespordikeskuses.

Noorsootöö. Avatud noorsootööd teostab Sakala Keskuse allüksusena [Viljandi Avatud Noortetuba \(VANT\)](#). VANT-i eesmärk on pakkuda Viljandi linna kõigile 7-26-aastastele noortele erinevaid noorsootöö teenuseid ja korraldada vaba aja sisustamist. Noortel on võimalik osaleda arendavates aktiivsetes tegevustes sise-skatepargis ja mängudesalis. VANT toetab noorte omaalgatust ning kaasab noori aktiivselt tegevuste algatamisse ja läbiviimisesse, toetab noorte omavahelist suhtlemist, pakub võimalusi mitteformaalseks ja informaalseteks õppimiseks. Noortetuba planeerib ja teostab noorteprojekte ja –programme ning osaleb koostöös noortega linnaülestes noorteüritustes korraldamises ning rahvusvahelistest projektides.

Viljandi Linnavolikogu alalise komisjonina töötab Viljandi Noortevolikogu, mis annab noortele võimaluse osaleda otsustusprotsessides. Üldhariduskoolide juures tegutsevad õpilasesindused.

7.2. Arenguvajadused

- Kohanemine muutustega rahvastikus.
- Kultuurilise mitmekesisuse hoidmine.
- Spordi-, kultuuri- ja noorsootöövaldkonna töötajate väärtustamine ja järelkasvu motiveerimine.
- Koostöö tihendamine teenuse osutajate, naaberomavalitsuste ja riiklike institutsioonidega.
- Piirkondliku kultuuritöö koordinaatori ametikoha loomine.
- Kultuuriasutuste füüsilise taristu parendamine ja kaasajastamine ning sündmuste läbiviimiseks uute eriilmeliste kohtade leidmine linnaruumis.
- Kultuuritöötajate ümarlaua korraldamine.
- Kultuurikalendri arendamine kättesaadavamaks.
- Viljandi Spordihoone, mitmete spordirajatiste, koolide staadionide, spordiruumide ning –rajatiste kaasajastamine.

7.3. Arengueesmärgid

- Viljandi linn on avatud ja areneva, eripalgelise ning traditsioonidega kultuurieluga linn, kus on tagatud võimalused kultuuri loomiseks, tarbimiseks ja edasikandmiseks.
- Sportimispaikade arendamise läbi paremate tingimuste loomine nii tiptasemel treeningute läbiviimiseks kui ka liikumisharrastusega tegelejatele.

- Linna positiivse maine tugevdamine ja arendamine, kodanikualgatuste toetamine ja kaasamine ürituste korraldamisse.
- Spordi-, kultuuri- ja noorsootöövaldkonna töötajate väärtustamine ja järelkasvu motiveerimine.
- Mitmekülgseid võimalusi loov süsteemne ja innovaatiline noorsootöö.

7.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Loomestipendiumide kasv	5 % aastas	5 % aastas		5 % aastas	5 % aastas
Kultuurivaldkonna tegevustoetuste kasv	5 % aastas	5 % aastas		5 % aastas	5 % aastas
Kultuurivaldkonna projektitoetuste kasv	5 % aastas	5 % aastas		5 % aastas	5 % aastas
Spordistipendiumide kasv	5 % aastas	5 % aastas		5 % aastas	5 % aastas
Spordivaldkonna tegevustoetuste kasv	5 % aastas	5 % aastas		5 % aastas	5 % aastas
Spordivaldkonna projektitoetuste kasv	5 % aastas	5 % aastas		5 % aastas	5 % aastas

7.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus ja sisu	Elluviimine
Meede 27 Jätkusuutliku ja mitmekesise spordielu toetamine ja arendamine			
27.1.	Linnale kuuluvad spordirajatised on erinevate spordialade ja liikumisharrastusega tegelejate aktiivses kasutuses aastaringelt	Liikumisharrastusega tegelejatele ja spordihuvilistele tagatakse võimalused kehalise vormi saavutamiseks, sportliku eluviisi harrastamiseks, sportlikuks eneseteostuseks ning vaatamängulise spordielamuse saamiseks.	Pidev
27.2.	Toetused spordiorganisatsioonidele, klubidele ja harrastajatele aastaringse tegevuse tagamiseks ja arendamiseks	Viljandi linna eelarvest toetatakse taotluste alusel mittetulunduslikku tegevust tegevus- või projektitoetustega. Viljandi linna spordistipendiumi saavad taotleda Viljandis elavad ja tegutsevad isikud, kes esindavad Viljandit või Viljandi spordiklubi, et väärtustada ja toetada nende tegevust spordi arendamisel ja populariseerimisel nii Viljandis kui kogu maailmas.	Pidev
27.3.	Heade ja mitmekülgsete sportimisvõimaluste loomine lastele ja noortele	Viljandi linna spordialaseks prioriteediks on noortesport, mida korraldavad lisaks Viljandi Spordikoolile erahuvikoolid ja –klubid.	Pidev

27.4.	Spordiürituste ja liikumisharrastust soodustavate tegevuste ning programmide läbiviimine erinevatele sihtgruppidele	Viljandi linna jaoks olulised ja osalejate rohked spordisündmused on: suurjooks ümber Viljandi järve, Mulgi rattamaraton, Mulgi uisumaraton, laste Paala järve jooks, linnajooks, hansapäevade spordivõistlused. Liikumisharrastust soodustavad jalgratta- ja suusamatkad, järvejooksude ning kepikõnni sari, perespordipäevad, tervisekuu üritused, kampaaniaüritused terviseradadel, rahvusvaheline lumepäev ja paljud teised üritused. Maakondlikke, vabariiklikke ja rahvusvahelisi spordiürituste läbiviimist korraldatakse koostöös spordiklubide ja alaliitudega ning nende korraldamist toetatakse taotluste alusel projektitoetustega.	
27.5.	Esindusvõistkondade toetamine meistriliiga tasemel	Toetatakse esindusvõistkondi sõltuvalt sellest, milline või millised võistkonnad võistlevad meistriliiga tasemel.	Pidev
27.6.	Sihtasutuse Holstre-Polli Vabaajakeskus arendamine koostöös Viljandi vallaga	Osaletakse sihtasutuse Holstre-Polli Vabaajakeskus väljaarendamisel sh kaasfinantseeringuga regionaalsete tervisespordikeskuste toetamise programmis (2019-2022).	Pidev
27.7.	Koostöö eraspordibaaside haldajatega	Tehakse võimalusel koostööd eraspordibaaside haldajatega tegevuste läbiviimisel (jäähall, tennisehall ja –väljakud jm).	Pidev
27.8.	Ujumise algõpetuse võimaldamine kõigile lastele ja õpilastele	Kuni eraettevõtja poolt Viljandi linna rajatava veekeskuse valmimiseni võimaldatakse ujumise algõpetust Viljandi Jakobsoni Kooli ujulas. Alates aastast 2022 ostetakse ujulateenust eraettevõtja poolt rajatavast veekeskusest, kus lepingu kohaselt tagatakse siseujula ujumisradade kasutamise kättesaadavus ujumise algõppe ja treeningute läbiviimiseks.	Pidev
Meede 28 Aktiivses kasutuses olevate spordirajatiste kaasajastamine			
28.1.	Koolide staadionide ja spordiväljakute rekonstrueerimine ning arendamine	2020. aastal rekonstrueeritakse Viljandi Kesklinna Kooli spordiväljak. 2021. aastal rekonstrueeritakse Viljandi Jakobsoni Kooli spordiväljak ning rajatakse multifunktsionaalne sisehall. Tagatakse koolide staadionide ja spordiväljakute järjepidev seire ja arendamine.	Pidev

28.2.	Viljandi Spordihoone remont	Hoone kaasajastamiseks on 2 võimalust: 1) kogu hoonele tehakse rekonstrueerimisprojekt (2021) ja hoone mõlemas korpuses viiakse läbi kapitaalremont; 2) hoone remonditakse osade kaupa – esimeses järjekorras hoone vana korpus.	
28.3.	Väljõulinnakute rajamine	Rajatakse väljõulinnakud linna erinevatesse piirkondadesse. 2021. aastal paigaldatakse väljõulinnak Männimäe linnaossa.	Perspektiivne
28.4.	Huntauugu piirkonna arendamine aasta ringi kasutamiseks tervisespordi- ja vaba aja alana	Viljandi järveäärse terviseraja Huntauugu piirkonda paigaldatakse 2020. aastal kunstlume tootmiseks vajalik pumpla ja rajatakse veetorustik ning 2021. ja 2022. aastal hangitakse 2 lumekahurit.	2020-2022
28.5.	Rannajalgpalliväljaku rajamine	Jätkatakse rannajalgpalliväljaku rajamist ja arendamist.	Perspektiivne
28.6.	Aerutamisbaasi rekonstrueerimine	Rekonstrueeritakse Viljandi järveäärne aerutamisbaas.	2023
28.7.	Jakobsoni Kooli ujula remont	Tööde kavandamine sõltub erasektori poolt Viljandi linna kavandatava veekeskuse projekti elluviimisest. Kuni eraettevõtja poolt Viljandi linna rajatava veekeskuse valmimiseni hoitakse ujula kasutamiseks nõutavas seisukorras. Veekeskuse käivitamisel leitakse ujula ruumidele muu otstarve.	
28.8.	Viljandi järvele sõudekanali rajamine ja taristu arendamine	Sõudekanali rajamiseks viiakse läbi täiendavad keskkonnakaitselised analüüsid tegevuse võimalikkusest Viljandi järvel.	Perspektiivne
28.9.	Jalgpallihalli ehitamine	Viljandi Jakobsoni Koolile rajatakse multifunktsionaalne sisehall.	2021
28.10.	Järveäärse tervisesporditaristu korrashoid ja kaasajastamine	Tervispordi ja liikumisvõimaluste parandamiseks viiakse Viljandi järve äärsel tervisesporditaristul perioodil 2019-2022 läbi järgmised tegevused: 2019. aastal hangitakse UTV (Utility Task Vehicle) ja hooldusniiduk raja hooldustööde läbiviimiseks. 2020. aastal paigaldatakse kunstlume tootmiseks vajalik pumpla ja rajatakse veetorustik, 2021. ja 2022. aastal hangitakse kokku 2 lumekahurit, 2021. aastal paigaldatakse väljõusaal terviseraja Männimäe linnaosa piirkonda, 2022. aastal rajatakse valgustus terviseraja Hariduse tänava lõigule ning olemasolevad terviseraja valgustuse lambid asendatakse energiasäästlike LED- valgustitega. Kogu perioodi jooksul uuendatakse terviseraja	Pidev

		katet, eemaldatakse võsa ja puuoksi raja äärtest, et muuta rada ohutumaks. Võimalusel teostatakse erinevaid muid töid ja arendusi.	
28.11.	Viljandi Spordikeskuse Paala viihalli remont	2019. aastal rekonstrueeritakse Paala viihalli põrand.	Pidev
28.12.	Viljandi järveäärse polüfunktsionaalse spordiväljaku arendamine	Arendatakse Viljandi järveäärset polüfunktsionaalset spordiväljakut, kus asuvad jalgpalli muruväljak, heiteväljak ja vibuväljak.	Pidev
28.13.	Koostöö eraspordibaaside haldajatega	Tehakse koostööd eraspordibaaside haldajatega eesmärgiga mitmekesistada sportimisvõimalusi.	Pidev
28.14.	Linnastaadioni murukatte uuendamine	Uuendatakse linnastaadioni murukate.	2020
Meede 29 Mitmekesise ja aastaringelt toimiva kultuurielu edendamine			
29.1.	Kultuuriasutuste toimimine kogukonna-, info- ja õpikeskusena	Jätkatakse linnaraamatukogu arendamist ning lisaks põhitegevusele erilmeliste programmide ja ürituste läbiviimist, näituste korraldamist, elanike abistamist e-teenuste kasutamisel ning elukestva õppe võimaluste vahendamist.	Pidev
		Arendatakse Sakala Keskuse teenuseid ja tegevusi ning aidatakse kaasa kogukonnale suunatud tegevuste ja teenuste pakkumisele.	Pidev
		Toetatakse autsaiderkunstiga tegeleva Kondase Keskuse suuremat rahvusvahelist võrgustamist ja arengut piirkonna kunstikeskusena.	Pidev
		Nukuteatri tegevuse arendamine.	Pidev
29.2.	SA Viljandi Muuseum asutamine ja arendamine	Kaalutakse erinevaid võimalusi ja tehakse otsus asutuse asutamise, loomise ja arendamise osas.	Perspektiivne
29.3.	Toetused kultuuriorganisatsioonidele ja –kollektiividele aastaringse tegevuse tagamiseks ja arendamiseks	Viljandi linna eelarvest toetatakse taotluste alusel mittetulunduslikku tegevust tegevustoetuse või projektitoetustega ning antakse välja loomestipendiume Viljandis elavatele või tegutsevatele autoritele või esitajatele, kes tegutsevad kujutava või rakenduskunsti, lavakujunduse, audivisuaalse kunsti, lavakunsti, kirjanduse, muusika või arhitektuuri alal, et väärtustada ja toetada nende tegevust Viljandi kultuurielus.	Pidev
29.4.	Maineürituste järjepidev toimumine ning kõrge kvaliteedi tagamine	Tagatakse Viljandi linna jaoks on oluliste maineüritusteks kujunenud ürituste toimumine ning nende kõrge kvaliteet. Olulisteks maineüritusteks on Viljandi pärimusmuusika festival, Viljandi hansapäevad, Viljandi vanamuusika festival,	Pidev

		Viljandi kitarrifestival, rahvusvaheline nukuteatrite festival „Teater Kohvis“, Notafe festival.	
29.5.	Viljandi linnale oluliste tähtpäevade tähistamine	Viljandi linn korraldab igal aastal järgmiste oluliste tähtpäevade tähistamist: Eesti Vabariigi aastapäev, emadepäev, lastekaitsepäev, maakaitsepäev, võidupüha, jaanipäev, taasiseseisvumispäev, Viljandi linna sünnipäev, isadepäev, 1. adventiküünla süütamine.	Pidev
29.6.	Uute sündmuste korraldamise soodustamine	Aidatakse kaasa uute sündmuste ellukutsumisele ja läbiviimisele.	Pidev
29.7.	Kultuurikalendri arendamine	Arendatakse veebipõhist kultuurikalendrit kasutajasõbralikumaks. https://visitviljandi.ee/et/sundmused	Pidev
29.8.	Osalemine laulu- ja tantsupidude traditsiooni hoidmisel ja protsessis	Soodustatakse Viljandi linnas tegutsevate laste ja täiskasvanute kultuurikollektiivide osalemist maakondlikel ning vabariiklikel laulu- ja tantsupidudel.	Pidev
29.9.	<i>Piirkondliku kultuurikoordinaatori ametikoha loomine</i>	<i>Luuakse piirkondliku kultuurikoordinaatori ametikoht.</i>	<i>Perspektiivne</i>
29.10.	Koostöö huvi- ja üldhariduskoolidega õpilaste ja noorte kaasamisel linna kultuuriürituste läbiviimisele	Õpilasi ja kollektiive kaasatakse linna kultuuriürituste läbiviimisele. Toetatakse noorte poolt linnaruumis läbiviidavaid omaalgatuslikke projekte.	Pidev
29.11.	Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kaasamine kultuurivaldkonna tegevustesse	Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia on ainulaadne kultuurivaldkonna kompetentsikeskus, mille tegevuse jätkumine Viljandis on regionaalpoliitika seisukohalt oluline. Kultuuriakadeemia kompetentsi kaasatakse koostööprojektide koordineerimisel ning koolituste ja ürituste korraldamisel.	Pidev
29.12.	Tartu linna toetamine kandideerimisel 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnaks	Viljandi linna kultuuripotentsiaaliga toetatakse koostöölepe raames Tartu linna kandideerimisel 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnaks.	
29.13.	Kultuurialaste koostööümarlaudade korraldamine	Korraldatakse koostööümarlaudu, mis omavad olulist rolli kultuurialase infovahetuse, koostöö ja ühiste algatuste ning sündmuste elluviimisel. Ümarlaudadesse kaasatakse avaliku, era- ja kolmanda sektori esindajaid.	Pidev
29.14.	<i>Loomeresidentuuride toetamine</i>	<i>Toetatakse loomeresidentuuride läbiviimist linnas.</i>	<i>Perspektiivne</i>
29.15.	Koguduste roll kultuurisündmuste vahendajate ja kogukonna heaks töö tegijatena	Kirikud on olulised kultuuritemplid ja linna kultuuriväärtuslike objektide seas hindamatu väärtusega, mis kannavad endas sajandite kultuuripärandit. Kirik panustab otseselt kohalike kultuuritraditsioonide kestmisel	Pidev

		kultuurisündmuste kaudu. Koguduseliikmete kogukondlik töö on olulise tähtsusega.	
29.16.	Viljandi piirkonna ühinemine UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga	Tehakse koostööd Viljandi piirkonna ühinemiseks UNESCO Loovlinnade Võrgustikuga käsitöö ja rahvakunsti valdkonnas.	Perspektiivne
Meede 30 Tänapäevaseid võimalusi pakkuvate kultuuriobjektide arendamine			
30.1.	Sakala Keskuse hallatava taristu parendamine	Parendatakse Sakala Keskuse hallatavat taristut. Töödeks on: Sakala Keskuse saali akustika parandamine, tehniliste vahendite ja välilavade kaasajastamine, Viljandi Avatud Noortetoa (VANT) ruumide ja taristu kaasajastamine sh. skatepargi uuendamine, Viljandi Vana Veetorni ja Kondase Keskuse ruumide ja taristu kaasajastamine.	Pidev
30.2.	Nukuteatri taristu parendamine	Kaasajastatakse Nukuteatri heli- ja valgusparki.	Perspektiivne
30.3.	Eriilmeliste näitusepaikade otsimine ja arendamine	Otsitakse ja arendatakse linnaruumis erineva profiiliga näitusepaiksid ning korraldatakse neis näitusi.	Pidev
30.4.	Linnaraamatukogu tehnilise baasi ja sisustuse kaasajastamine	Linnaraamatukogu hoonele ehitatakse välja ventilatsioonisüsteem, uuendatakse valgustussüsteemi jm.	Perspektiivne
Meede 31 Spordi-, kultuuri- ja noorsootöövaldkonna töötajate väärtustamine			
31.1.	Spordi-, kultuuri- ja noorsootöötaja ameti väärtustamine	Spetsialistide palgatasemed lähendatakse sarnaste ametikohtade palkadega riigisektoris ning ühtlustatakse linnavalitsuse institutsioonide vahel.	Perspektiivne
31.2.	Valdkondlik koolitamine ja nõustamine	Soodustatakse töötajate enesetäiendamist nii individuaalsetes kui ühistes koolitusprogrammides.	Pidev
Meede 32 Mitmekülgseid võimalusi loova süsteemse ja innovaatilise noorsootöö edendamise			
32.1.	Noorsootöö tegevuse arendamine, koostöövõrgustike tugevdamine ning noorte arendamine ja kaasamine	Jätkatakse avatud noorsootöö põhimõtete rakendamist Sakala Keskuse allüksuse Viljandi Avatud Noortetoa (VANT) kaudu. Osaletakse noorsootöölalastes riiklikes programmides, tõhustatakse noorteinfo jõudmist noorteni. Noorte arendamiseks korraldatakse koolitusi, viiakse läbi erinevaid projekte ja programme. Jätkatakse noorte kaasamist sõprus- ja hansalinnade projektidesse. Kaasatakse noori vabatahtlikku töösse ja toetatakse noorte omaalgatuslikku tegevust.	Pidev
32.2.	Mobiilse noorsootöö arendamine ja süsteemne rakendamine	Linnaruumis viiakse läbi erinevaid projekte noorte kaasamiseks ja neile tegevuse pakkumiseks.	Pidev
32.3.	Noorte teavitamise ja nõustamise süsteemi arendamine	Jätkatakse eesmärgipärast tegevust noorteni jõudmisel ning noorte abistamisel ja	Pidev

		toetamisel. Jätkatakse Noorte Tugila programmi ja teisi programmilisi tegevusi.	
32.4.	Koolivaheaja tegevusprogrammide järjepidevuse tagamine	Korraldatakse laagreid ja viiakse läbi erinevaid projekte koostöös munitsipaal- kui erahuvikoolidega ning teiste koostööpartneritega.	Pidev
32.5.	Viljandi Noortevolikogu töö arendamine	Viljandi Noortevolikogu (VNV) on Viljandi noortest koosnev Viljandi Linnavolikogu ajutine komisjon, mille eesmärgiks on noorte huvide esindamine linna tasandil. Viljandi Noortevolikogu töös osalemisega kaasatakse noori planeerimisse, otsustustesse ja erinevatesse tegevustesse.	Pidev
32.6.	Noorte omaalgatuslike projektide toetamine	Viljandi Noortevolikogu poolt viiakse läbi projektikonkurse noorte omaalgatuslike projektide toetamiseks.	Pidev
32.7.	Noorte järjepidev ja süsteemne tunnustamine	Jätkatakse Viljandi linna aastapreemiade hulgas aasta noore ja noore sportlase preemia väljaandmist ning erinevatel tasanditel silma paistnud noorte tunnustamist.	Pidev

8. HOOLIV JA SOTSIAALSELT TURVALINE VILJANDI LINN

Peatükis käsitletakse sotsiaalse keskkonna ja rahvastiku tervise suundumusi ja arenguvajadusi. Valdkondlikult kajastatakse puuetega inimeste, eakate, laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutusi ja sotsiaalset kaitset, töötute sotsiaalset kaitset, eluasemeteenuseid ja sotsiaalset kaitset riskirühmadele.

8.1. Lähtepositsioon 2019

Viljandi linna sotsiaalhoolekandelise tegevuse eesmärgiks on jõuda kõigi abivajajateni õigel ajal, mis eeldab kogu süsteemis kvalitatiivset muutust probleemide tagajärgede likvideerimisest probleemide ennetamisele. Sotsiaalhoolekande peamised sihtgrupid on lastega pered, eakad, erivajadustega ja toimetulekuraskustes inimesed. Omavalitsuse poolt tagatakse kõik seadustest tulenevad teenused ja toetused.

Sotsiaalhoolekandesüsteemi moodustavad linnavalitsuse sotsiaalamet, linnavalitsuse hallatav asutus [Viljandi Päevakeskus](#) ja Viljandi linna osalusega moodustatud SA Viljandimaa Hoolekandekeskus. Viljandi linn väärtustab sotsiaalhoolekande valdkonnas tegutsevaid ja koostööpartneriteks olevaid mittetulundusühinguid ning toetab nende potentsiaali igakülgset rakendamist iga-aastaste tegevus- ja projektitoetustega ning võimalusel ruumide ülalpidamiskulude katmisega.

Sotsiaalamet osutab abi Viljandi linnas elavatele inimestele toimetulekuraskuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks, määrab ja maksab riiklikke (toimetulekutoetus) ja kohalikke (sünnitoetus, lasteaia kohamaksu toetus, lasteaia toitlustamise toetus, toimetulekutoetust saanud perede laste koolimineku ja koolilõpetamise toetus, üliõpilastoetus, matusetoetus jne) sotsiaaltoetusi, korraldab alaealiste ja täisealiste piiratud teovõimega isikute eestkostet, korraldab sotsiaalteenuste ja muu abi andmist. Tervikliku ülevaate laste ja perede heaolu valdkonna hetkeolukorrast annab Viljandi linna laste ja perede heaolu profiil.

Viljandi linn teeb koostööd erinevate sotsiaalvaldkonna asutuste ja spetsialistidega, teiste kohalike omavalitsuste üksustega ning riigiasutustega. Koostööpartnerid erinevate teenuste ja tegevuste pakkumisel ja korraldamisel on [MTÜ Singel Kodu](#), [MTÜ Viljandimaa Singel](#), [MTÜ Töötoad](#), [Viljandimaa Puuetega Inimeste Nõukoda](#), kogudused jt. SA Lapse Heaolu Arengukeskuse projekti raames käivitamisel nõustamisteenuse pakkumine peredele probleemide ennetamiseks ning toe pakkumiseks.

Teenused ja teenuse pakkujad erinevat liiki puudega ja psüühikahäiretega lastele: erivajadustega laste lastehoiu osutaja [SA Perekodu](#), tugiisikuteenuse osutaja SA Perekodu, rehabilitatsiooniteenuste osutajad SA Perekodu ja [SA Viljandi Haigla](#), erivajadustega laste lasteaiateenuse osutajad SA Perekodu ja Viljandi Lasteaed Männimäe (rühmad erivajadustega lastele), erivajadustega laste koolid SA Perekodu [Jaagu Lasteaed-Põhikool](#) ja [Viljandi Kaare Kool](#), nõustamisteenust pakutakse koostöös Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna, [Viljandimaa Rajaleidja Keskuse](#) jt teenuse pakkujatega. SA Perekodu pakub ka asenduskoduteenust.

[Viljandi Päevakeskus](#) osutab eakatele ja puuetega inimestele sotsiaalteenuseid, sealhulgas koduhooldusteenuseid, sooja toidu koju viimist, sotsiaaltranspordi- ja saunateenust. Leola 12a ruumides pakub Viljandi Päevakeskus laste turvakodu-, täiskasvanute varjupaiga teenust ja teostab sotsiaaleluruumides elavate isikute üle järelevalvet. Päevakeskus korraldab eakatele ja puuetega inimestele huvialast tegevust ja viib läbi erinevaid üritusi.

Viljandi Päevakeskuse [laste ja perede osakonda](#) on koondunud haridusvaldkonna tugiteenuste osutamine. Osakonna spetsialistid pakuvad lastele, noortele ja lastevanematele ning nendega tegelevatele spetsialistidele kvaliteetseid ja mitmekülgseid nõustamisteenuseid – psühholoogiline, eripedagoogiline, logopeediline ja sotsiaalpedagoogiline nõustamine. Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna ülesanne on ka sotsiaalvaldkonna tugiteenuste ning nii hariduse- kui ka sotsiaalvaldkonnaga seonduva ennetustööga tegelemine.

[SA Viljandimaa Hoolekandekeskus](#) asub Viiratsi alevikus ja pakub ööpäevaringset hoolekandeteenust 68-le eakale ning puudega inimesele.

[Viljandi Linnaraamatukogu](#) korraldab elanikele, kes tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama, nende soovil tasuta koduteeninduse.

Tervishoid. Tervishoiuteenuseid osutavad [Sihtasutus Viljandi Haigla](#), [OÜ Viljandi Tervisekeskus](#) ja teised pere-, eri- ja hambaarstikeskused. Esmatasandi tervishoiuteenuseid osutab 16 perearsti.

[Sihtasutus Viljandi Haigla](#) on Eesti suurim üldhaigla, mille koosseisu kuuluvad ambulatoorse ravi ja diagnostika kliinik, kirurgiikliinik, sisekliinik, taastusravikliinik, psühhiaatrikliinik, õendushoolduskeskus ning sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskus. Viljandi linn teeb koostööd SA-ga Viljandi Haigla uue haigla ja tervisekeskuse hoone rajamiseks Viljandi kesklinna ning osaleb paikkondlikus tervishoiu- ja sotsiaalteenuste integreerimise pilootprojektis.

8.2. Arenguvajadused

- Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna teenuste arendamine ja tugispetsialistide koolitamine.
- Sotsiaalmeti ruumipuudus ning sotsiaalvaldkonna personaliga seotud teemad – ametnike ülesostmine, töötajate läbipõlemise oht, valdkonna töötajate madalad palgad ja raskused kaadri leidmisel.

- SA Viljandimaa Hoolekandekeskuses kohtade suurem vajadus.
- Teenused eakatele ja puuetega inimestele, mis võimaldaksid neil maksimaalselt kaua oma kodus elada.
- Omasteholdajate nõustamine ja toetamine.
- Suurem koostöö esmatasandi tervishoiuteenuse osutajatega.
- Tervislike eluviiside ja terviseteadlikkuse tõstmine igas vanusegrupis.
- Sotsiaalala info kättesaadavuse parandamine.
- Vabatahtlike kaasamine eakatele teenuste pakkumiseks.

8.3. Arengueesmärgid

- Sotsiaalprobleemide süsteemne ja pidev ennetamine ja sotsiaalhoolekande süsteemi arendamine. Tõhus võrgustikutöö ja varane märkamine ennetavad raskemaid probleeme. Liikumine projektipõhiselt ennetustegevuselt süsteemsele ennetustegevusele.
- Sotsiaaltoetuste ja teenuste kättesaadavuse parandamine ning nende pidev arendamine. Teenused ja toetused on paindlikud ja igale abi vajavale inimesele on tagatud tema isikupäraseid vajadusi arvestav tugi, mis võimaldab tal maksimaalselt iseseisvalt toime tulla.
- Linnaruum ja üldkasutatavad hooned on ligipääsetavad sh liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimestele ja kõik avalikud teenused on võrdselt kättesaadavad.
- Sotsiaalteenuste osutamiseks vajaliku taristu parendamine.
- Tervislike eluviiside ja tervise väärtustamine ning terviseteadlikkuse tõstmine. Inimeste tervena elatud eluaastate suurendamine tervisekäitumise parandamise abil.
- Hea koostöö tervishoiu valdkonna arendamisel.

8.4. Mõõdikud

Näitaja	2017	2018	2019	2025	2030+
Toimetulekutoetust saavate leibkondade arv	849	686		kahaneb	kahaneb
Tervena elada jäänud aastate arv naised/mehed (Viljandi maakond)*	55,11/48,74			kasvab	kasvab
Sotsiaalvaldkonna eelarve €	1730699,70	1758356,77		kasvab	kasvab
Puuetega laste arv 0-15 a**	230	201	187		
Tööealised puuetega inimesed 16-63,5 a**	789	812	821		
Eakad puuetega inimesed**	1195	1251	1266		
65+ elanike arv elanike arvust %	22,13	22,56	22,99	kasvab	kasvab

* Statistikaameti andmed

** Sotsiaalkindlustusameti andmed

8.5. Tegevuskava 2020-2025/ Arengustrateegia 2030+

Alapeatükis on kajastatud arengukava 2020-2025 tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud aasta/pidev ja arengustrateegia 2030+ tegevusi, mille elluviimise ajaks on märgitud *perspektiivne* (märgitud *kursiivis*).

	Tegevus	Tegevuse selgitus	Elluviimise aeg
Meede 33 Sotsiaalprobleemide ennetamine ja sotsiaalhoolekande süsteemi arendamine			
33.1.	Sotsiaalvaldkonna spetsialistide erialase võimekuse tõstmine, koostöö ja meeskonnatöö arendamine	Töötajatele võimaldatakse enesetäiendamine nii individuaalsetes kui ühistes koolitusprogrammides.	Pidev
33.2.	Sotsiaalvaldkonna töötaja rolli väärtustamine ja järelkasvu motiveerimine	Edulugude ja positiivsete sündmuste kajastamine, sotsiaalvaldkonna töötajate töö tunnustamine jm.	Pidev
33.3.	Laste ja perede ennetustegevuste ja varase märkamise meetodi arendamine	Arendatakse Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonnas laste ja perede varajase märkamise meetodit eesmärgiga jõuda peredele suunatud teenuste ja toe pakkumisega teenusevajajateni võimalikult varajases staadiumis.	Pidev
33.4.	Sotsiaalvaldkonnas tegutsevate kodanikuühenduste toetamine	Viljandi linna eelarvest toetatakse taotluste alusel mittetulunduslikku tegevust tegevustoetuse või projektitoetustega.	Pidev
33.5.	Teenuste osutamine abivajajatele koostöös kodanikuühendustega	Koostöös kodanikuühendustega leitakse võimalusi teenuste osutamiseks abivajajatele. Võimalikud teenused, mida kodanikuühendused abivajajatele võiksid osutada, on puuetega inimeste tööhõive suurendamisele kaasaaitamine, eakate sotsiaalse toimetuleku parandamine, eakate võimalikult kaua kodus olemine, sotsiaaltransporditeenuse osutamine jt.	Pidev
33.6.	65+ elanikkonna ja tööealiste puuetega inimeste võimetekohane kaasamine ühiskondlikku ellu	Süsteemiseeritakse ja parandatakse eakatele info edastamist. Kaasatakse ja toetatakse 65+ inimeste ja tööealiste puuetega inimeste organisatsioone, neile huvitegevuse pakkumist ja ürituste korraldamist.	Pidev
33.7.	Erinevates ennetusprogrammides osalemine	Soodustatakse koolide, lasteaedade, perede, puuetega inimeste osalemist erinevates ennetusprogrammides. Suurenenud on vajadus perevägivalda ennetamise kampaaniate ja teavitustegevuste ning noorte riskikäitumist vähendavate ja teiste ennetavate tegevuste järele.	Pidev
33.8.	Ennetustegevustele suunatud ja juhtumipõhiste koostöövõrgustike tegevus	Tehakse koostööd erinevate valdkondade asutuste vahel, moodustades koostöö- või juhtumivõrgustikke. Töövormideks on ühisarutelud aktuaalsetel teemadel, koostööseminarid ja infopäevad.	Pidev
33.9.	Tervikpildi loomine sotsiaalvaldkonna teenusepakkujatest	Tervikpildi saamiseks lisatakse info sotsiaalvaldkonna teenusepakkujatest omavalitsuse veebilehele.	Pidev

33.10	Sotsiaalabi ja –teenuste pakkujate ümarlaua korraldamine	Vähemalt 1 kord aastas korraldatakse ümarlaud kogemuste ja informatsiooni vahetamiseks.	Pidev
33.11.	Temaatiliste ürituste läbiviimine koostöös mittetulundusühingutega	Korraldatakse erinevatele sihtgruppidele temaatilisi üritusi, mis soodustavad toimetulekut, loovad võrdseid võimalusi jne.	Pidev
Meede 34 Sotsiaaltoetuste ja teenuste kättesaadavuse parandamine ning nende pidev arendamine			
34.1.	Erinevatele sihtgruppidele vajalike sotsiaalhoolekandeteenuste ja toetuste tagamine	Omavalitsuse poolt tagatakse kõik seadustest tulenevad teenused ja toetused. Linna registreeritud elanikele makstakse sünnitoetust, lasteaia kohamaksu toetust, lasteaia toitlustamise toetust, toimetulekutoetust saanud perede lastele koolimineku ja koolilõpetamise toetust ning üliõpilastoetust, matusetoetust jm. Viljandi Päevakeskuse poolt tagatakse laste turvakoduteenuse ja täiskasvanute varjupaigateenuse osutamine, eakatele ja puuetega inimestele sotsiaalteenuste osutamine. Arendatakse sotsiaaltranspordi- ja saatja teenust. Neile, kes tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama, korraldatakse tasuta koduteenindus.	Pidev
34.2.	Eakate ja puuetega inimeste võimalikult kaua oma kodus elamise toetamine	Eakatele ja puuetega inimestele pakutakse erinevaid tugiteenuseid, et nad saaksid võimalikult kaua oma kodus elada ja toime tulla.	Pidev
34.3.	<i>Omastehooldajate toetamine</i>	<i>Kaasajastatakse omastehooldajate tasustamise süsteemi.</i>	<i>Perspektiivne</i>
Meede 35 Sotsiaalteenuste taristu parendamine			
35.1.	Leola 12a rekonstrueerimine ja sisustamine	Rekonstrueeritakse Leola 12a hoone eesmärgiga pakkuda sotsiaalteenuse raames vajalikke eluruume sotsiaal-majanduslikult vähekindlustatud sihtgrupile. Investeeringuga parandatakse hoone energiatõhususe näitajaid ning vähendatakse ülalpidamiskulusid.	2021
35.2.	Sotsiaalelamispindade parendamine	Parendatakse linnale kuuluvaid sotsiaalelamispindasid.	Pidev
35.3.	<i>SA Viljandimaa Hoolekandekeskuse hoone laiendamine</i>	<i>Suurenenu vajaduse tõttu SA Viljandimaa Hoolekandekeskuse teenuse järele planeeritakse hoonele juurdeehitust, et parandada klientide teenindamist ja personali töötingimusi ning suurendada klientide arvu.</i>	<i>Perspektiivne</i>
35.4.	<i>Sotsiaalmeti töötingimuste parandamine</i>	<i>Sotsiaalamet vajab nõustamiseks vajalikke ja seadusest tulenevatele tingimustele vastavaid tööruume.</i>	<i>Perspektiivne</i>

35.5	Sotsiaalkeskuse/päevakeskuse/tegevuskeskuse arendamine	Analüüsitakse eakate ja puuetega inimeste sotsiaalkeskuse, päevakeskuse või tegevuskeskuse toimimist ja vajadusi, samuti arendamise võimalusi ning rakendatakse need.	Perspektiivne
Meede 36 Tervislike eluviiside ja tervise väärtustamine ning terviseteadlikkuse tõstmine			
36.1.	Viljandimaa tervise- ja heaoluprofiili tegevuskavas aastateks 2019-2022 kavandatud tegevuste elluviimises osalemine	Viiakse ellu Viljandimaa tervise- ja heaoluprofiili tegevuskavas aastateks 2019-2022 kavandatud tegevused, mis loovad eeldusi inimeste tervise ja heaolu paranemisele.	Pidev
36.2.	Tervisekäitumise alase info edastamine erinevatele sihtrühmadele	Edastatakse informatsiooni tervisliku toitumise, sõltuvusainete tarbimise ennetamise ja tervist toetava turvalise käitumise alaste koolituste ja kampaaniate kohta. Suurendatakse teadlikkust kehalise aktiivsuse ja toitumisharjumuste olulisusest.	Pidev
Meede 37 Tervishoiu valdkonna arengu toetamine			
37.1.	Koostöö arendamine SA-ga Viljandi Haigla	Viljandi Linnavalitsuse ja SA Viljandi Haigla koostöö on suunatud eelkõige haigla teenuste kvaliteedi ja hoonestuse arendamisele tagamaks linna elanikele vajalike tervishoiuteenuste ajakohasus ja kättesaadavus. Tehakse koostööd uue haigla ja tervisekeskuse hoone rajamiseks Viljandi kesklinna.	Pidev
37.2.	Osalemine koostööpartnerina paikkondliku tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise mudeli väljatöötamises	Osaletakse koostööpartnerina pilootprojekti PAIK, mille eesmärgiks on töötada välja inimese vajadustest lähtuv tervishoiu- ja sotsiaalteenuste mudel (ennetus ja koostöö), mis tähendab, et ühe inimese tervise nimel peavad omavahel nõu näiteks nii tema perearst, sotsiaaltöötaja kui ka apteeker. Pilootprojekti ülesandeks on esmatasandi, eriarstiabi, haigla ja sotsiaalhoolekande vahel koostöö parandamine ning Viljandi maakonna näitel uue paikkondliku tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise mudeli, mida oleks tulevikus võimalik rakendada ka teistes maakondades, väljatöötamine.	Pidev
37.3.	Koostöö tervishoiuteenuse osutajatega	Jätkatakse koostööd tervishoiuteenuse osutajatega. Ravikindlustuseta elanike ravile suunamisel toetatakse Viljandi linnaarsti.	Pidev

Lisa 1. Viljandi linna SWOT-analüüs

Viljandi linna SWOT-analüüs koostati 15.03.2019. a toimunud seminaril, kus osalesid Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ning Viljandi linna arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2020–2025 koostamise ajutise komisjoni liikmed, töörühmade juhid, linnavolikogu ja linnavalitsuse liikmed ning linnavalitsuse ametite spetsialistid.

<p>TUGEVUSED</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kodanikeühenduste tugevus – järjepidev ja pikaajaline toetuskeem omavalitsuste poolt • Viljandi kunstielu on isetekkeline, MTÜ-de algatused • Taristu – rongi ja teedeühendus • Unikaalne looduskeskkond, rohealad • Inimressurss – tugevad spetsialistid • Mitmekesisus – kultuur, haridus, ettevõtlus • Kompaktsus • Miljööväärtuslikkus - linnaosad, hooned • Säilinud traditsioonid ja tekkinud uued traditsioonid • Kultuurikuvand – ei ole Viljandi- suurust linna, kus kõik kultuuriasutuste liigid olemas • Sporditaristu • Kompetents - haridusvaldkond, maakonnakeskus, haigla, avalik sektor • Turvalisus • Tooted ja teenused on konkurentsivõimelised • Kunstielu • Vabatahtlike võrgustik • Riigigümnaasium • Asukoht – linn paikneb ühesugusel kaugusel Eesti suurtest keskustest (Tallinn, Tartu, Pärnu) ning Läti pealinnast Riiast 	<p>NÕRKUSED</p> <ul style="list-style-type: none"> • Struktuurne tööjõu puudus • Madalad palgad • Kõrged kinnisvara hinnad • Elanike arvu vähenemine • Transpordiühendused vähenevad • Kinnisvara ja elamufondi vananemine
<p>VÕIMALUSED</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõrghariduse erialade valiku laiendamine • Kaubateede ristumiskoht • Investeeringute (toomine) tulek – töökohad, turismimagnetid, elamuarendus, teenused • Tehnoloogia areng – kaugtöökohad, energia kokkuhoid • Avatus välistele ideedele • Asukoht – linn paikneb ühesugusel kaugusel Eesti suurtest keskustest (Tallinn, Tartu, Pärnu) ning Läti pealinnast Riiast • Riigi vahendid/raha – keskkond, taristu, kultuuriväärtused, sündmused, tegevused, „pehme pool“ • Avatus välistele ideedele 	<p>OHUD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vananev elanikkond, maksumaksjate arvu vähenemine • Elanike struktuuri muutumine • Pealinnastumine • Europrojektide kaasrahastamine • Riigipoolse finantseerimise muutused • Valla ja linna konkurents • Täiendkoolitusvõimaluste nappus • Riigi jõupoliitika KOV-i suhtes • Viha erinevuste suhtes • Riigi kohaloleku vähenemine • Ettevõtjate tahe siin olla

Lisa 2. Rahvaküsitluse kokkuvõte

Ajavahemikul 8. oktoobrist 2018 – 25. maini 2019 oli küsitluste keskkonnas connect.ee avatud Viljandi linna elanike küsitlus uue arengukava koostamiseks. Arvamust oli võimalik avaldada, vastates elektrooniliselt küsitluse keskkonnas või vastates paber kandjal.

Küsitluses anti viljandlastele võimalus hinnata linnas seni tehtut ning kaasa rääkida, kuidas muuta linna paremaks. Vastamiseks oli 6 küsimust ning küsitlus oli anonüümne.

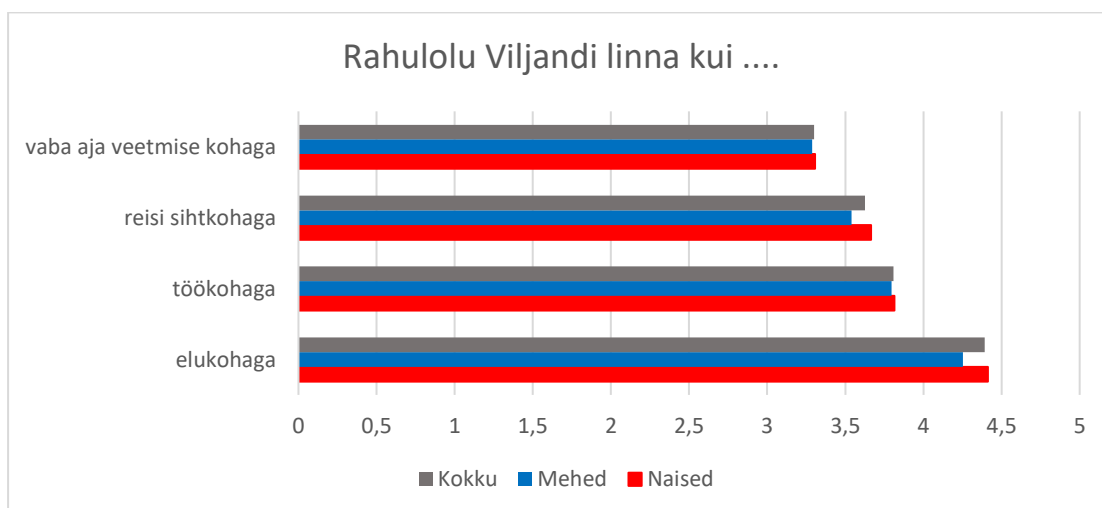
Elanike rahulolu hinnati 2 küsimuse osas 5-palli süsteemis, kus kõrgeim hinnang „suurepärase“ andis 5 palli ning madalaim „väga halb“ 1 palli. Keskmise hinde arvutamisel kasutati aritmeetilist keskmist – liideti kokku hinded ning jagati küsimusele vastanute arvuga, vastanute arvu hulgas ei arvestatud vastuseid „puudub kokkupuude“. Avatud küsimusi oli 4 ning vastused neile küsimustele on allpool toodud sõnapilvedena.

Küsitlusele vastas 465 inimest, kellest mehi oli 150 (32,26 %) ja naisi 315 (67,74 %). Vastajate keskmine vanus oli 45,7 aastat. Noorim vastaja oli 9-aastane ja vanim 92-aastane. Vanusegruppide kaupa oli vastajaid järgmiselt: kuni 18-aastased (k.a.) 14, 19-30- aastased 95, 31-45- aastased 125, 46-60- aastased 142 ja üle 60- aastased 89. Vastajatest 389 märkis enda elukohaks Viljandi linna.

Küsitluse tulemused:

1. Rahulolu Viljandi linna kui...

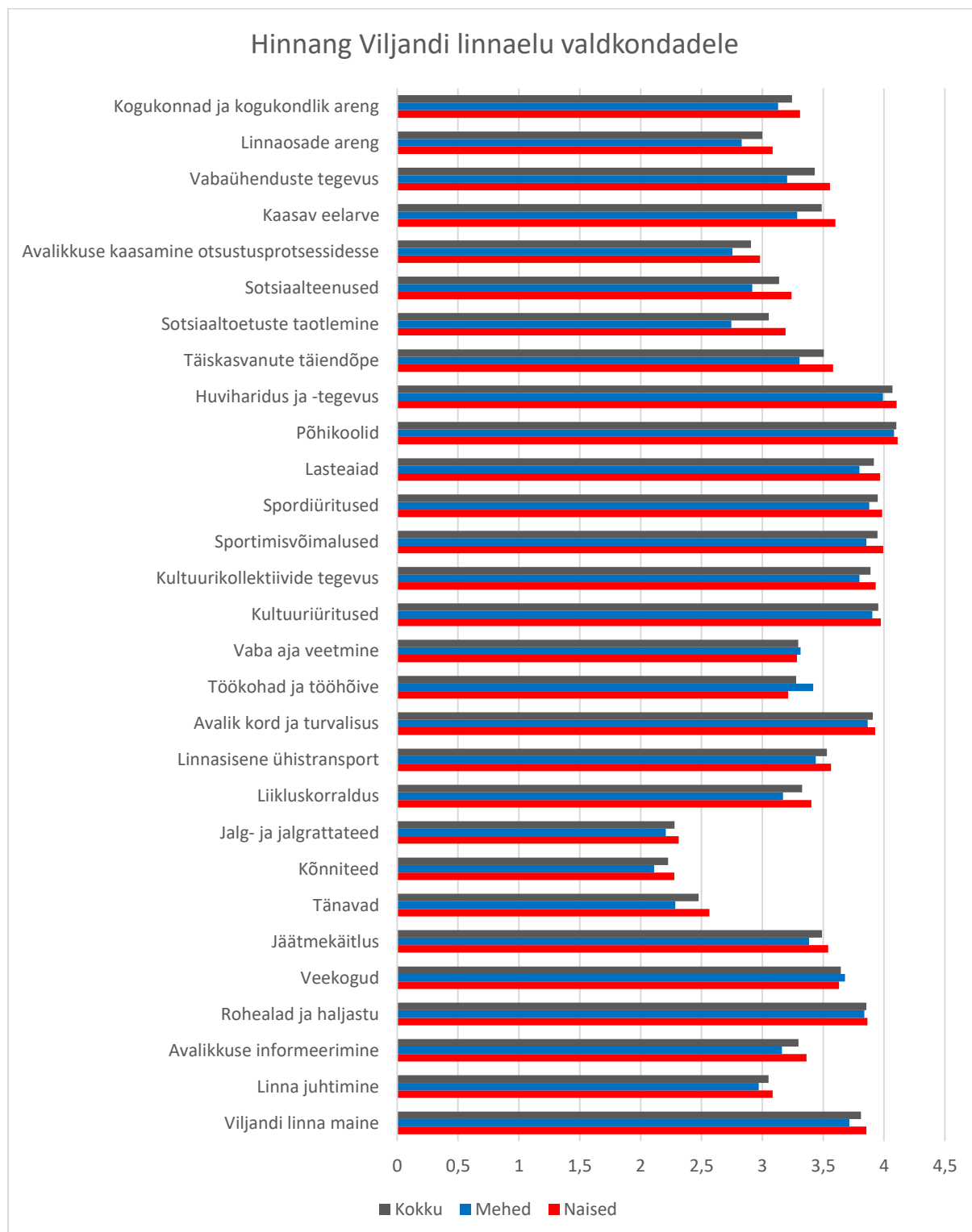
	% vastanutest						Keskmine hinne		
	Kõrgeim hinne - 5 – suurepärase, madalaim hinne - 1 - väga halb						Kokku	Mehed	Naised
	5	4	3	2	1	Puudub kokkupuude			
elukohaga	49,7	36,3	8	2,4	0,6	3	4,392	4,253	4,413
töökohaga	23,7	29	15,9	5,2	4,1	22,2	3,809	3,796	3,815
reisi sihtkohaga	15,7	28,8	27,1	6,7	1,7	20	3,626	3,539	3,665
vaba aja veetmise kohaga	11	30,8	36,6	15,9	3,7	2,2	3,301	3,288	3,307



2. Hinnang Viljandi linnaelu valdkondadele

	% vastanutest						Keskmine hinne		
	Kõrgeim hinne - 5 – suurepärane, madalaim hinne - 1 - väga halb						Kokku	Mehed	Naised
5	4	3	2	1	Puudub kokku- puude				
Viljandi linna maine	14	56,3	24,1	3	0,9	1,7	3,810	3,716	3,854
Linna juhtimine	4,1	26,7	40,4	16,8	6,7	5,4	3,050	2,971	3,086
Avalikkuse informeerimine	7,1	32,9	38,7	11,8	3,7	5,8	3,297	3,161	3,363
Rohealad ja haljastu	20,9	40,6	22,8	3,9	1,1	10,8	3,855	3,838	3,864
Veekogud	18,5	39,1	28,4	9	2,2	2,8	3,646	3,678	3,631
Jäätmekäitlus	14	38,3	27,5	12	3,7	4,5	3,491	3,383	3,541
Tänavad	1,7	11,2	37,2	29,9	18,1	1,9	2,476	2,286	2,566
Könniteed	2,2	7,3	26,2	36,6	25,4	2,4	2,225	2,112	2,277
Jalg- ja jalgrattateed	1,3	9,9	27,3	30,3	24,9	6,2	2,278	2,206	2,312
Liikluskorraldus	6	36,6	41,3	11,8	2,4	1,9	3,327	3,169	3,403
Linnasisene ühistransport	12,3	29	17	8,4	3,9	29,5	3,530	3,440	3,565
Avalik kord ja turvalisus	16,6	59,1	16,8	3,7	0,4	3,4	3,909	3,866	3,928
Töökohad ja tööhõive	4,3	32,7	33,1	9	4,5	16,3	3,278	3,418	3,213
Vaba aja veetmine	8,6	34,8	35,9	14,2	4,5	1,9	3,294	3,315	3,284
Kultuuriüritused	27,5	44,9	20,4	4,3	1,1	1,7	3,952	3,904	3,974
Kultuurikollektiivide tegevus	18,7	35,7	13,5	4,1	1,7	26,2	3,889	3,798	3,932
Sportimisvõimalused	23,4	43,9	16,8	4,1	1,1	10,8	3,947	3,855	3,993
Spordiüritused	20,6	42,2	16,6	3,2	0,6	16,8	3,948	3,879	3,984
Lasteaiad	16,3	33,3	10,8	3,2	1,5	34,8	3,917	3,798	3,967
Põhikoolid	21,3	37,4	8,4	1,9	0,6	30,3	4,102	4,082	4,111
Huviharidus ja -tegevus	24,3	38,3	11,8	2,6	0,6	22,4	4,069	3,991	4,103
Täiskasvanute täiendõpe	8	21,9	19,4	5,4	1,9	43,4	3,506	3,306	3,581
Sotsiaaltoetuste taotlemine	3	10,1	12,9	5,2	4,5	64,3	3,054	2,745	3,191
Sotsiaalteenused	2,8	12,3	17,6	4,1	4,1	59,1	3,137	2,918	3,240
Avalikkuse kaasamine otsustusprotsessidesse	3,4	22,6	28,6	17,8	9,7	17,8	2,906	2,754	2,980

Kaasav eelarve	10,8	31,8	23,4	8,4	3,4	22,2	3,489	3,287	3,601
Vabaühenduste tegevus	4,1	16,1	16,8	3,7	1,3	58,1	3,431	3,203	3,556
Linnaosade areng	3	21,1	37,6	15,1	6	17,2	3,000	2,831	3,086
Kogukonnad ja kogukondlik areng	5,8	21,3	28,6	10,1	3	31,2	3,244	3,129	3,309



3. Avatud küsimusele „Palun nimeta märksõnad, mis iseloomustavad kõige paremini Viljandi linna“ märgiti kõige enim: rahulik, roheline ja Viljandi pärimusmuusika festival (Viljandi folk).



4. Avatud küsimusele „Millised on Sinu arvates Viljandi linna tugevused?“ vastati kõige enam järgmiselt:



5. Avatud küsimusele „Millised on 3 kõige olulisemat lahendamist vajavat probleemi Viljandi linnas?“ nimetati kõige enam tänavate ja kõnniteede olukorda ning veekeskuse puudumist.



6. Avatud küsimusele „Mida uut võiks Viljandisse teha, et linn paremaks saaks?“ vastati kõige enam, et Viljandi linna teeb paremaks veekeskuse ehitamine.

Lisa 3. Gümnasistide ümarlaua kokkuvõte

7.03.2019 toimus Viljandi linna arengukava ümarlaud Viljandi gümnasistidega. Kokkuvõtte koostas Laineli Parrest.

Noorte poolt tõstatatud teemad:

- **Gümnasistide nädal.** Oluline ja edukas sündmus, mida korraldavad noored ise - nädal täis mitmekesiseid tegevusi. Sündmus on ennast tõestanud kui jätkusuutlik ja kogu linna kaasav projekt. See võiks olla üks tähtsündmusi, mis kasvab ja areneb koos linnaga. Nii suure projekti järjepidevaks vedamiseks ja arendamiseks vajavad noored kindlustunnet ehk linna toetust.
- **Tänusündmus noortega tegelevatele inimestele.** Noored tunnetavad, et konkreetsete tänukirjade ja tunnustuste juurde oleks vaja veel üht võimalust, et tänada ja esile tuua noortega kooliväliselt tegelevaid inimesi, eriti treenereid, kelle töö on pidev ja suure missiooniga, samas jäävad nende tegemised varju. Pakuti välja, et linn võiks korraldada kord aastas tunnustus- ja tänusündmuse noortega kooliväliselt tegelevatele inimestele (treenerid, ringijuhid, mentorid). Sündmuse eesmärk ei ole kellegi eraldi tunnustamine, vaid ühise tunde loomine, et neid inimesi märgatakse ja austatakse. (Võimalus, et linna abiga korraldavad tänusündmuse noored ise).
- **Noorte osalemine tööturul.** Linn võiks luua eraldi platvormi, nt noortele mõeldud tööportaali, kus ettevõtted ja asutused pakuvad paindlikku tööd, mis sobib noortele, kes käivad ka koolis. Ettevõtete jaoks on noore tööle võtmine tülikas, kuid noore jaoks on varajane töökogemus väga oluline ja arendav. Kas linnal on võimalus pakkuda ettevõtetele või asutustele tuge või motivatsiooni, et luua noortele sobivaid töökogemuse võimalusi?
- **Elukeskkond.**
 1. Noorte suurim mure on teede ja tänavate olukord Viljandis. Noorte soov on, et nad ei peaks tundma piinlikkust auklike, poriste, lumiste, prügist tänavate pärast ning et väikelinn investeeriks sellesse, et jalakäijatel ja kergliiklejatel oleks siin eriti mugav ja turvaline.
 2. Viljandi armas eriline vanalinn vajab kaitset ja nn magalarajoonid loominguulist värskendust (nt seinamaalid ja heakorrastus aktsioonid). Noored ei soovi, et Viljandi omapära rikutakse suurte kolemajadega. Ilusad on korrastatud majad. Väga ebameeldivad on nt Centrumi moodi majad, need rikuvad linna kuvandi. On hirm, et kodulinn kaotab lummava armsa ja inimhõõtmelise atmosfääri.
 3. Haljastus suvel ja talvel. Soov, et linnas oleks rohkemgi rohelist: lilli, peenraid, parke. Võiks olla talveaed ehk mingisugune botaanikaiaia moodi koht, kus nautida rohelist aasta ringi. Viljandi peaks jõuliselt panustama keskkonnasäästlikkusele.

Märksõnad, mida noored arengukava jaoks tõstatisid:

- Skate-väljak nt Maramaa tänavale lasteparki
- Arstiabi kättesaadavus
- Noorte vaimne tervis
- Noortele mõeldud katusealune vaba-aja koht õues olemiseks
- Sõudekanal
- Viljandi ülehinnatud üüriturg, oma kodu üürimine noortele kättesaamatu
- Vähe ülekäiguradasid
- Spordihoone täiesti korda
- Festivalide kutsumine Viljandisse (nt vegantoidu festival jne)
- Veekeskus ja korralik ujula
- Ühistranspordi graafikud vastavusse kooli- ja trenniaegadega
- Väikelinna plusside väärtustamine

Lisa 4. Rahvakohtumiste kokkuvõte

2019. aasta aprillis toimusid Männimäel, Paalalinnas ja kesklinnas rahvakohtumised, kus viljandlased said kaasa rääkida ja mõelda, millised on olulised lahendamist vajavad probleemid Viljandi linnas ning milliseid tegevusi on vaja lähiaastatel ellu viia, et Viljandi linna muuta kodusemaks ja paremaks elamise ja töötamise kohaks.

Rahvakohtumistel arutusel olnud teemad:

Männimäe 02.04.2019

- Männimäe ribapargi arendamine. Korterühistud nõus loovutama maad, et parkimiskohti juurde teha
- Männimäe kergliiklustee väljaarendamine praeguse amortiseerunud kõnnitee baasil, korteriühistud nõus tee tasuta üle andma linnale
- parkimine, parkimiskohti vaja juurde
- õuealad korda – linnakujunduse spetsialisti abi vajalik – mis hästi/mis halvasti
- kõnniteed, ülekäigurajad, mõnes kohas ka ülekäigukohad, liiklusohutus
- kergliiklus ja kergliiklusteede arendamine
- Huntaugu ujumiskoha laiendamine
- Malmi 10 ümbruskole, tuleb korda teha
- laste liivakastid, liiva jagamine linna poolt korteriühistutele tellimuste või taotluste alusel
- linna ja linnavõimu asjalik läbisaamine korteriühistutega
- vajadus luua ülelinnaline korteriühistute liit: liit saab olla ja on linnale hea koostööpartner
- mänguväljakute ülevaatus koos spetsialistiga

Paalalinn 03.04.2019

- veekogude korrastamine – kõik vajavad puhastamist
- Paala järve ääres Valuoja pst parkimine – kas teha tänav laiemaks ning lisada sellele laiem parkimisala
- kogu Valuoja park vajab arendamist, osal alal on mõistlik lõpetada niitmine ning haljastada need madalakasvuliste põõsastega
- Valuoja orgu läbiv kergliiklustee (Ugala ring – turg) vajab halva seisu tõttu kiiret renoveerimist
- kergliikluse ja kergliiklusteede arendamine, kergliiklusteede ülelinnaline võrgustik
- jalgrattaparklad
- kõnniteed sh Paala tee/Valuoja pst nurk, Suur-Kaar 80
- ülekäigurajad sh Loode tn, Paala tee/Valuoja pst nurk
- rajatava Valuoja oru jalgte trepi lahendus nii, et ka lapsevankriga on võimalik liikuda
- linnaelanikke huvitab kasutuseta hoonete olukord ja tulevik
- Politsei- ja piirivalev ameti (PPA) Viljandi teenindusbüroo tuua keslinna tagasi
- miks Paalalinnas ei ole rongipeatust?
- Arkaadia aed pole lõpuni välja ehitatud, praegused lahendused on isegi ohtlikud
- Pole hullu, linn hakkab korda saama!

Kesklinn 09.04.2019

- korteriühistute programm – parkimisalad, mänguväljakud
- liikluskorraldus kesklinnas – autosid palju, inimese jaoks pole ruumi, tsoneerida alad
- kuidas puitmajad korda saaks?
- Viljandi järve ääres pole kohti, kus grillida, ning pinke on vähe. Rannast Viiratsini pole järve ääres ühtegi pinki
- purskkaev, hülged
- purskkaevude uuendamise kava
- mänguväljakuid vaadata suuremas pildis: kava, plaan

- kõnniteed – Pirni peatusest Oja teeni, Peetrimõisa
- ülekäigukohad õigesse kohta
- kergliiklusteede ülelinnaline võrgustik
- kergliiklusteede arendamine
- biojäätmete kogumine, tekstiilijäätmete kogumine
- Lastepargis linnud, pole istumise kohti, elujõus puud võeti maha, konid maas
- pindamine – miks ei tehta kõnniteekivini?
- korteriühistud – riigi poolt tehtud, meie ise ei oska edasi toimetada
- koostöö - miks ei räägita enne, millal tänav asfalteeritakse, millal soojatrass paigaldatakse (nt Posti tn)?
- reostus – heitgaasid. Tekitame juurde lehepuhurite ja trimmeritega mürareostust elamualadel
- mida teha, et elu siit ära ei läheks?
- sotsiaalmaja – koostöös Viljandi vallaga kõik teenused ühe katuse alla
- millised on Viljandi kogukonnad?, kaardistada need

EELNÕU 2019/196

KOMISJONID:

eelarve- ja arengu-	JK
haridus-	
kultuuri-	
majandus-	X
revisjoni-	
sotsiaal-	

VILJANDI LINNAVOLIKOGU

OTSUS

29. august 2019 nr

Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks
Viljandi Linnavalitsusele sõiduauto liisimiseks

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 28 lõike 3 ja Viljandi Linnavolikogu 31.03.2016 määruse nr 83 „Viljandi linna finantsjuhtimise kord“ § 17 lõike 7 alusel Viljandi Linnavolikogu

o t s u s t a b:

1. Lubada Viljandi Linnavalitsusel võtta varalisi kohustusi sõiduauto liisimiseks kasutusrendi korras liisinguperioodiga kuni 60 kuud.
2. Käesoleva otsusega mittenoustumisel võib esitada 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest arvates:
 - 1) vaide Viljandi Linnavolikogule aadressil volikogu@viljandi.ee või Linnu tn 2, 71020 Viljandi;
 - 2) kaebuse Tartu Halduskohtule aadressil tmktartu.menetlus@kohus.ee või Kalevi tn 1, 51010 Tartu.
3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Helir-Valdor Seeder
linnavolikogu esimees

Koostaja(d): Kaidi Braun
Esitatud: 12.08.2019
Esitaja: Viljandi Linnavalitsus
Lk arv: 2
Hääletamine: koosseisu häälteenamus

Ettekandja: Kalvi Märtn

Seletuskiri
**Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks
Viljandi Linnavalitsusele sõiduauto liisimiseks**

Linnavalitsus taotleb volikogult luba sõiduauto liisimiseks. Autot kasutatakse ametiautona, põhikasutaja on Viljandi linnapea.

Viljandi Linnavalitsuse ja tema hallatavate asutuste sõidukite kasutamist reguleerib 18.12.2017 üldkorraldus nr 615 „Ametiautode ja isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise kord“ <https://atp.amphora.ee/viljandilv/index.aspx?o=767&o2=12565&itm=40643>

Kuna planeeritud liisinguperiood on 60 kuud, siis võetakse lepingu sõlmimisega kohustusi, mis võivad ulatuda kuni 2024. eelarveaastasse. Ilma volikogu nõusolekuta pole lepingu sõlmimine st etteulatuvate kohustuste võtmine lubatud. Maksekohustuse rakendumise aeg sõltub hankelepingu sõlmimise ja liisingueseme Viljandi Linnavalitsusele kui liisinguvõtjale üleandmise ajast.

Liisitava sõiduki eeldatav maksumus on kuni 40 000 eurot, millele lisanduvad finantseerimiskulud.

Sõiduauto tehnilised näitajad, liisinguandjalt ostetavate teenuste loetelu ning garantiitingimused sätestatakse hanke alusdokumentides.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Braun
hangete peaspetsialist

From: Tarmo Noormaa <tarmon@folk.ee>

Date: 9 July 2019 at 13:03:40 EEST

To: <alar.karu@viljandivald.ee>, Helir-Valdor Seeder <helir-valdor.seeder@riigikogu.ee>, <Madis.Timpson@viljandi.ee>

Subject: Ettepanek Viljandimaa Omavalitsuste Liidu Vanematekogule

Tere,

Teen Eesti Pärimusmuusika Keskuse ja Viljandi Loomemajanduskeskuse poolt ettepaneku alustada läbirääkimisi Viljandi Omavalitsuste Liidu hallatava Turismiinfokeskuse toomiseks Pärimusmuusika Aita.

Teame, et Ametite maja lammutatakse järgmisel aastal ja Turismiinfokeskus otsib uut kodu. Mis oleks kui kaaluks ühe võimaliku kohana Aida fuajeed? Asukoht on turisminduse vaatevinklist superhea! Parkimisvõimalus remondijärgselt Tasuja puiesteel paraneb. Lisaks käib meil väga palju rahvast kontsertidel ja muudel sündmustel. Saaksime ühildada majajuhi ja infotöötaja funktsioonid ning fuajee vastavalt vajadusele ümber disainida. Koostöös Loomemajanduskeskusega saaks luua uue tootevaliku, mis oleks omapärane ja Viljandit hästi esindav.

Oleme mõtet arutanud ka Mati Toomsaluga ning saime aru, et ilmselt ametnike tasandil ongi raske selliseid läbirääkimisi pidada ning seetõttu pöördume vanematekogu poole.

Parimat,

Tarmo Noormaa

Juhataja

Eesti Pärimusmuusika Keskus

5087759